

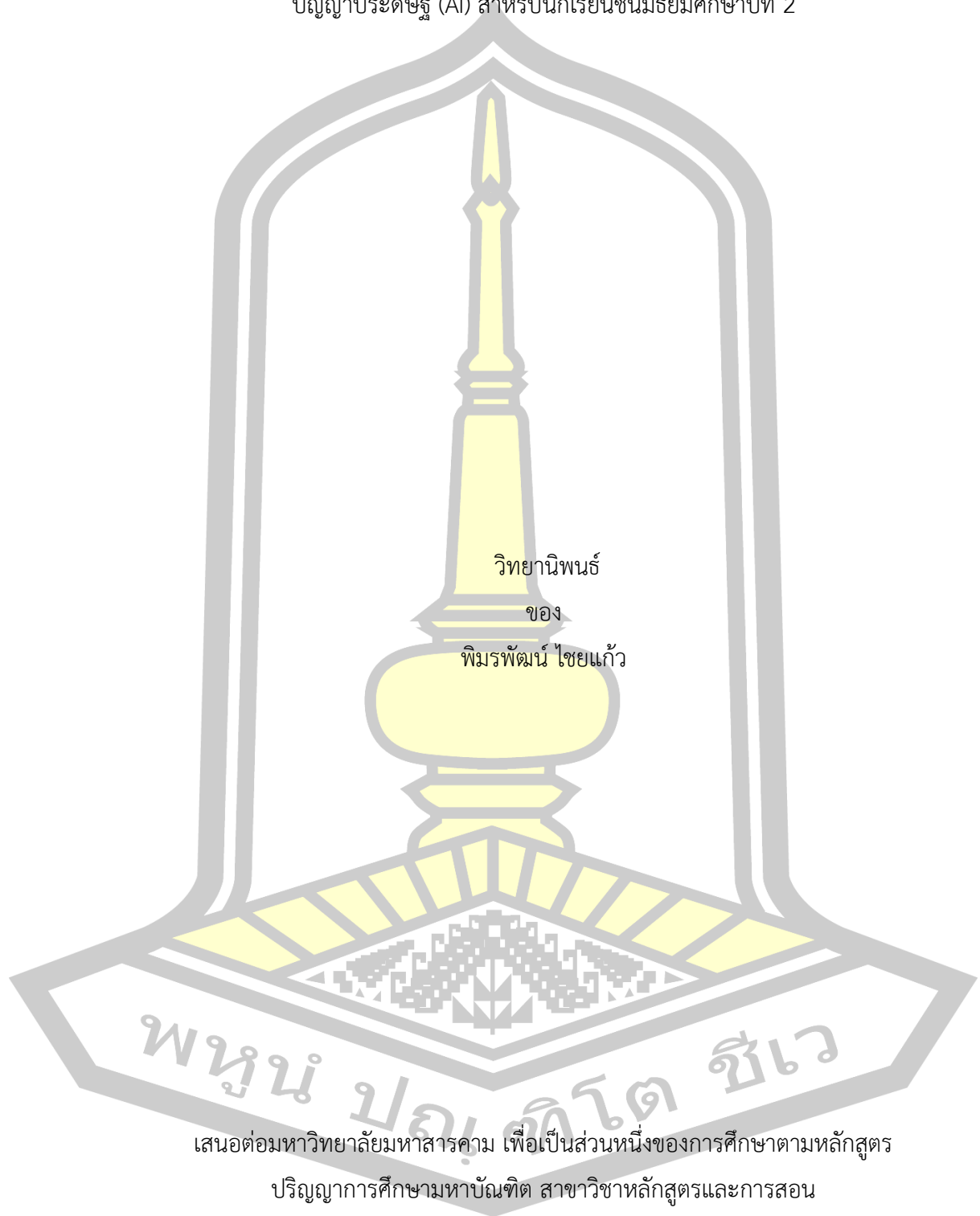
การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับ
ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิทยานิพนธ์
ของ
พิมรพัฒน์ ไชยแก้ว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
กันยายน 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับ
ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

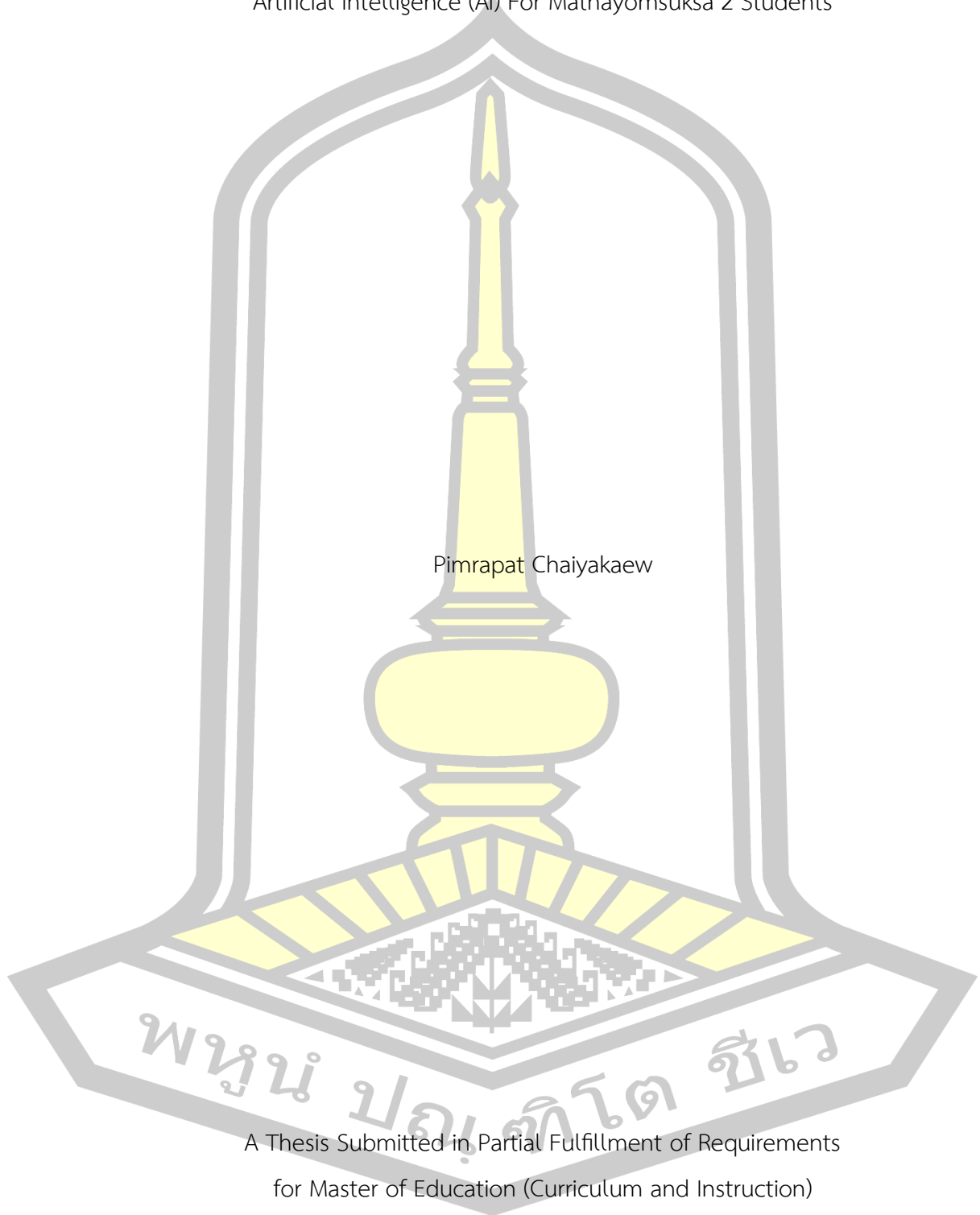
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

กันยายน 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Developing Comprehension Skills Using the SQ6R Learning Method Combined with
Artificial Intelligence (AI) For Mathayomsuksa 2 Students

Pimrapat Chaiyakaew

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Curriculum and Instruction)

September 2025

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวพิมพ์พัฒน ไชยแก้ว
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. อัฐพล อินตะเสนา)

.....กรรมการ

(ผศ. ดร. ธนพล ภูสีฤทธิ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รศ. ดร. วนิตา ผาระนัต)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. พลเดช เขาวรัตน์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2		
ผู้วิจัย	พิมรพัฒน์ ไชยแก้ว		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. อัฐพล อินตะเสนา		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3) เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2/2567 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.33-0.83 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.73 และค่าความเชื่อมั่น 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric Test แบบ The Wilcoxon signed Rank test

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ 94.55/81.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6459

แสดงว่า นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6459 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.59

3. ผลการพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.45 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.50

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ, การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R, ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

TITLE	Developing Comprehension Skills Using the SQ6R Learning Method Combined with Artificial Intelligence (AI) For Mathayomsuksa 2 Students		
AUTHOR	Pimrapat Chaiyakaew		
ADVISORS	Associate Professor Atthapon Intasena , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2025

ABSTRACT

The aims of this research were 1) to assess the efficacy of the reading comprehension lesson plan utilizing the SQ6R learning management method in conjunction with Artificial Intelligence (AI) for secondary school students, meeting the 80/80 standard; 2) to evaluate the reading comprehension effectiveness index employing the SQ6R learning management method alongside Artificial Intelligence (AI) for secondary school students; and 3) to enhance reading comprehension skills through the SQ6R learning management method integrated with Artificial Intelligence (AI) for secondary school students, both prior to and following the implementation of the method. The sample comprised 40 secondary school students in the second semester of 2024, chosen by cluster random selection. The data-collecting instruments comprised six lesson plans (12 hours) and a multiple-choice reading comprehension assessment with four alternatives (30 items), with difficulty levels ranging from 0.33 to 0.83, a discrimination index between 0.20 and 0.73, and a reliability coefficient of 0.91. The statistical techniques employed for data analysis included mean, percentage, standard deviation, and the nonparametric hypothesis test, notably the Wilcoxon signed-rank test.

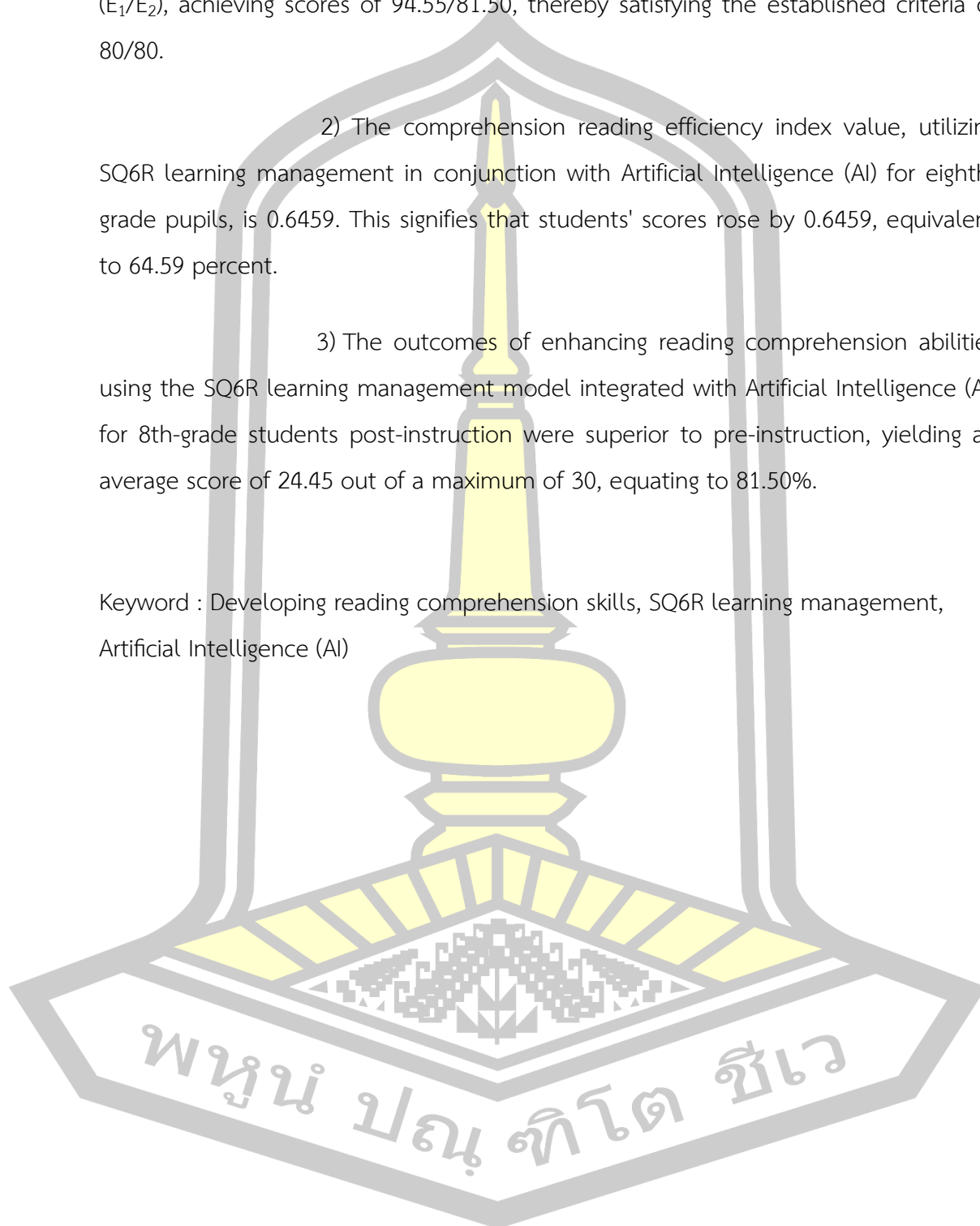
1) The research findings indicate that the lesson plan designed to enhance reading comprehension skills through the SQ6R learning model, integrated

with Artificial Intelligence (AI) for eighth-grade secondary school students, is effective (E_1/E_2), achieving scores of 94.55/81.50, thereby satisfying the established criteria of 80/80.

2) The comprehension reading efficiency index value, utilizing SQ6R learning management in conjunction with Artificial Intelligence (AI) for eighth-grade pupils, is 0.6459. This signifies that students' scores rose by 0.6459, equivalent to 64.59 percent.

3) The outcomes of enhancing reading comprehension abilities using the SQ6R learning management model integrated with Artificial Intelligence (AI) for 8th-grade students post-instruction were superior to pre-instruction, yielding an average score of 24.45 out of a maximum of 30, equating to 81.50%.

Keyword : Developing reading comprehension skills, SQ6R learning management, Artificial Intelligence (AI)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแหง ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนดล ภูสีฤทธิ์ กรรมการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ฝาระนัด กรรมการสอบ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ประสิทธิ์ประสาทให้ความรู้ประสบการณ์และแนะนำแนวทางในการทำการวิจัย ตลอดจนถึงบุคลากรสนับสนุนการสอนทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษาเรียนรู้ จนถึงปัจจุบัน

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน, รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พูลพุทธา, อาจารย์ ดร.อารีรัตน์ โนนสุวรรณ, อาจารย์ ดร.สาวิตรี ราษฎร์ชัย และดร.จิตตรา พิกุลทอง ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำ ปรึกษาและข้อเสนอแนะ งานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษาตลอดจนคณะครูทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยตลอดจนอำนวยความสะดวกในการศึกษาวิจัย และขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ปีการศึกษา 2567 ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ครอบครัวไชยแก้ว และสมาชิกในครอบครัวทุกคน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดมา จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงอย่างสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้การศึกษอบรมสั่งสอนส่งผลให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

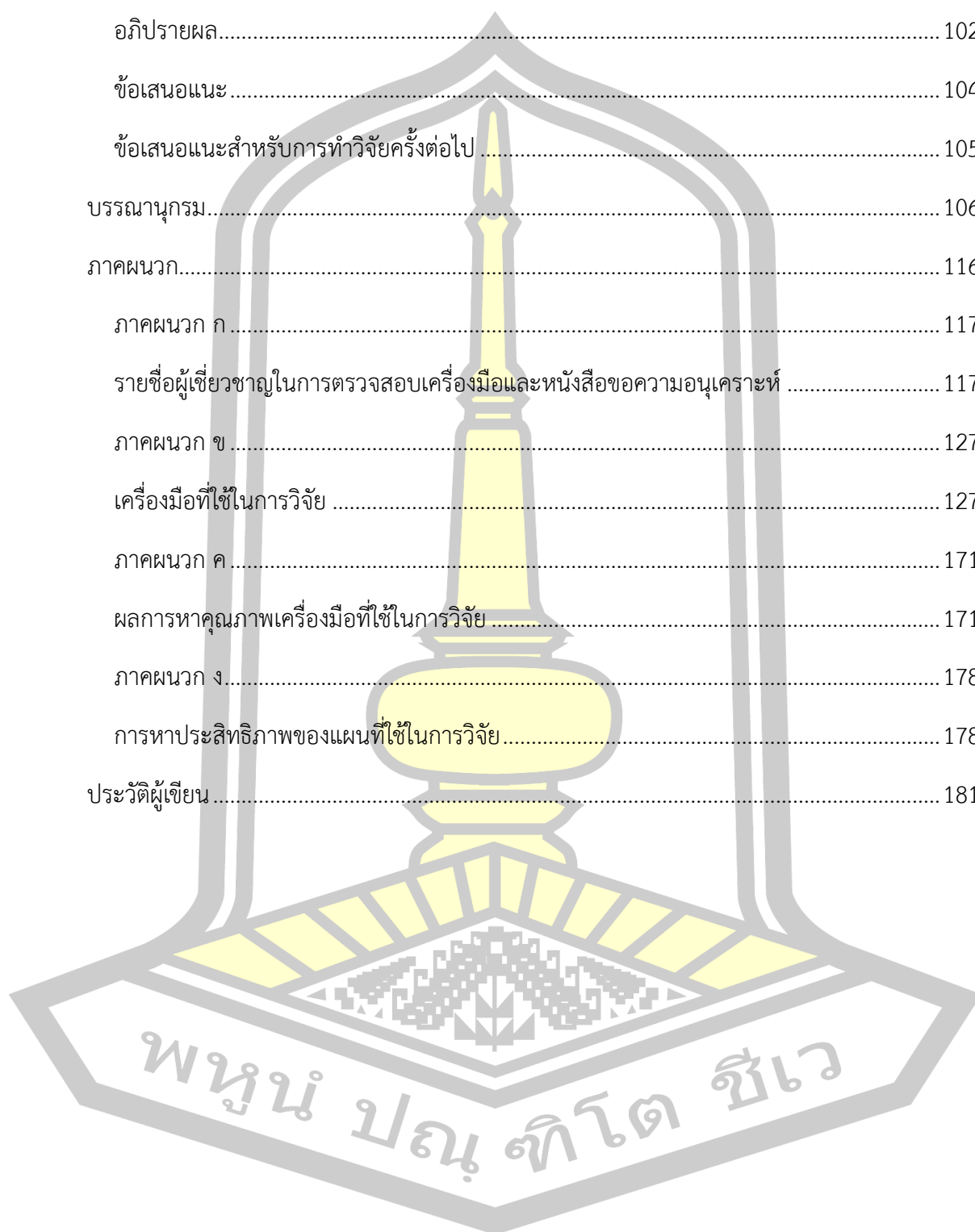
พิมรพัฒน์ ไชยแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
บัญชีตาราง.....	ฉ
บัญชีภาพประกอบ	ท
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2	9
เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	9
การอ่านจับใจความ.....	12
การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R.....	32
ปัญญาประดิษฐ์ (AI)	41
แผนการจัดการเรียนรู้.....	53
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้.....	62

การหาค่าประสิทธิผล.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	68
งานวิจัยในประเทศ.....	68
งานวิจัยต่างประเทศ.....	72
กรอบแนวคิดในการวิจัย	75
บทที่ 3	76
วิธีการดำเนินการ.....	76
ประชากรและตัวอย่าง	76
รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย.....	76
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
บทที่ 4	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	93
ตอนที่ 1	93
ตอนที่ 2	96
ตอนที่ 3	97
บทที่ 5	101
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101

สรุปผล	101
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ	104
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	105
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก	117
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือและหนังสือขอความอนุเคราะห์	117
ภาคผนวก ข	127
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	127
ภาคผนวก ค	171
ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	171
ภาคผนวก ง.....	178
การหาประสิทธิภาพของแผนที่ใช้ในการวิจัย.....	178
ประวัติผู้เขียน.....	181

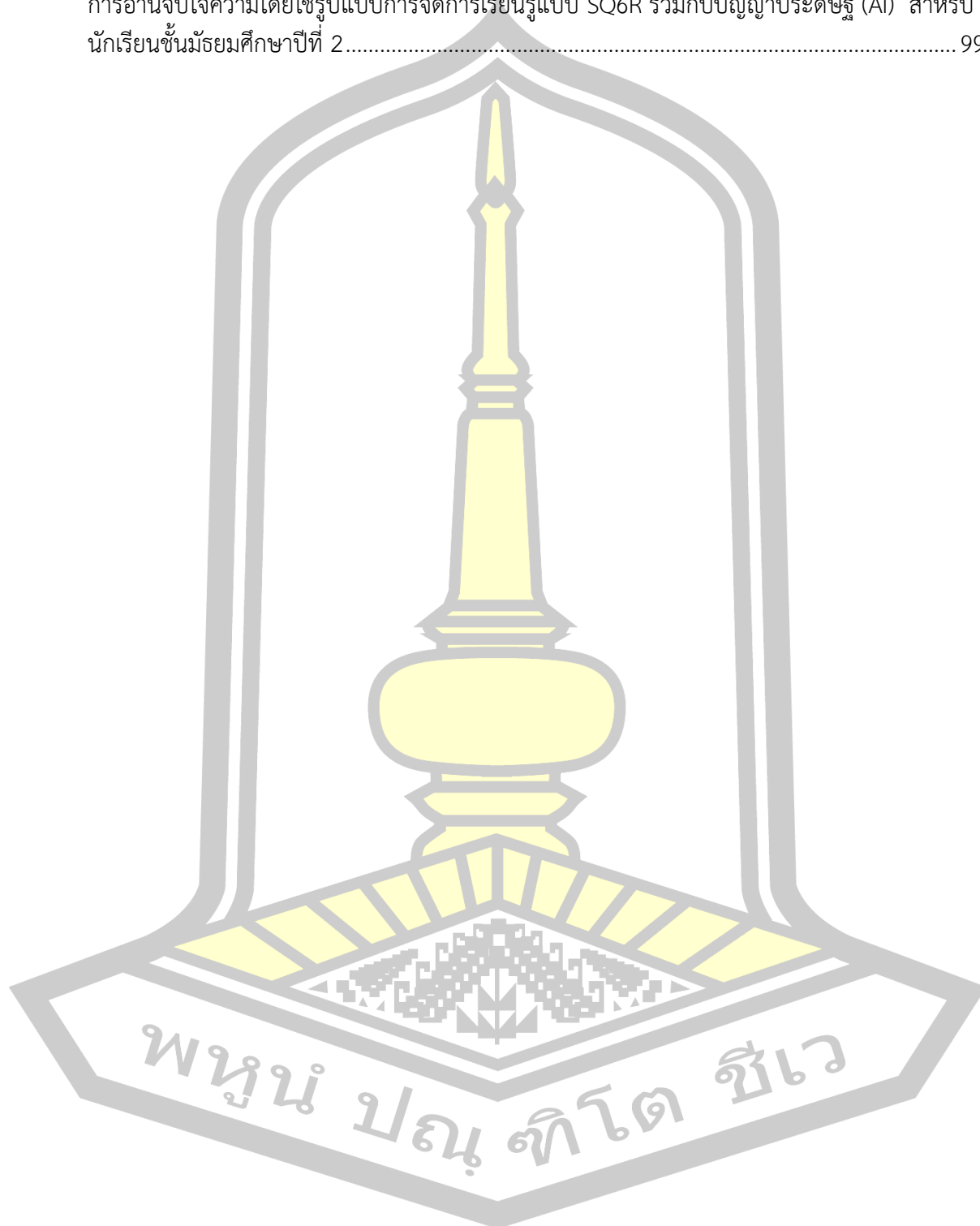

บัญชีตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน	11
ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความเหมาะสมของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่สามารถนำมาใช้กับการศึกษา.....	51
ตารางที่ 3 รูปแบบการวิจัยแบบ One Group Pretest–Posttest Design.....	76
ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่อง สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ	78
ตารางที่ 5 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	83
ตารางที่ 6 จำนวนข้อสอบทั้งหมดและข้อสอบที่ต้องการของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่าน จับใจความ	84
ตารางที่ 7 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 (ตารางแจกแจงคะแนนอยู่ในภาคผนวก ง)	93
ตารางที่ 8 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดย ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2	96
ตารางที่ 9 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	96
ตารางที่ 10 แสดงผลการตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล ด้วยสถิติ Shapiro-Wilk Test จากคะแนน การทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	97
ตารางที่ 11 ผลการพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่าน จับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	98

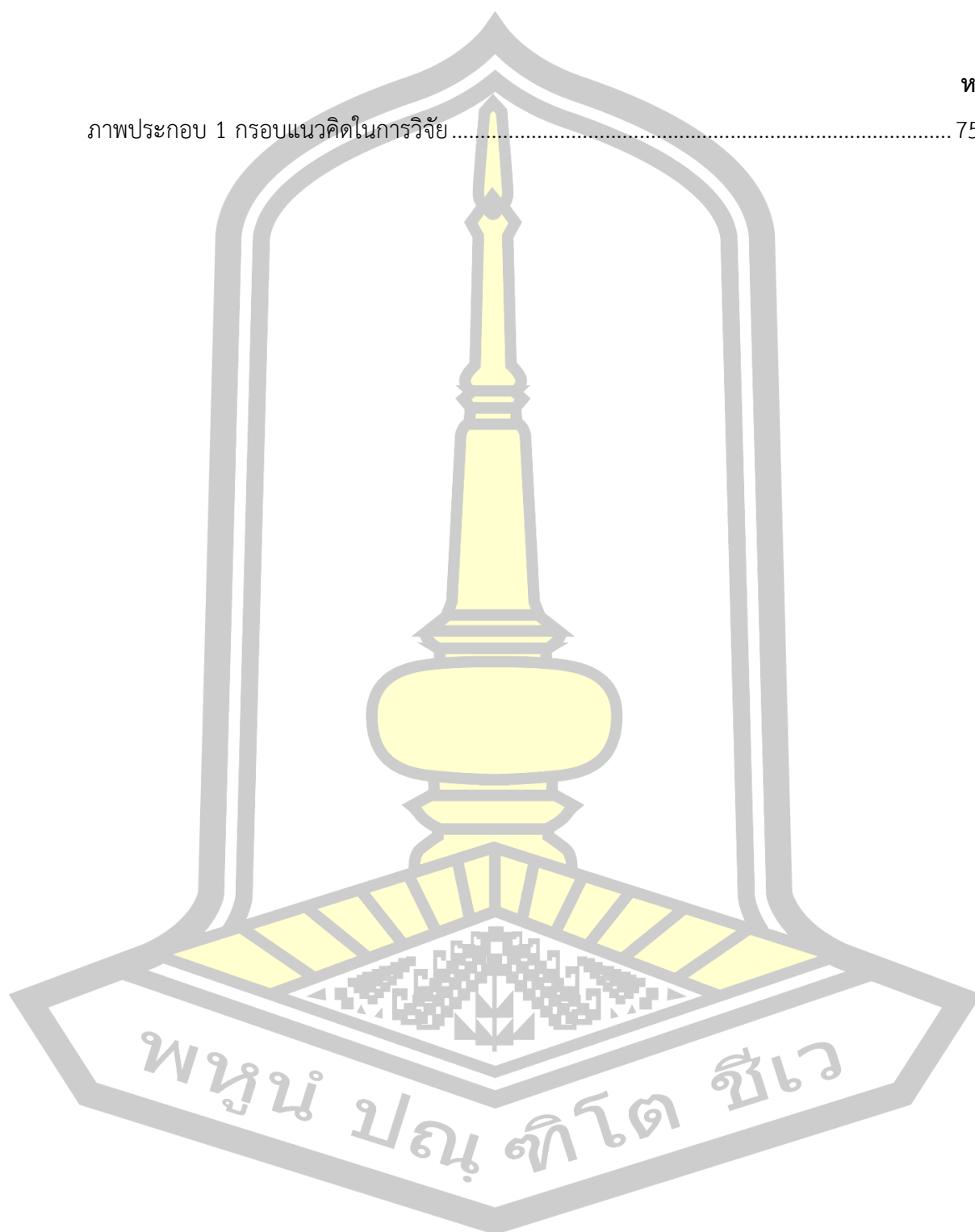
ตารางที่ 12 วิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถทางการเรียนเรื่อง การพัฒนาความสามารถ
การอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2..... 99

บัญชีภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 75

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นจุดหมายสำคัญสำหรับการพัฒนา โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม เน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามกระบวนการเรียนรู้และได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง โดยประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษา สาระวรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งทักษะการอ่านและ การเขียนจัดได้เป็นทักษะที่สำคัญและฝึกได้ยาก เพราะเป็นทักษะที่จำเป็นต้องอาศัยทักษะอื่น ๆ เป็นพื้นฐานมาก่อน เนื่องจากทักษะการอ่านและการเขียนเป็นเครื่องมือทักษะถ่ายทอดมรดกที่สำคัญมากและยังเป็นหลักฐานที่ช่วยให้คนเรารับทราบความเป็นมาของเรื่องราวต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดทั้งเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้โลกเจริญก้าวหน้า การที่จะสอนภาษาไทยให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟัง เป็นทักษะ การรับรู้เรื่องราว ความรู้ ประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งในเรื่องการอ่านและ

การเขียนนั้นย่อมจะต้องมีการสะกตคำรวมอยู่ด้วยจึงทำให้การอ่านและการสะกตคำมีความสัมพันธ์กันในแง่ของการทักษะทางภาษามาก การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถนำความรู้ความคิดมาเลือกใช้เรียบเรียงคำตามหลักการใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามความหมาย กาลเทศะและใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554)

การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานสำคัญที่นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องรู้ เนื่องจากการอ่านจับใจความช่วยให้นักเรียนสามารถจุดประสงค์ของการสื่อสาร และสามารถนำไปสู่การเรียบเรียงเป็นงานเขียนสรุปความได้ครบถ้วน การจับใจความสำคัญจึงเป็นการอ่านที่เน้นเนื้อเรื่อง มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และวีระวัฒน์ อินทรพร, 2558) รวมทั้งยังเป็นทักษะที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านให้เพิ่มสูงขึ้น พร้อมทั้งสามารถบูรณาการกับศาสตร์แขนงอื่น ๆ ได้ ทำให้การพัฒนาการจัดเรียนรู้โดยเข้าใจจุดประสงค์ของการสื่อสาร จึงจัดได้ว่าพื้นฐานของทักษะทางภาษาไทยย่อมเริ่มจากมีองค์ความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ อันเป็นพื้นฐานที่จะสามารถพัฒนาเป็นนักเรียนใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามความมุ่งหวังของหลักสูตร มีจุดประสงค์เพื่อมุ่งให้นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาทั้ง การอ่าน การเขียน ด้านการฟัง การดูและพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดี และวรรณกรรมตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษาสามารถ ใช้เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังมีความภาคภูมิใจในภาษาไทยซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญของชาติ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญของการแจกลูกคำโดยกำหนดไว้ในมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดจากการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การอ่านจับใจความเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการนำไปปรับใช้ในการเรียนรู้ เนื่องจากการอ่านนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกรายวิชา หากขาดความรู้หรือไม่เข้าใจหลักการอ่านจับใจความย่อมทำให้ผู้เรียนสับสนในเนื้อหาที่อ่านได้ อีกทั้งในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) และ Programme for International Student Assessment (PISA) ล้วนต้องใช้ความสามารถทางการอ่านจับใจความทั้งสิ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาดังกล่าว และพบว่าอาจมีสาเหตุมาจากผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกฝนเรื่องการอ่านจับใจความมากพอ และกระบวนการสอนอ่านหรือเทคนิคที่ครูนำมาสอนอาจเป็นกระบวนการที่ไม่น่าสนใจ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานทางการเรียนรู้และเป็นการรับสารที่สัมฤทธิ์ผล แสดงให้เห็นว่าการอ่านจับใจความเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ผู้สอนควรสอนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจหลักการอ่านอย่างถ่องแท้ ตั้งแต่

ขณะที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะเข้าสู่ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน(O-NET) และProgramme for International StudentAssessment (PISA)

จากการศึกษาพบว่า ผลการประเมิน PISA 2022 สำหรับนักเรียนไทยแสดงให้เห็นว่าผลการ เรียนรู้ของนักเรียนไทยลดลงในทุกด้านเมื่อเทียบกับการประเมินครั้งก่อน โดยเฉพาะในด้านการอ่านที่ คะแนนเฉลี่ยลดลงถึง 60 คะแนนตั้งแต่ปี 2012 และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD อย่างมีนัยสำคัญ คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนไทยในด้านการอ่านอยู่ที่ 379 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD ที่ 476 คะแนน นักเรียนไทยมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนต่ำกว่ามาตรฐานในทุกวิชา และสัดส่วนของนักเรียนที่มี ความสามารถในระดับสูง (ระดับ 5 หรือ 6) น้อยมากเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของ OECD นอกจากนี้ ความแตกต่างระหว่างนักเรียนที่มีคะแนนสูงสุดและต่ำสุดในประเทศไทยแคบลง แต่เป็นเพราะ นักเรียนทุกกลุ่มมีคะแนนลดลงทั้งหมด ปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียนไทย รวมถึงการปิดโรงเรียนในช่วงการระบาดของ COVID-19 ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากต่อการเรียน การสอน และความแตกต่างทางสังคม-เศรษฐกิจของนักเรียน (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี, 2566)

แนวทางในการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนมีหลายแนวทาง เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค หมวกหกใบ การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มร่วมมือ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5Es การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ6R การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SWIH จากการ ศึกษาวิจัย การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์, 2564) พบว่ากระบวนการสอนทั้ง 8 ขั้นตอนมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาไทย เพราะสามารถพัฒนาทักษะทางภาษา ทั้งการอ่าน การฟัง การพูดและการเขียนไปพร้อม ๆ กันมีคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ อธิบาย และทำ ทายความสามารถ ผู้เรียนจึงพยายามศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านและสามารถสื่อสาร ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีที่จะทำให้ นักเรียนพัฒนา ทักษะทางด้านการอ่านให้มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนสามารถอ่านจับประเด็นสำคัญอย่างมี จุดมุ่งหมาย จนทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดีที่สุด การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก ร่วมกับ วิธีการอ่านแบบ SQ6R ประกอบด้วยวิธีการอ่าน 8 ขั้นตอน คือ วิธีการสอนแบบ SQ6R ได้พัฒนามาจาก SQ3R ของนักจิตวิทยา โรบินสัน (Robinson) เป็นการสอนให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบ ความเข้าใจของตนเอง สามารถสร้างและตอบคำถามด้วยตัวเอง สามารถวิเคราะห์โครงสร้างของ เนื้อหาและทำให้สะท้อนการเรียนรู้ของตนเองได้ วิธีสอนแบบ SQ6R เป็นวิธีการสอนอ่านอีกรูปแบบ หนึ่งที่มีมุ่งเน้นทางด้านทักษะการอ่าน วิธีสอนแบบ SQ6R ประกอบไปด้วย 8 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจ

(Survey) ขั้นตั้งคำถาม (Question) ขั้นอ่าน (Read) ขั้นบันทึก (Record) ขั้นจดจำ (Recite) ขั้นทบทวน (Review) ขั้นสะท้อน (Reflect) ขั้นสร้างใหม่ (Reshape) วิธีสอน แบบ SQ6R เป็นการช่วยเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้รับประโยชน์ ดังนี้คือ เรียนรู้ที่จะจับใจความสำคัญอย่างรวดเร็ว เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักคาดเดาคำถามที่จะพบในแบบทดสอบ นอกจากนี้ยังช่วยให้อ่านได้เร็วขึ้นวิธีการสอนแบบ SQ6R เป็นการใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เป็นวิธีสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านได้ดี สามารถคาดเดาเข้าใจแนวคิดเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเสริมสร้างทักษะการอ่านได้อย่างแน่นอน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ6R มีขั้นตอนในการอ่านที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างเป็นระบบ สามารถจดจำสิ่งที่อ่านได้ดี ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการอ่านที่เป็นขั้นตอน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านด้านการวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินสิ่งที่อ่านได้ด้วยเหตุผลทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ และการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่าน ไม่ว่าจะเป็นการหาบทความ นิทาน เรื่องเล่า หรือแม้แต่ข้อมูลที่ผู้เรียนสนใจ

ในปัจจุบันได้มีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้หนึ่งนั้นที่สำคัญคือการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถนำมาใช้สร้างสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การสร้างใบงาน สร้างแบบฝึกทักษะ สร้างแบบทดสอบ ที่สามารถปรับให้เข้ากับระดับชั้นและระดับความสามารถของผู้เรียน อีกทั้งยังมีแนวทางใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีความน่าสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ได้ประโยชน์จากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างสูงสุด และให้ผู้เรียนได้ปรับตัวให้เข้ากับยุคของเทคโนโลยีได้ดียิ่งขึ้นและให้ผู้เรียนได้ปรับตัวให้เท่าทันกับยุคของเทคโนโลยีได้ดียิ่งขึ้นในยุคที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การพัฒนาและจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องปรับให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบัน การนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในด้านการศึกษา ไม่เพียงแต่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้สอนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการ และสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนรู เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ และประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิผล

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์(AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยนำวิธีการสอนแบบ SQ6R มาพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน อีกทั้งยังนำเทคโนโลยีทางการศึกษาคือ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R เพื่อสร้างวิธีการสอนที่ร่วมสมัยและอยู่ใกล้ตัวของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นการต้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้นจะทำให้ความสามารถการอ่านของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้สนใจนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือปรับประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เรื่องการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 9 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 360 คน

2. ตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยห้องเรียนที่เลือกมีการจัดห้องเรียนแบบละความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อนอย่างละเท่ากัน

3. เนื้อหา

เนื้อหาวิชาภาษาไทย ในสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 เรื่องการอ่านจับใจความ ซึ่งประกอบด้วย การอ่านข่าว นิทาน บทความ เรื่องสั้น และวรรณคดีจากบทเรียนในกลุ่มสาระภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ซึ่งมีเนื้อหาจากง่ายไปยากตามลำดับ

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์(AI)

4.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความ

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนที่สามารถอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ6R ทั้ง 8 ขั้นตอนในการอ่านอย่างมีกระบวนการ แล้วผู้เรียนเข้าใจถึงสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านจาก บทความ นิทาน เรื่องสั้น ข่าว บทพระราชนิพนธ์ ความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจของเรื่องที่อ่านในบทเรียนที่อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน โดยวัดจากใบงาน และแบบทดสอบท้ายบทที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R หมายถึง วิธีการอ่านแบบมีกระบวนการ 8 ขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำมาใช้สอนอ่านในแผนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกระบวนการ 8 ขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นที่ 1 Survey (S) ขั้นสำรวจ คือ การอ่านสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าวๆ โดยสังเกตจากหัวข้อเรื่องและภาพประกอบ อ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย เพื่อที่จะได้เห็นภาพรวมและสามารถคาดการณ์ข้อมูลได้

ขั้นที่ 2 Question (Q) ขั้นตั้งคำถาม คือ ขั้นต่อจากขั้นสำรวจโดยผู้เรียนจะตั้งคำถามที่สนใจ ซึ่งคำถามที่ผู้เรียนตั้งขึ้นจะเป็นแนวทางและเป้าหมายในการอ่านของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 Read (R1) ขั้นอ่าน คือ การอ่านเนื้อหาอย่างละเอียด และในขณะที่อ่านเนื้อหาผู้เรียนจะต้องตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นตั้งคำถามด้วย

ขั้นที่ 4 Record (R2) ขั้นบันทึก คือ การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากขั้นอ่านโดยบันทึกรายละเอียดของข้อมูลที่สำคัญ และบันทึกคำตอบของคำถาม

ขั้นที่ 5 Recite (R3) ขั้นจดจำ คือ การทำความเข้าใจ และจดจำข้อมูลสำคัญ และคำตอบโดยจดบันทึกย่อ ชิดเส้นใต้เน้นข้อความ หรือพยายามอ่านออกเสียงเพื่อให้จดจำได้

ขั้นที่ 6 Review (R4) ขั้นทบทวน คือ การทบทวนเนื้อหาที่อ่าน อาจจะอ่านทบทวนทั้งหมด หรืออ่านทบทวนในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ

ขั้นที่ 7 Reflect (R5) ขั้นสะท้อนความรู้ คือ การขยายความจากสิ่งที่ได้อ่าน โดยพิจารณาจากคำถามที่ตั้งขึ้นกับข้อมูลที่จดบันทึก

ขั้นที่ 8 Reshape (R6) ขั้นสร้างใหม่ คือ การสร้างรูปแบบของข้อมูลขึ้นมาใหม่ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านไปสร้างผลงานตามความถนัด

3. ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หมายถึง นวัตกรรมการเรียนรู้ที่นำมาใช้กับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นผลผลิตของความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับความสามารถของปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจ เรียนรู้ หาข้อมูล และสามารถช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ได้ สามารถนำมาใช้ร่วมกับการเรียนการสอน การหาเนื้อหา การสร้างแบบทดสอบ และการช่วยจัดการชั้นเรียนเตรียมความพร้อมในการสอนด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพ

4. การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) หมายถึง การนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ที่สร้างมาเพื่อนำมาพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความมาใช้ร่วมกันกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่สร้างขึ้นจากกระบวนการ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Survey (S) ขั้นสำรวจ คือ การอ่านสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าวๆ โดยสังเกตจากหัวข้อเรื่องและภาพประกอบ อ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย เพื่อที่จะได้เห็นภาพรวมและสามารถคาดการณ์ข้อมูลได้ นำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการสำรวจหาข้อมูลในหัวข้อที่ครูกำหนดหรือข้อมูลที่ผู้เรียนสนใจศึกษา

ขั้นที่ 2 Question (Q) ขั้นตั้งคำถาม คือ ขั้นต่อจากขั้นสำรวจโดยผู้เรียนจะตั้งคำถามที่สนใจ ซึ่งคำถามที่ผู้เรียนตั้งขึ้นจะเป็นแนวทางและเป้าหมายในการอ่านของผู้เรียน

ขั้นที่ 3 Read (R1) ขั้นอ่าน คือ การอ่านเนื้อหาอย่างละเอียด และในขณะที่อ่านเนื้อหา ผู้เรียนจะต้องตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นตั้งคำถามด้วย

ขั้นที่ 4 Record (R2) ขั้นบันทึก คือ การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากขั้นอ่านโดยบันทึกรายละเอียดของข้อมูลที่สำคัญ และบันทึกคำตอบของคำถาม

ขั้นที่ 5 Recite (R3) ขั้นจดจำ คือ การทำความเข้าใจ และจดจำข้อมูลสำคัญ และคำตอบ โดยจดบันทึกย่อ ชีตเส้นได้เน้นข้อความ หรือพยายามอ่านออกเสียงเพื่อให้จดจำได้

ขั้นที่ 6 Review (R4) ขั้นทบทวน คือ การทบทวนเนื้อหาที่อ่าน อาจจะอ่านทบทวนทั้งหมด หรืออ่านทบทวนในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการสรุปเนื้อหา ตั้งคำถามเพื่อทบทวน ตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 7 Reflect (R5) ขั้นสะท้อนความรู้ คือ การขยายความจากสิ่งที่ได้อ่าน โดยพิจารณาจากคำถามที่ตั้งขึ้นกับข้อมูลที่จดบันทึก

ขั้นที่ 8 Reshape (R6) ขั้นสร้างใหม่ คือ การสร้างรูปแบบของข้อมูลขึ้นมาใหม่ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านไปสร้างผลงานตามความถนัด

5. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ค่าคะแนนของของการจัดการเรียนรู้ระหว่างเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2)

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ใบบาง โดยให้ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าในการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความ หลังจากผู้เรียนได้เรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) โดยวัดจากคะแนนแบบวัดความสามารถระหว่าง ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบถึงผลจากการเรียนรู้ของผู้เรียน

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. การอ่านจับใจความ
3. การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R
4. ปัญญาประดิษฐ์ (AI)
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้
7. การหาค่าประสิทธิผล
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดงานวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ระบุถึงภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้วิเคราะห์ วิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงงาน

พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิเคราะห์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ รวมทั้งมีการยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม ไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

โดยงานวิจัยเลือกใช้สาระที่ 1 การอ่าน ผู้วิจัยเลือกใช้ตัวชี้วัดที่ 2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน และตัวชี้วัดที่ 8 มีมารยาทในการอ่าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน

สาระ	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
การอ่าน	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียงประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนนิทาน กลอนเพลงยาว และกาพย์ห่อโคลง
	2. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน 3. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่าง ๆ ที่อ่าน 4. อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 5. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน - บทความ - บันทึกเหตุการณ์ - บทสนทนา - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สาระ	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	6. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าวหรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน	- งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง - เรียงราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	7. อ่านหนังสือ บทความหรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านตามความสนใจ เช่น - หนังสือนอกเวลา - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	- มารยาทในการอ่าน

กล่าวโดยสรุป คุณภาพของผู้เรียนในช่วงจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนต้องมีทักษะการอ่านที่สามารถอ่านจับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน พุดแสดงความคิดเห็น สามารถประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและการดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

การอ่านจับใจความ

ความหมายของการอ่านจับใจความ

ทักษพร โพธิ์เหมือน (2561) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง กระบวนการ ถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง ที่อ่านจับประเด็นสำคัญได้ สามารถนำประสบการณ์เดิมมาใช้ในการทำความเข้าใจ และสามารถบอกจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนั้น

นลินี ศิริศรี (2561) ได้ให้ความหมายของการจับใจความ หมายถึง การอ่านจับใจความเป็นหัวใจของการอ่านเนื่องจากเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้อ่านสามารถรับสารที่สำคัญของผู้เขียนได้อย่างถูกต้อง และหาแก่นสำคัญของเรื่องได้กล่าวโดยสรุป การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาประเด็นหลักของสิ่งที่ ผู้เขียนต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจและเป็นทักษะที่สำคัญของการดำรงชีวิต

จิราภรณ์ ขำมณี (2562) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความ หมายถึง การจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านได้ ผู้อ่านจึงสามารถนำไปพัฒนาตนเอง ความเข้าใจในการอ่านถือเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน เพราะว่า ถ้าผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และไม่สามารถจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านได้ ผู้อ่าน ก็ไม่สามารถที่จะนำสาระความรู้ และข้อเสนอไปใช้ปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

หนึ่งฤทัย เขียวสวัสดิ์และคณะ (2564) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลที่มีความจำเป็นในโลกปัจจุบัน

ลฎาภา คิมอิ่ง และคณะ (2566) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะในด้านการเข้าใจและจดจำข้อมูลสำคัญจากบทความที่อ่าน

Harnseithanon (2002) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความในบริบทของการเรียนภาษาอังกฤษ โดยเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของกลวิธีการอ่านที่มีต่อการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการอ่านจับใจความไม่ใช่เพียงทักษะที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ แต่เป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้ผ่านการใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสม

Elleman และ Oslund (2019) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยทักษะรวมถึงกระบวนการหลายอย่างในการทำความเข้าใจข้อความ การอ่านจับใจความไม่ใช่เพียงแค่การรู้ความหมายของคำแต่ละคำเท่านั้น แต่เป็นการเชื่อมโยงความหมายของคำ ประโยค และย่อหน้าเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความเข้าใจที่ครบถ้วนและลึกซึ้ง

Banditvilai (2020) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ โดยผู้อ่านจะต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการดึงเอาความหมายจากข้อความที่อ่าน เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทักษะการคิดวิเคราะห์ การตีความ และการสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งถือเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ เช่น การอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อจับประเด็นสำคัญ (Skimming)

กล่าวโดยสรุป การอ่านจับใจความเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนวิชาภาษาไทย และวิชาอื่น ๆ การใช้วิธีการอ่านที่เหมาะสม จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจ จดจำ และวิเคราะห์เนื้อหาได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสรุปความ ตีความ เชื่อมโยงความรู้เดิม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้นำไปต่อยอดความรู้พัฒนาตนเอง และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

สิทธิพงศ์ สิริวรภาพงศ์ (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าเป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านหนังสือได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ

กอบกาญจน์ วงศ์สิทธิ (2551) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่าเป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนควรฝึกฝน เพราะจะทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้อย่างถูกต้อง การจับประเด็นสำคัญและสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร เพราะผู้เรียนต้องสามารถสรุปและถ่ายทอดข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างชัดเจน การฝึกฝนการอ่านจับใจความไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจับประเด็นสำคัญจากเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ แต่ยังทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้และข้อมูลที่ได้รับให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องและชัดเจน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า ในยุคข้อมูลข่าวสารที่บุคคลสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว การอ่านจับใจความ มีบทบาทสำคัญในด้านการพัฒนาทางการศึกษา เศรษฐกิจ การเมือง สังคม

อภริตี เสนาวิน (2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความว่ามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการจดจำและการสังเคราะห์ข้อมูล ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทำให้ทราบ สาระสำคัญของเรื่องและยังสามารถนำสิ่งที่อ่านไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ การอ่านมีความสำคัญ ต่อการแสวงหาความรู้ได้อย่างมากมาย และยังสามารถนำความรู้ได้จากการอ่านไปเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

วิไล ทองสม (2558) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ ไว้ว่า การอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมในยุคปัจจุบัน ซึ่ง เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ผู้รับสารจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสาร ที่ผู้ส่งสารส่งให้ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง กระบวนการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องที่อ่านได้ก็คือ การจับใจความ

กล่าวโดยสรุป การอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนของผู้เรียน นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและสรุปสาระสำคัญได้อย่างถูกต้องแล้ว ยังส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนำความรู้ไป

ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความยังเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะต่างๆ ให้อย่างยืน ทำให้ผู้เรียนพร้อมเผชิญกับความท้าทายในโลกแห่งข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

แววมยุรา เหมือนนิล (2553) กล่าวว่า พฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนอ่านจับใจความสำคัญได้หรือไม่ ควรมีทักษะต่อไปนี้

- 1) การจัดลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านและสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
- 2) การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง
- 3) รายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ และอื่น ๆ การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
- 4) การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้
- 5) การรวบรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลเก่าที่มีอยู่แล้ว
- 6) การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
- 7) การให้ตัวอย่างประกอบได้
- 8) การจำแนกใจความสำคัญ และส่วนใจความสำคัญได้
- 9) การกล่าวสรุปได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาความสามารถในการอ่านและเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน การอ่านจับใจความประกอบด้วยองค์ประกอบหลายประการที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตาม เพื่อให้สามารถเข้าใจและสรุปสาระสำคัญจากเนื้อหาที่อ่านได้อย่างถูกต้อง โดยมีองค์ประกอบหลักดังนี้

1. การตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน: การตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญอันดับแรกของการอ่านจับใจความ ตามที่สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554) ได้อธิบายไว้ การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนก่อนเริ่มอ่านช่วยให้ผู้อ่านมีทิศทางและกรอบแนวคิดในการทำความเข้าใจเนื้อหา การตั้งคำถามกับตนเองว่า "อ่านเพื่ออะไร" เป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการกำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งอาจเป็นการอ่านเพื่อค้นหาข้อมูลเฉพาะ เพื่อสรุปประเด็นสำคัญ หรือเพื่อวิเคราะห์แนวคิดของผู้เขียน เป็นต้น การมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนไม่เพียงช่วยให้ผู้อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้นเท่านั้น แต่ยังช่วยในการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลและการเลือกกลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสม นอกจากนี้ ยังช่วยกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจในการอ่าน ทำให้ผู้อ่านมีสมาธิและความตั้งใจในการทำความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

2. การสำรวจส่วนประกอบของหนังสือ: การสำรวจส่วนประกอบของหนังสือเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่านจับใจความ ตามที่รัชนี เจริญกิจ และคณะ (2546) ได้เสนอไว้ การทำความเข้าใจโครงสร้างและองค์ประกอบต่างๆ ของหนังสือหรือบทความที่กำลังจะอ่านเป็นขั้นตอนที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านอย่างมาก การสำรวจชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงในการใช้หนังสือ และภาคผนวก ช่วยให้ผู้อ่านได้ภาพรวมของเนื้อหา โครงสร้าง และขอบเขตของข้อมูลที่จะได้รับ การทำความเข้าใจกับส่วนประกอบเหล่านี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดการณ์เนื้อหาที่จะพบเตรียมพร้อมด้านความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง และวางแผนการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยในการระบุส่วนที่สำคัญหรือเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายในการอ่านได้รวดเร็วขึ้น ทำให้สามารถจัดสรรเวลาและความสนใจได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้การอ่านจับใจความเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากขึ้น

3. การทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือ: การทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการอ่านจับใจความ ตามที่สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554) ได้เน้นย้ำ การระบุประเภทของหนังสือหรือบทความที่กำลังอ่าน ไม่ว่าจะเป็นสารคดี ตำรา บทความวิชาการ หรือวรรณกรรม มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดแนวทางการอ่านและการทำความเข้าใจเนื้อหา แต่ละประเภทของงานเขียนมีโครงสร้าง รูปแบบการนำเสนอ และวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน การเข้าใจลักษณะเฉพาะเหล่านี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถปรับกลยุทธ์การอ่านให้เหมาะสม เช่น การอ่านสารคดีอาจต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงข้อเท็จจริงและการวิเคราะห์ข้อมูล ในขณะที่การอ่านวรรณกรรมอาจต้องใส่ใจกับการตีความและการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร การทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดการณ์รูปแบบการนำเสนอข้อมูล ทำให้สามารถระบุใจความสำคัญและข้อมูลสนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยในการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

4. การใช้ความสามารถทางภาษา: การใช้ความสามารถทางภาษาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการอ่านจับใจความ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้ระบุไว้ ความสามารถในการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ อย่างถูกต้องและรวดเร็วเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน การพัฒนาทักษะนี้ไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการรู้ความหมายของคำศัพท์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเข้าใจในโครงสร้างประโยค ไวยากรณ์ และความหมายแฝงต่างๆ ในภาษา การฝึกฝนทักษะการแปลความหมายอย่างสม่ำเสมอช่วยเพิ่มความเร็วและความแม่นยำในการทำความเข้าใจเนื้อหา ทำให้ผู้อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญและเชื่อมโยงความคิดต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ความสามารถทางภาษายังช่วยในการตีความน้ำเสียงของผู้เขียน การเข้าใจอุปมาอุปไมยและสำนวนโวหาร ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจับใจความและเข้าถึงความหมายที่

แท้จริงของเนื้อหา การพัฒนาทักษะนี้อย่างต่อเนื่องจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยรวม

5. การใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลัง: การใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเป็นองค์ประกอบสำคัญในการอ่านจับใจความ ตามที่สุรดา วาเสนัง (2539) ได้เสนอไว้ การเชื่อมโยงเนื้อหาที่อ่านกับประสบการณ์หรือความรู้เดิมของผู้อ่านเป็นกระบวนการที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการจับใจความอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับสิ่งที่ตนเองรู้อยู่แล้ว จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและจดจำได้ดียิ่งขึ้น ประสบการณ์และภูมิหลังของแต่ละคนจะช่วยสร้างบริบทและกรอบแนวคิดในการตีความเนื้อหา ทำให้สามารถเข้าใจนัยยะและความหมายแฝงได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้ประสบการณ์ยังช่วยในการวิเคราะห์และประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล รวมถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านควรระมัดระวังไม่ให้ประสบการณ์ส่วนตัวบิดเบือนความหมายที่แท้จริงของเนื้อหา และควรเปิดใจรับข้อมูลใหม่ๆ ที่อาจขัดแย้งกับความเชื่อเดิม การใช้ประสบการณ์อย่างสมดุลจะช่วยเสริมสร้างการอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความหมายมากยิ่งขึ้น

6. การวิเคราะห์ข้อความหรือแนวความคิด: การวิเคราะห์ข้อความหรือแนวความคิดเป็นองค์ประกอบสำคัญในการอ่านจับใจความ ตามที่วชิราภรณ์ จันทน์เทศน์ (2549) ได้เน้นย้ำ กระบวนการนี้เป็นขั้นตอนที่ลึกซึ้งและซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยทักษะการคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อความหรือแนวความคิดไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถระบุสาระสำคัญของเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้เข้าใจโครงสร้างความคิด เหตุผล และหลักฐานที่ผู้เขียนใช้สนับสนุนแนวคิดของตน การวิเคราะห์ยังรวมถึงการแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงและความคิดเห็น การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่างๆ ในเนื้อหา ทักษะนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงความหมายที่ลึกซึ้งกว่าการอ่านผิวเผิน นำไปสู่การตีความและการประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การวิเคราะห์ยังช่วยพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ ทำให้ผู้อ่านสามารถประเมินและตั้งคำถามกับเนื้อหาที่อ่าน นำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและการพัฒนาความคิดของตนเอง

บันลือ พุกษะวัน (2557) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเรื่อง เพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหนและมีความหมายอย่างไร การอ่านจับใจความสำคัญซึ่งมีขั้นตอนในการฝึก ดังนี้

- 1) อ่านเรื่องราวผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้างจุดใดบ้างตอนใดเป็นตอบสำคัญของเรื่อง
- 2) อ่านซ้ำตอนที่สนใจ และตรวจสอบความเข้าใจให้ถูกต้อง
- 3) ตอบคำถามสั้น ๆ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ หรือบันทึก เพื่อทดสอบความเข้าใจ

- 4) เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยตนเอง
- 5) ขึ้นเสนอแนะการฝึก
- 6) สอนคำที่ควรศึกษา หรือคำที่มีความหมายพิเศษให้ก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับ การตีความ จับใจความ
- 7) ตั้งคำถาม เพื่อค้นหาคำตอบ เพื่อนักเรียนรู้จุดประสงค์ก่อนอ่าน
- 8) สรุปโครงสร้างเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน
- 9) สนทนาเกี่ยวกับภาพ หรือประสบการณ์ที่มีส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
- 10) กำหนดเวลาในการอ่านให้เหมาะสมกับจำนวนคำที่อ่าน และลดเวลาให้น้อยลงทีละน้อย
- 11) ควรแนะนำให้รู้ว่ข้อความสำคัญหรือใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าอยู่ตอนต้นของ ย่อหน้าหรือตอนท้ายของย่อหน้าและสรุปจะอยู่ตอนท้ายของเรื่อง แต่ถ้าเป็นบทสนทนาหรือ บทร้อยกรองจะต้องอ่านจับใจความทุกบรรทัด
- 12) ควรนำเรื่องง่าย ๆ สั้น ๆ ให้ฝึกก่อนแล้ว ความยาวขึ้นตามลำดับ
- 13) ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่อง เพื่อทดสอบความเข้าใจ
- 14) หลังการอ่านในใจแล้ว ให้อ่านออกเสียงอีกโดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่เป็นบทร้อยกรอง

ดวงพร เพื่องฟู (2560) กล่าวว่า การสอนอ่านจับใจความสำคัญเป็นการมุ่งเน้น สาระของเรื่องที่อ่าน เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนให้กับผู้เรียนอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้อ่านเรื่อง แล้วบอกสาระของเรื่องได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และสรุปใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ครูต้องฝึกให้แก่ผู้เรียนเพื่อการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองและเพิ่มประสบการณ์ในการอ่านจะทำให้การอ่านจับใจความสำคัญประสบความสำเร็จสามารถนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

Yurko & Protsenko (2021) กล่าวว่า การอ่านจับใจความหมายถึงความสามารถในการเข้าใจและตีความเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งประกอบไปด้วยหลายองค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. ความสามารถในการรู้คำศัพท์เป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านจับใจความ การรู้จักและเข้าใจคำศัพท์อย่างถ่องแท้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถรู้ความหมายได้โดยอัตโนมัติ ส่งผลให้มีสมาธิในการทำความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น เมื่อไม่ต้องหยุดชะงักเพื่อตีความคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย ผู้อ่านจะสามารถจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

2. ความเข้าใจในบริบทเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งในการอ่านจับใจความ ผู้อ่านต้องสามารถเชื่อมโยงคำศัพท์และประโยคต่าง ๆ กับบริบทที่ปรากฏในเนื้อหา การเข้าใจบริบทช่วยให้การตีความหมายเป็นไปอย่างถูกต้องและครอบคลุมมากขึ้น โดยผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายแฝง อารมณ์ และเจตนาของผู้เขียนได้อย่างลึกซึ้ง นำไปสู่การจับใจความที่สมบูรณ์และตรงประเด็น

3. การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านจับใจความ ผู้อ่านต้องสามารถประเมินและตีความข้อมูลที่ได้จากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ช่วยให้ผู้อ่านสามารถตั้งคำถาม แยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็น และสรุปความหมายจากเนื้อหาได้อย่างมีเหตุผล ทักษะนี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญของเรื่องได้อย่างลึกซึ้งและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่เป็นกระบวนการสำคัญในการอ่านจับใจความ ผู้อ่านที่มีความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิมจะสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น การมีประสบการณ์และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านจะช่วยให้การตีความหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านสามารถเข้าใจแนวคิดใหม่ได้เร็วขึ้นและสามารถวิเคราะห์เนื้อหาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

5. การสร้างภาพในจินตนาการเป็นเทคนิคที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการอ่านจับใจความ การสร้างภาพในใจขณะอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถจับใจความและจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น วิธีนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นรูปธรรมกับข้อมูลที่เป็นนามธรรมได้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนและจดจำได้นานขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอ่านเรื่องที่มีรายละเอียดซับซ้อนหรือเนื้อหาที่เป็นนามธรรม

6. การสรุปและการตีความเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญในการอ่านจับใจความ ผู้อ่านต้องสามารถสรุปเนื้อหาหลักและตีความความหมายได้อย่างถูกต้อง การสรุปเนื้อหาช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของเรื่องราวและเข้าใจประเด็นสำคัญ ในขณะที่การตีความช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งและนัยยะต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในเนื้อหา ทักษะนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์และสื่อสารต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและจำเป็นต้องอาศัยทักษะหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน การสำรวจและทำความเข้าใจส่วนประกอบและลักษณะของหนังสือ การใช้ความสามารถทางภาษา การเชื่อมโยงความรู้เดิมกับข้อมูลใหม่ และการสร้างภาพในจินตนาการ ทั้งนี้ การคิดวิเคราะห์และการสรุปเนื้อหาเป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและตีความเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างทักษะการอ่านจับใจความ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมาย ของการอ่านจับใจความไว้ว่า เป็นจุดประสงค์ที่ผู้อ่านได้กำหนดไว้ก่อนการอ่าน โดยมีจุดมุ่งหมาย ที่มุ่งให้ผู้อ่านจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ และผู้อ่านต้องมีความคิดเกิดขึ้นโดยความคตินั้นเกี่ยวข้อง กับเนื้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในสาร

อย่างไรก็ตามจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสามารถแบ่งเป็นได้ 3 ระดับ คือ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง ซึ่งแต่ละระดับมีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับต้น เป็นระดับพื้นฐานของการอ่านจับใจความที่ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจ คำกลุ่มคำ ประโยค และข้อความที่ปรากฏอยู่ในสาร โดยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่อ่าน ซึ่งประเด็นสำคัญของเรื่องได้ ต้องจำรายละเอียดปลีกย่อย ขั้นตอนและเหตุการณ์ สำคัญได้ แยกประเภทสารที่อ่านได้ถูกต้อง

2. ระดับกลาง เป็นความคิดระดับกลางที่ผู้อ่านจะตอบคำถามโดยอาจมี ความคิดเห็นแทรก อยู่ในคำตอบแต่ละข้อเพื่อช่วยในการตัดสินใจ โดยจะประกอบด้วยคำถามต่าง ๆ เช่น ทำนายผลที่อาจจะเกิดขึ้นจากสมมติฐาน บอกลักษณะนิสัยของบุคคลในเรื่อง บอกแนวคิด หรือแก่นของเรื่องใช้ เนื้อหาเป็นแนวทางในการกำหนดกฎเกณฑ์เข้าใจเหตุและผล แปลความเข้าใจ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน ย่อหรือสรุปความเรื่องที่อ่านได้เลือกใช้สุภาษิต คำพังเพย หรือสถานการณ์ เพื่อเปรียบเทียบแนวคิดของเรื่องได้

3. ระดับสูง เป็นระดับการคิดวิจารณ์ญาณที่ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานการพัฒนา จากระดับต้น และระดับกลาง ความคิดในระดับวิจารณ์ญาณจะประกอบด้วยคำถามต่าง ๆ ผู้อ่าน ควรตอบคำถามให้ครบถ้วน บางข้ออาจต้องอ่านเนื้อเรื่องหลายครั้งจึงจะได้คำตอบที่ถูกต้อง

อภิรดี เสนาวิน (2555) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความมีความสำคัญและครอบคลุมหลากหลายด้านของการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถขยายความได้ดังนี้

1. อ่านเพื่อศึกษาแนวคิดสำคัญของเรื่อง: การอ่านในลักษณะนี้มุ่งเน้นการทำความเข้าใจแก่นหลักหรือสาระสำคัญของเนื้อหา ผู้อ่านต้องสามารถแยกแยะระหว่างใจความหลักและใจความรอง เพื่อจับประเด็นหลักที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร การอ่านแบบนี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจภาพรวมของเรื่องได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือต่อยอดความคิดได้ นอกจากนี้ยังช่วยในการวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ของผู้เขียน และทำความเข้าใจมุมมองหรือทัศนคติที่แฝงอยู่ในเนื้อหา

2. อ่านเพื่อบอกรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร: จุดมุ่งหมายนี้เน้นการจับประเด็นสำคัญในเชิงข้อเท็จจริงของเรื่อง ผู้อ่านต้องสามารถระบุดองค์ประกอบพื้นฐานของเรื่องได้อย่างครบถ้วน ซึ่งรวมถึงตัวละคร สถานที่ เวลา เหตุการณ์ และวิธีการ การอ่านแบบนี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจโครงสร้างของเรื่องได้อย่างชัดเจน สามารถลำดับเหตุการณ์ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในเรื่องได้ นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการวิเคราะห์ และตีความเนื้อหาในระดับที่ลึกซึ้งขึ้น

3. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง: การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจเนื้อหา ผู้อ่านต้องสามารถแยกแยะระหว่างสาระสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อย เพื่อสรุปประเด็นหลักของเรื่องได้อย่างกระชับและตรงประเด็น ทักษะนี้ช่วยให้ผู้อ่าน

สามารถจดจำและนำข้อมูลสำคัญไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่หลงประเด็นไปกับรายละเอียดที่ไม่จำเป็น นอกจากนี้ยังช่วยในการเตรียมตัวสำหรับการนำเสนอหรือการอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน

4. อ่านเพื่อบอกลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่ได้: จุดมุ่งหมายนี้เน้นการเข้าใจโครงสร้างและการดำเนินเรื่องของเนื้อหา ผู้อ่านต้องสามารถระบุลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบได้อย่างถูกต้อง ซึ่งช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง การอ่านแบบนี้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการมองภาพรวม ทำให้ผู้อ่านสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ และเข้าใจพัฒนาการของเรื่องราวได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์อย่างมากในการอ่านเรื่องที่มีโครงสร้างซับซ้อนหรือมีเหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้นพร้อมกัน

5. อ่านเพื่อสรุปความและย่อเรื่องที่อ่านได้: การสรุปความและย่อเรื่องเป็นทักษะขั้นสูงที่ต้องอาศัยความเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้ ผู้อ่านต้องสามารถกลั่นกรองสาระสำคัญจากเนื้อหาทั้งหมดและนำเสนอออกมาในรูปแบบที่กระชับแต่ยังคงความหมายสำคัญไว้ครบถ้วน การอ่านแบบนี้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การเรียบเรียงความคิด และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์อย่างมากในการศึกษา การทำงาน และการนำเสนอข้อมูล โดยช่วยให้ผู้อ่านสามารถจัดการกับข้อมูลจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จิรวรรณ เพชรรัตน์ (2559) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต้น เป็นระดับพื้นฐาน ระดับกลางเป็นระดับที่มีความคิดเห็นแทรกอยู่และระดับสูงเป็นการคิดวิจารณ์

ปิยฉัตร ศรีสุราช (2561) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ ไว้ดังนี้

1. อ่านได้ถูกต้องรวดเร็ว
2. จับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ตลอดจนรู้สัพพะไรของเรื่องที่อ่าน
3. มีวิจารณ์วิเคราะหเรื่องได้
4. ให้มีนิสัยรักการอ่านและใช้การอ่านเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
5. สามารถเลือกหนังสืออ่านได้อย่างเหมาะสม

Cho et al. (2019) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความเป็นหัวข้อที่สำคัญในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน โดยเฉพาะในนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่าน การอ่านจับใจความนั้นไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการถอดความหมายจากข้อความเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับการใช้กระบวนการทางปัญญาและจิตวิทยาที่ซับซ้อนในการสร้างความหมายจากข้อความที่อ่าน ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะการเข้าใจภาษา: การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางภาษาของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะการเข้าใจภาษาและการ

สื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการนี้ครอบคลุมการพัฒนาความสามารถในการเข้าใจ ความหมายของคำศัพท์ทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูง การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคที่มีความ ซับซ้อน และการเชื่อมโยงความหมายระหว่างประโยคและย่อหน้าต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ในบริบทของเนื้อหาที่อ่าน นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังช่วยพัฒนาความสามารถในการแยกแยะ ระหว่างข้อเท็จจริงและความคิดเห็น การเข้าใจน้ำเสียงและอารมณ์ของผู้เขียน ตลอดจนการตีความ สำนวนโวหารและภาษาเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ทั้งการพูดและการเขียน การฝึกฝนทักษะเหล่านี้อย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและใช้ ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในทุกบริบทของการสื่อสาร ทั้งในชีวิตประจำวัน การศึกษา และ การทำงานในอนาคต

2. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์: การอ่านจับใจความไม่เพียงแต่ช่วย พัฒนาทักษะทางภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน กระบวนการนี้เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหา การแยกแยะประเด็นสำคัญออกจากรายละเอียดปลีกย่อย การตีความข้อความที่ซับซ้อนหรือมี ความหมายแฝง และการเชื่อมโยงข้อมูลจากหลายส่วนเพื่อสร้างความเข้าใจที่ครอบคลุม นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน เช่น "ทำไมผู้เขียน จึงนำเสนอข้อมูลในลักษณะนี้?" หรือ "มีมุมมองอื่นที่แตกต่างจากนี้หรือไม่?" ซึ่งนำไปสู่การพัฒนา ทักษะการคิดขั้นสูง การสังเคราะห์ข้อมูล และการสร้างแนวคิดใหม่ๆ กระบวนการเหล่านี้ไม่เพียงแต่ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งขึ้น แต่ยังเป็นการฝึกฝนทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการทำงานในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการคิด วิเคราะห์ผ่านการอ่านจับใจความจึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้: การอ่านจับใจความเป็นวิธีการสำคัญในการเพิ่มพูน ความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสำหรับผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการเข้าใจและวิเคราะห์ ข้อมูลใหม่ๆ จากการอ่าน ผู้เรียนสามารถขยายขอบเขตความรู้ของตนเองในหลากหลายสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ศิลปะ หรือเทคโนโลยี การอ่านจับใจความช่วยให้ผู้เรียนสามารถ เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่มีอยู่ ซึ่งนำไปสู่การสร้าง ความเข้าใจที่ลึกซึ้งและการจดจำข้อมูลได้ ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนจะได้ฝึกการค้นคว้า การ ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่ง ซึ่งเป็นทักษะที่ จำเป็นสำหรับการศึกษาในระดับสูงและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือในการแก้ปัญหาต่างๆ ยังช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและเป็น รูปธรรมมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มพูน

ความรู้และการเรียนรู้ผ่านการอ่านจับใจความจึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและประสบความสำเร็จในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

4. การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา: การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์และทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนการระบุปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุ และการคิดหาวิธีแก้ไขที่เหมาะสม การอ่านเรื่องราวหรือกรณีศึกษาต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างของการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับปัญหาในชีวิตจริงได้ นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การมองปัญหาจากหลายมุมมอง และการคาดการณ์ผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกฝนการแก้ปัญหาผ่านการอ่านยังช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้เรียนในการเผชิญกับสถานการณ์ท้าทายในชีวิตจริง โดยพวกเขาจะมีเครื่องมือและกระบวนการคิดที่เป็นระบบในการจัดการกับปัญหาต่างๆ นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังช่วยพัฒนาความสามารถในการวางแผน การจัดลำดับความสำคัญ และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่มี ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และชีวิตส่วนตัว การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาผ่านการอ่านจับใจความจึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับความท้าทายในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

กล่าวโดยสรุป จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความครอบคลุมหลายด้าน ได้แก่ การศึกษา แนวคิดสำคัญของเรื่อง การบอกรายละเอียดพื้นฐานของเรื่อง การจับใจความสำคัญ การบอกลำดับเหตุการณ์ และการสรุปความและย่อเรื่อง นอกจากนี้ ยังเน้นการพัฒนาทักษะการเข้าใจภาษา การคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ การเพิ่มพูนความรู้ การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา และการใช้วิจารณ์ญาณในการวิเคราะห์เนื้อหา การอ่านจับใจความจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการสื่อสารของผู้เรียน

หลักการสอนอ่านจับใจความ

การสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียน เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อความเข้าใจในเรื่องราว ที่กำหนด โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอน ๆ ตามเนื้อเรื่องนั้น ๆ นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการสอนของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ธิดาภรณ์ ทองหมื่น (2561) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านจับใจความสำคัญว่า แนวการสอนและการฝึกอ่านจับใจความสำคัญ ผู้เรียนควรฝึกทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจ เริ่มจากการฝึกอ่านสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน เช่น ข่าว หนังสือพิมพ์ นิทาน นิยาย หนังสือเรียน แล้วจึง ฝึกตั้งคำถามรวมทั้งการเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

สายชล โชติธนากิจ (2561) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความเอาไว้ว่าเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเนื้อหาที่อ่านได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะนี้ต้องอาศัยหลักการสอนที่เหมาะสมและเทคนิคที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การสร้างความสนใจในการอ่าน: การสร้างความสนใจในการอ่านเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญอย่างยิ่งในการสอนอ่านจับใจความ ครูจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้สึกอยากอ่านและเห็นคุณค่าของการอ่านจับใจความ วิธีการที่มีประสิทธิภาพคือการเลือกเนื้อหาที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น บทความเกี่ยวกับเทคโนโลยีล่าสุด เรื่องราวของบุคคลที่น่าสนใจ หรือประเด็นทางสังคมที่กำลังเป็นที่ถกเถียง นอกจากนี้ ครูอาจใช้เทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจ เช่น การใช้สื่อมัลติมีเดีย การเล่าเรื่องที่นำติดตาม หรือการตั้งคำถามที่ท้าทายความคิดของนักเรียน เพื่อดึงดูดความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนอยากค้นหาคำตอบผ่านการอ่าน การสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและเป็นมิตรในห้องเรียนก็มีส่วนสำคัญ เพราะจะช่วยให้นักเรียนรู้สึกสบายใจที่จะแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่าน ครูอาจจัดมุมการอ่านที่สบายในห้องเรียน หรือจัดกิจกรรมการอ่านนอกสถานที่เพื่อสร้างประสบการณ์การอ่านที่แปลกใหม่และน่าจดจำ

2. การใช้เทคนิค SQ4R: เทคนิค SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพสูงและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษา โดยประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ Survey (สำรวจ), Question (ตั้งคำถาม), Read (อ่าน), Recite (ทบทวนด้วยวาจา), Record (บันทึก), และ Review (ทบทวน) ในขั้นตอนแรก ครูควรแนะนำให้นักเรียนสำรวจภาพรวมของบทอ่าน เช่น หัวข้อ หัวข้อย่อย รูปภาพ และแผนภูมิ เพื่อให้เห็นโครงสร้างของเนื้อหา จากนั้นให้นักเรียนตั้งคำถามจากหัวข้อและหัวข้อย่อยที่พบ ซึ่งจะช่วยกำหนดเป้าหมายในการอ่าน ขั้นตอนการอ่านควรเน้นให้นักเรียนอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ หลังจากนั้นให้นักเรียนพูดทบทวนเนื้อหาที่อ่านด้วยคำพูดของตนเอง และบันทึกข้อมูลสำคัญลงในสมุด สุดท้ายคือการทบทวนเนื้อหาทั้งหมดอีกครั้ง ครูควรสาธิตการใช้เทคนิคนี้ให้นักเรียนดูก่อน แล้วค่อยๆ ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง โดยคอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น การใช้เทคนิค SQ4R อย่างสม่ำเสมอจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การฝึกฝนทักษะการวิเคราะห์: การอ่านจับใจความที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยทักษะการวิเคราะห์ที่แข็งแกร่ง ครูควรสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการอ่านเพื่อทำความเข้าใจและการจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการสอนให้นักเรียนแยกแยะระหว่างใจความสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เช่น "ประเด็นหลักของย่อหน้านี้คืออะไร?" หรือ "ข้อมูลใดเป็นเพียงตัวอย่างประกอบ?" นอกจากนี้ ครูควรฝึกให้นักเรียนวิเคราะห์โครงสร้างของบทอ่าน เช่น การเรียงลำดับเหตุการณ์ การเปรียบเทียบและความแตกต่าง หรือการแสดงเหตุและผล ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีการนำเสนอข้อมูลของผู้เขียน การฝึกให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญด้วย

คำพูดของตนเองเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ ครูอาจใช้แผนภาพความคิด (Mind Mapping) หรือแผนภูมิองค์ประกอบ (Graphic Organizers) เพื่อช่วยให้นักเรียนจัดระเบียบความคิด และเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ชัดเจนขึ้น การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์จากครูจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด: เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมชั้น กระบวนการนี้เริ่มจากการให้นักเรียนอ่านบทความหรือเนื้อหาที่กำหนดด้วยตนเอง (Think) จากนั้นให้จับคู่กับเพื่อนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน (Pair) และสุดท้ายคือการแบ่งปันความคิดเห็นกับทั้งชั้นเรียน (Share) วิธีการนี้ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนทุกคน เพราะแม้แต่เด็กที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในกลุ่มใหญ่ก็จะรู้สึกสบายใจที่จะพูดคุยกับเพื่อนเป็นคู่ นอกจากนี้ การได้ฟังมุมมองของเพื่อนยังช่วยขยายความเข้าใจและมุมมองของนักเรียนแต่ละคน ครูควรกำหนดโจทย์หรือคำถามที่ชัดเจนสำหรับการอภิปราย และคอยสังเกตการณ์เพื่อให้คำแนะนำหรือกระตุ้นการคิดเพิ่มเติมเมื่อจำเป็น การใช้เทคนิคนี้อย่างสม่ำเสมอจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันของนักเรียน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้และการทำงานในอนาคต

5. การประเมินผล: การประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสอนอ่านจับใจความ เพราะช่วยให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าและระดับที่ต้องปรับปรุงของนักเรียนแต่ละคนได้ ครูควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทุกด้านของทักษะการอ่านจับใจความ เช่น การใช้แบบทดสอบแบบปรนัยเพื่อวัดความเข้าใจเนื้อหาโดยรวม การใช้คำถามปลายเปิดเพื่อประเมินความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล หรือการให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญเพื่อประเมินทักษะการจับประเด็นและการเรียบเรียงความคิด นอกจากนี้ การประเมินระหว่างเรียน (Formative Assessment) เช่น การสังเกตพฤติกรรมการอ่าน การตั้งคำถามระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน หรือการใช้แบบบันทึกการอ่าน (Reading Logs) ก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เพราะช่วยให้ครูสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับและปรับวิธีการสอนได้ทันที ครูควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน และเพื่อพัฒนากลยุทธ์การสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน (Self and Peer Assessment) ก็เป็นวิธีที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

Wibowo et al. (2020) กล่าวว่า หลักการสอนอ่านจับใจความมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะการอ่านและความเข้าใจของนักเรียน โดยสามารถอธิบายถึงหลักการสำคัญที่ครูสามารถใช้ในการสอนอ่านจับใจความได้ดังนี้

1. การสร้างคำถาม (Question Generating) เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการสอนอ่านจับใจความ โดยครูสามารถกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และความเข้าใจที่ลึกซึ้ง นอกจากนี้ การสร้างคำถามยังช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่อ่านกับความรู้ที่มีอยู่แล้วได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ (Raphael, 2006) การสร้างคำถามยังเป็นการฝึกให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณและมองเนื้อหาในหลายแง่มุม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจบทอ่านได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น

2. การตอบคำถาม (Question Answering) เป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนการทำความเข้าใจเนื้อหาผ่านการตอบคำถามที่ครูตั้งขึ้น การใช้กลยุทธ์นี้ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะในการหาข้อมูลที่สำคัญและการตีความเนื้อหาที่ซับซ้อน (Raphael, 2006) นอกจากนี้ การตอบคำถามยังช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการแสดงความคิดเห็นและการอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและการจดจำข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น

3. การใช้พจนานุกรม (Encouraging the Use of Dictionaries) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจคำศัพท์ที่ไม่รู้จักและเสริมสร้างคลังคำศัพท์ได้ดีขึ้น การสอนให้นักเรียนใช้พจนานุกรมในกระบวนการอ่านช่วยให้สามารถจับใจความและเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น การใช้พจนานุกรมยังช่วยให้นักเรียนเรียนรู้การค้นหาคำศัพท์ด้วยตนเอง และสร้างความมั่นใจในการอ่านบทความที่มีคำศัพท์ยาก ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการพัฒนาความสามารถในการอ่านในระยะยาว

4. การพยากรณ์ (Predicting) เป็นกลยุทธ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนคาดเดาเนื้อหาที่จะอ่านต่อไปจากข้อมูลที่มีอยู่แล้ว การพยากรณ์ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการอ่านและพัฒนาทักษะในการคาดเดาและคิดล่วงหน้า นอกจากนี้ การพยากรณ์ยังช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเนื้อหาใหม่ ทำให้การอ่านมีความหมายและน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านและความเข้าใจในเนื้อหา

5. การตรวจสอบความเข้าใจ (Monitor Comprehension) เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถติดตามความเข้าใจของตนเองในระหว่างการอ่าน การใช้กลยุทธ์นี้ช่วยให้นักเรียนสามารถปรับปรุงการอ่านและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ทันที การตรวจสอบความเข้าใจยังช่วยให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6. การสรุปความ (Summarizing) เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถระบุข้อมูลที่สำคัญและสรุปเนื้อหาที่อ่านได้ การสรุปความช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจและจำเนื้อหาได้ดีขึ้น นอกจากนี้ การสรุปความยังช่วยพัฒนาทักษะการเขียนและการสื่อสารของนักเรียน เนื่องจากต้องเรียบเรียงข้อมูลสำคัญและนำเสนอในรูปแบบที่กระชับและเข้าใจง่าย ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการศึกษาและการทำงานในอนาคต

กล่าวโดยสรุป หลักการสอนอ่านจับใจความเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านและความเข้าใจของนักเรียน ครูสามารถใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การสร้างคำถาม การตอบคำถาม การใช้พจนานุกรม การพยากรณ์ การตรวจสอบความเข้าใจ และการสรุปความ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเข้าใจเนื้อหาของนักเรียน เทคนิคเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Vaughn et al. (2024) กล่าวว่า การสอนอ่านจับใจความเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน โดยมีหลักการหลายประการที่ครูสามารถนำไปใช้เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจและจับใจความจากข้อความที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักการดังกล่าวประกอบด้วย

1. การตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพ: การตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยช่วยกระตุ้นกระบวนการคิดวิเคราะห์และส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านอย่างลึกซึ้ง ครูควรออกแบบคำถามที่ท้าทายความคิดของนักเรียน โดยไม่จำกัดอยู่เพียงคำถามที่ต้องการคำตอบแบบจำเพาะเจาะจงหรือคำตอบสั้นๆ เท่านั้น แต่ควรรวมถึงคำถามปลายเปิดที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ ตีความ และประเมินข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ตัวอย่างเช่น คำถามที่เริ่มต้นด้วย "ทำไมคุณคิดว่า..." "อะไรจะเกิดขึ้นถ้า..." หรือ "คุณเห็นด้วยหรือไม่กับ... เพราะเหตุใด" นอกจากนี้ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามด้วยตนเองในระหว่างการอ่าน ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการเรียนรู้แบบนำตนเอง การตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพยังช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นในชั้นเรียน กระตุ้นให้เกิดการอภิปรายที่มีความหมาย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนทุกคน ทั้งนี้ ครูควรใช้เทคนิคการตั้งคำถามที่หลากหลาย เช่น การใช้คำถามแบบต่อเนื่อง (Follow-up Questions) เพื่อให้นักเรียนอธิบายความคิดของตนเองให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือการใช้เวลารอคอยคำตอบ (Wait Time) อย่างเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนมีเวลาคิดและตอบคำถามอย่างมีคุณภาพ การฝึกฝนการตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนอย่างยั่งยืน

2. การฝึกฝนการสรุปใจความสำคัญ: การสรุปใจความสำคัญเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านจับใจความ เนื่องจากเป็นความสามารถในการระบุและนำเสนอแก่นสำคัญของเนื้อหาที่อ่านในรูปแบบที่กระชับและเข้าใจง่าย การฝึกฝนทักษะนี้ควรเริ่มจากการสอนให้นักเรียนแยกแยะระหว่างใจความสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน โดยใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การใช้แผนภาพความคิด (Mind Mapping) หรือการใช้แผนภูมิองค์ประกอบ (Graphic Organizers) เพื่อช่วยในการจัดระเบียบข้อมูล ครูควรสาธิตวิธีการสรุปใจความสำคัญให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง โดยอธิบายกระบวนการคิดและการเลือกข้อมูลที่สำคัญ จากนั้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเริ่มจากการสรุปใจความสำคัญของย่อหน้าสั้นๆ ไปจนถึงการสรุปบทความที่ยาวและซับซ้อนขึ้น นอกจากนี้ ครู

ควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้ภาษาของตนเองในการสรุป แทนที่จะคัดลอกข้อความจากต้นฉบับ เพื่อพัฒนาความเข้าใจและความสามารถในการประมวลข้อมูล การให้ข้อมูลย้อนกลับที่เฉพาะเจาะจงและสร้างสรรค์จากครูจะช่วยให้นักเรียนปรับปรุงทักษะการสรุปใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ครูอาจใช้กิจกรรมที่หลากหลายในการฝึกทักษะนี้ เช่น การแข่งขันสรุปใจความสำคัญในกลุ่มย่อย การนำเสนอสรุปใจความสำคัญหน้าชั้นเรียน หรือการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อนำเสนอสรุปใจความสำคัญ เพื่อทำให้การฝึกฝนมีความน่าสนใจและท้าทายมากขึ้น

3. การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างข้อความกับประสบการณ์ของนักเรียน: การเชื่อมโยงเนื้อหาที่อ่านกับประสบการณ์ส่วนตัวของนักเรียนเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้าใจและการจดจำเนื้อหา เมื่อนักเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่อ่านกับชีวิตจริงของพวกเขา จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายและน่าสนใจมากขึ้น ครูสามารถส่งเสริมการเชื่อมโยงนี้ได้หลายวิธี เช่น การใช้คำถามนำก่อนการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนนึกถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง การใช้กิจกรรม "Think-Pair-Share" โดยให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของตน แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน และแบ่งปันกับทั้งชั้นเรียน นอกจากนี้ ครูอาจใช้เทคนิคการเขียนบันทึกการตอบสนอง (Response Journal) ซึ่งเป็นการให้นักเรียนเขียนความรู้สึกหรือความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อเนื้อหาที่อ่าน โดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ส่วนตัว การสร้างสถานการณ์จำลองหรือบทบาทสมมติที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่อ่านกับชีวิตจริง ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมองหาความเชื่อมโยงในหลายมิติ ทั้งด้านอารมณ์ ประสบการณ์ วัฒนธรรม และสังคม เพื่อให้การเชื่อมโยงมีความลึกซึ้งและหลากหลาย การฝึกฝนการสร้างความเชื่อมโยงอย่างสม่ำเสมอจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ความรู้ของนักเรียน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. การใช้กลยุทธ์การอ่านแบบหลายองค์ประกอบ: การใช้กลยุทธ์การอ่านแบบหลายองค์ประกอบเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยรวมเทคนิคต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น การทำนาย การชี้แจง การสรุป และการสร้างคำถาม การใช้กลยุทธ์เหล่านี้ร่วมกันช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น ในการสอน ครูควรแนะนำและสาธิตการใช้แต่ละกลยุทธ์อย่างชัดเจน เริ่มจากการทำนาย (Predicting) โดยให้นักเรียนคาดเดาเนื้อหาจากชื่อเรื่อง รูปภาพ หรือข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจและเตรียมความพร้อมในการอ่าน จากนั้นสอนเทคนิคการชี้แจง (Clarifying) โดยให้นักเรียนระบุส่วนที่ไม่เข้าใจและหาวิธีทำความเข้าใจ เช่น การใช้บริบทช่วยในการเดาความหมายของคำศัพท์ใหม่ การสรุป (Summarizing) เป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนจับประเด็นหลักของเนื้อหา และการสร้างคำถาม (Questioning) ช่วยกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และการตรวจสอบความเข้าใจ ครูควรจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ฝึกใช้กลยุทธ์เหล่านี้ร่วมกัน เช่น การทำงานกลุ่มโดยให้แต่ละคนรับผิดชอบกลยุทธ์ที่

แตกต่างกัน หรือการใช้แบบฝึกหัดที่บูรณาการทุกกลยุทธ์เข้าด้วยกัน นอกจากนี้ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้กลยุทธ์เหล่านี้อย่างยืดหยุ่นและเหมาะสมกับประเภทของเนื้อหาที่อ่าน การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้กลยุทธ์เหล่านี้ได้อย่างเป็นธรรมชาติและมีประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความ

5. การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่ม: การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียน การทำงานในกลุ่มที่มีความหลากหลายช่วยเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน การสื่อสาร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่นักเรียน ครูสามารถจัดกิจกรรมกลุ่มได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ที่แบ่งเนื้อหาให้แต่ละคนรับผิดชอบแล้วนำมาแลกเปลี่ยนกัน หรือการใช้เทคนิค Think-Pair-Share ที่ให้นักเรียนคิดคนเดียว แลกเปลี่ยนกับคู่ และแบ่งปันกับทั้งชั้น การจัดกลุ่มควรคำนึงถึงความสามารถของระดับความสามารถ เพื่อให้นักเรียนที่เก่งกว่าได้ช่วยเหลือเพื่อนที่อาจมีความเข้าใจน้อยกว่า ซึ่งเป็นการเสริมสร้างทักษะการสอนและการอธิบายให้กับนักเรียนที่เก่งกว่าด้วย นอกจากนี้ การทำงานกลุ่มยังช่วยลดความกดดันและความวิตกกังวลของนักเรียนที่อาจรู้สึกไม่มั่นใจเมื่อต้องทำงานคนเดียว โดยการได้รับการสนับสนุนทั้งทางวิชาการและทางอารมณ์จากเพื่อนร่วมกลุ่ม ครูควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ในกลุ่มอย่างชัดเจน เช่น ผู้นำกลุ่ม ผู้จัดบันทึก ผู้นำเสนอ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ และควรหมุนเวียนบทบาทเหล่านี้เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่หลากหลาย การประเมินผลการทำงานกลุ่มควรพิจารณาทั้งผลงานของกลุ่มและการมีส่วนร่วมของสมาชิกแต่ละคน เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อกลุ่ม การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มที่มีประสิทธิภาพจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ควบคู่ไปกับทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้และการทำงานในอนาคต

6. การใช้เทคนิคการสอนที่มุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์: การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสอนอ่านจับใจความ เนื่องจากช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ดีความ และประเมินข้อมูลที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรใช้เทคนิคการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย เช่น การตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์ที่ไม่มีคำตอบถูกผิดชัดเจน แต่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและให้เหตุผลประกอบ การใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ (Six Thinking Hats) ของ Edward de Bono ที่ส่งเสริมการมองปัญหาจากหลายมุมมอง หรือการใช้แผนผังก้างปลา (Fishbone Diagram) ในการวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบ นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มโดยให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน ช่วยฝึกทักษะการให้เหตุผลและการโต้แย้งอย่างมีหลักการ ครูอาจใช้เทคนิคการวิเคราะห์วรรณกรรม เช่น การวิเคราะห์ตัวละคร โครงเรื่อง หรือแก่นเรื่อง เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์ในการอ่านวรรณคดี

หรือเรื่องสั้น การใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) หรือแผนภูมิองค์ประกอบ (Graphic Organizers) ช่วยให้นักเรียนจัดระบบความคิดและเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการคิดวิเคราะห์ การฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่านเอง ก็เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ครูควรส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและปลอดภัยสำหรับการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และให้ข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน การใช้เทคนิคการสอนที่มุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์อย่างสม่ำเสมอจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นไม่เพียงแต่ในการอ่านจับใจความ แต่ยังรวมถึงการเรียนรู้ในทุกสาขาวิชาและการดำเนินชีวิตในโลกที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านจับใจความ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้เสนอแนวทางการทดสอบทางภาษาด้านทักษะการอ่านจับใจความ สำคัญ ดังนี้

1. การอ่านจับใจความ เป็นการทดสอบการรับรู้ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ วารสาร ประกาศ โฆษณา จดหมาย ฯลฯ กิจกรรมในการทดสอบทักษะการอ่าน จำแนกได้ดังนี้

1.1 กิจกรรมที่เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เข้าสอบได้อ่านข้อความที่มีความยาวตามความ เหมาะสม ที่เป็นงานเขียนประเภทต่าง ๆ เช่น บทความจากหนังสือพิมพ์และวารสาร รายละเอียด สนับสนุน หรือเป็นรายละเอียดที่แย้งกันเพื่อให้ข้อมูลตรงกันข้าม ตลอดทั้งเข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่าง รายละเอียดด้วยกัน

1.2 ความสามารถอ่านจับใจความสำคัญ สามารถระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่องและใจความ สำคัญของเรื่องที่อ่านได้

1.3 ความสามารถวิเคราะห์และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและ สุนทรียศาสตร์ ของการใช้ภาษา สามารถใช้ความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ ความเข้าใจสิ่งที่อ่านและความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบ ลีลาภาษาที่ใช้ในบทความที่เป็นตัวกระตุ้น วิเคราะห์ ประเมินและสรุปได้ว่า สารที่อ่านนั้นเป็น สารประเภทใด ลีลาภาษาที่ใช้เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ เจตนาทัศนคติ ของผู้เขียนที่แฝงอยู่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุผลที่เกิดขึ้นต่อความมั่นคง น่าเชื่อถือ ของสมมติฐานที่ผู้เขียนตั้งไว้ ความ เป็นไปได้ของข้อสรุป ตลอดจนสามารถประเมินประสิทธิภาพ ของการอ่านนั้นได้ว่า มีความชัดเจนเข้าใจ สู่ประเด็นอย่างไม่อ้อมค้อมและใช้ภาษาได้อย่างกระชับ ความสามารถในระดับนี้เป็นระดับสูงซึ่งต้อง อาศัยความรู้ในระดับต้น ๆ เป็นพื้นฐาน การกำหนด ระดับความสามารถข้างต้นเป็นลำดับขั้นตอนที่ ขึ้นต่อกันและการกำหนดความสามารถตามเกณฑ์ อาจใช้มาตราส่วนประเมินค่าเป็นระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่มีความสามารถ
- 2 หมายถึง มีความสามารถน้อย
- 3 หมายถึง มีความสามารถพอประมาณ
- 4 หมายถึง มีความสามารถมาก
- 5 หมายถึง มีความสามารถยอดเยี่ยม

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2557) กล่าวถึงการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ว่า การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังนี้

ประการที่หนึ่ง การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจะต้องมีอยู่ทุกขั้นตอนของกระบวนการคือ การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานการประเมินผลระหว่างเรียนและการประเมินผลหลังเรียน โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าและต้องแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ประการที่สอง การประเมินจะต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตราที่ 26 กำหนดให้ประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาผลการประเมินด้วยวิธีการต่างๆ

ประการที่สาม การประเมินจะต้องมีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้และยุติธรรมโดยการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้การอ่านจับใจความครูผู้สอนควรประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรมขณะอ่านจับใจความเช่นปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน สามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเล่าเรื่องหรือเขียนแผนภาพโครงเรื่อง บอกแนวคิดของเรื่องสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องได้

บันลือ พลกษะวัน (2557) ได้อธิบายการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านได้หลายทาง ดังนี้

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
 - 1.1 ตอบคำถามจากข้อเท็จจริงของท้องเรื่อง
 - 1.2 ตอบคำถามโดยการวิเคราะห์หาเหตุผลของเรื่อง
 - 1.3 ตอบคำถามจากการสรุปเรื่อง หรือวิจารณ์ ไตร่ตรอง
2. เล่าเรื่องและสรุปเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ประเมินและเลือกแบบจากตัวละคร ให้เหตุผลประกอบการเลือกหรือไม่เลือก
4. แสดงประกอบนิทาน แสดงทำใบประกอบประโยค วลี หรือคำศัพท์ได้
5. หาความสัมพันธ์ของคำ เช่น กระต่าย-กระโดด เต่า-คลาน
6. หาคำตรงข้ามเชิงความหมาย เช่น หิว-อิ่ม ยิ้ม - บึ้ง
7. อธิบายคำคม พงศพจน์ แล้วแต่งนิทานประกอบ
8. ต่อนิทานที่เล่าไม่จบ อย่างมีความต่อเนื่องและสมเหตุสมผล

9. สรุป ตั้งชื่อเรื่องได้ครอบคลุมเนื้อเรื่อง พร้อมอธิบาย

10. ปฏิบัติตามขั้นตอนการประกอบอาหาร ประดิษฐ์ หรือดำเนินการทดลองทางวิทยาศาสตร์

11. นำความเข้าใจจากสิ่งที่อ่านมาใช้ในการพยากรณ์แนวโน้มเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทางธรรมชาติ สังคม เศรษฐกิจ

12. วิเคราะห์ ให้ข้อคิดและเสนอแนะแก้ไขเชิงยอมรับ ไม่ยอมรับ ได้แย้งด้วยเหตุผลของตน

กล่าวโดยสรุป การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สามารถวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความของผู้เรียนได้หลายวิธี เช่น วัดผลและประเมินผลโดยการทดสอบ การวัดผลอย่างเป็นทางการอย่างไม่เป็นทางการและการใช้เครื่องมือวัดผลที่เป็นแบบทดสอบ รวมทั้ง การใช้แบบ ประเมินค่า และขึ้นกับครูผู้สอนว่าจะใช้วิธีใดในการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R

ที่มาของเทคนิค SQ6R

เทคนิค SQ6R เป็นวิธีการอ่านและเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นจากเทคนิคการอ่านที่มีมาก่อนหน้า โดยมีรากฐานมาจากเทคนิค SQ3R ที่คิดค้นโดย Francis P. Robinson ในช่วงทศวรรษ 1940 เทคนิค SQ3R ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ Survey, Question, Read, Recite และ Review ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านและความเข้าใจสำหรับนักศึกษาระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

ต่อมาในปี 1984 Walter Pauk ได้พัฒนาเทคนิคนี้เพิ่มเติมเป็น SQ4R โดยเพิ่มขั้นตอน "Record" เข้าไป เพื่อให้ผู้อ่านได้จดบันทึกข้อมูลสำคัญระหว่างการอ่าน ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น เทคนิค SQ4R นี้ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะการอ่าน

เทคนิค SQ6R เป็นการพัฒนาต่อยอดจาก SQ4R โดย Avila และคณะ (2010) ซึ่งได้เพิ่มขั้นตอนอีก 2 ขั้นตอน คือ "Reflect" และ "Reshape" ขั้นตอน Reflect เป็นการสะท้อนคิดเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านได้พิจารณาความเข้าใจของตนเองอย่างลึกซึ้ง และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่มีอยู่ ส่วนขั้นตอน Reshape เป็นการนำความรู้ที่ได้มาปรับแต่งและสร้างสรรค์ใหม่ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาเทคนิค SQ6R นี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Constructivism ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง และทฤษฎี Metacognition ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนตระหนักรู้และควบคุมกระบวนการคิดของตนเองนอกจากนี้ งานวิจัยหลายชิ้นยังแสดงให้เห็นว่าเทคนิค SQ6R มี

ประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

ในปัจจุบัน เทคนิค SQ6R ได้รับการยอมรับและนำไปใช้อย่างกว้างขวางในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั่วโลก โดยมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทและระดับการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งในระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) การพัฒนาของเทคนิคนี้แสดงให้เห็นถึงความพยายามอย่างต่อเนื่องของนักการศึกษาในการปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความท้าทายในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้และเศรษฐกิจฐานความรู้

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคนิค SQ6R

กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์ (2565) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเทคนิค SQ6R ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ประกอบไปด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจ (Survey) การตั้งคำถาม (Question) การอ่าน (Read) การบันทึก (Record) การทบทวน (Review) การสะท้อน (Reflect) และการสร้างใหม่ (Reshape) เทคนิคนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง สร้างและตอบคำถาม วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหา และสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น

พิชญา เชี่ยวภาษา และกำธร คงอรุณ (2565) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเทคนิค SQ6R ซึ่งประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสำรวจ (Survey) ขั้นตั้งคำถาม (Question) ขั้นอ่าน (Read) ขั้นบันทึก (Record) ขั้นจดจำ (Recite) ขั้นทบทวน (Review) ขั้นสะท้อน (Reflect) และขั้นสร้างใหม่ (Reshape) โดยเทคนิคนี้ถูกออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติและการสะท้อนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน ทั้งนี้ เทคนิคการอ่าน SQ6R ช่วยให้นักศึกษาอ่านอย่างเป็นระบบ สามารถวิเคราะห์และประเมินข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลทำให้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาสูงขึ้นหลังการเรียนรู้ด้วยเทคนิคนี้

ชไมพร เสาร์หอม และอ้อมธจิต แป้นศรี (2566) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเทคนิค SQ6R ว่าเป็นวิธีการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการการอ่านที่มีประสิทธิภาพ โดยเทคนิคนี้มีการพัฒนามาจาก SQ3R, SQ4R และ SQ5R และแบ่งขั้นตอนออกเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจ (Survey), ตั้งคำถาม (Question), อ่านรายละเอียด (Read), บันทึก (Record), จดจำ (Recite), ทบทวน (Review), สะท้อนคิด (Reflect) และแปลงข้อความ (Reshape) เทคนิคนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

เทพสุดา แพงจันทร์ศรี (2566) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R ว่าเป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากการเรียนรู้ SQ3R ตามแนวคิดของ Francis P. Robinson นักจิตวิทยาการศึกษา โดยเทคนิค SQ6R มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง สร้างคำตอบได้ด้วยตนเอง วิเคราะห์และสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่าน 8 ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจ (Survey) ตั้งคำถาม (Question) อ่าน (Read) บันทึก (Record) จดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite) อ่านทบทวน (Review) สะท้อน (Reflect) และรวบรวมข้อมูลใหม่ (Reshape) เทคนิคนี้ถูกยืนยันว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาความสามารถทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Wiyana et al. (2019) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเทคนิค SQ6R ว่าเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ซึ่งได้แก่ สำรวจ (Survey), ตั้งคำถาม (Question), อ่าน (Read), บันทึก (Record), จดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite), อ่านทบทวน (Review), สะท้อน (Reflect) และรวบรวมข้อมูลใหม่ (Reshape) โดยเทคนิคนี้ถูกพัฒนามาจากวิธีการ SQ3R ของโรบินสัน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Rusmiati et al. (2022) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า เทคนิค SQ6R ถูกออกแบบมาเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจและสรุปข้อมูลจากบทอ่านที่ยากได้ดีขึ้น โดยใช้วิธีการอ่านที่ช้าและละเอียดขึ้น นอกจากนี้ยังเน้นการอภิปรายเพื่อทำความเข้าใจแนวคิดของเนื้อหาที่อ่าน

Hmadi (2021) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเทคนิค SQ6R ว่าเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาการขึ้นชมวรรณกรรมและการคิดสร้างสรรค์ในหมู่นักเรียนมัธยมต้น โดย SQ6R ย่อมาจาก Survey, Question, Read, Recite, Reflect, Record และ Review ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน

กล่าวโดยสรุป เทคนิค SQ6R เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจ, ตั้งคำถาม, อ่าน, บันทึก, จดจำ, ทบทวน, สะท้อนคิด, และแปลงข้อความ เทคนิคนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการจดจำเนื้อหาที่อ่าน รวมถึงการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการสอนด้วยเทคนิค SQ6R

เทคนิค SQ6R เป็นกลยุทธ์การอ่านที่มีประสิทธิภาพสูง พัฒนาขึ้นโดย Williams (2005) โดยต่อยอดจากแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน เช่น Robinson, Feldt, Moore, Whittaker และ Shaughnessy วิธีการนี้ประกอบด้วยขั้นตอนที่ละเอียดและเป็นระบบ 8 ขั้นตอน ซึ่งออกแบบมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านและทำความเข้าใจงานวิจัยหรือบทความวิชาการ ดังนี้

1. Survey (สำรวจ): เป็นการอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของเนื้อหา โดยผู้อ่านจะกวาดสายตารวดเร็วผ่านหัวข้อ บทคัดย่อ และส่วนสรุปของบทความ ขั้นตอนนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถประเมินความเกี่ยวข้องและความสำคัญของบทความได้อย่างรวดเร็ว

2. Question (ตั้งคำถาม): ผู้อ่านจะตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหา ความสำคัญ และความเกี่ยวข้องของบทความ การตั้งคำถามช่วยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น ส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ และกำหนดเป้าหมายสำหรับการอ่านในขั้นตอนต่อไป

3. Read (อ่าน): เป็นการอ่านอย่างละเอียดและมีจุดประสงค์ ผู้อ่านจะอ่านบทความอย่างถี่ถ้วน พร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญของแต่ละส่วน จดบันทึก และทำความเข้าใจคำศัพท์ใหม่ ๆ วิธีการนี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและจดจำข้อมูลสำคัญได้ดียิ่งขึ้น

4. Reflect (สะท้อน): ผู้อ่านจะประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่าง ๆ และพยายามเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิม กระบวนการนี้ช่วยส่งเสริมความเข้าใจในระดับลึกและการคิดเชิงวิเคราะห์

5. Review (ทบทวน): ผู้อ่านจะทบทวนหัวข้อสำคัญ บทสรุป และข้อมูลที่นำเสนอในรูปแบบกราฟิก เช่น ตารางและแผนภูมิ ขั้นตอนนี้ช่วยเสริมสร้างความจำและเตรียมความพร้อมสำหรับการอภิปรายหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ต่อไป

6. Rehash (ปรับปรุงใหม่): ผู้อ่านจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมองกับผู้อื่น ซึ่งช่วยเพิ่มความเข้าใจและเปิดโอกาสให้ได้รับข้อมูลเชิงลึกใหม่ ๆ ขั้นตอนนี้เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบกลุ่ม

7. Rethink (คิดอีกรอบ): ผู้อ่านจะพิจารณาข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้อื่น และอาจปรับเปลี่ยนความเข้าใจของตนเองตามความเหมาะสม กระบวนการนี้ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการเปิดใจรับฟังมุมมองที่หลากหลาย

8. Reevaluate (ประเมินผลอีกครั้ง): ผู้อ่านจะทบทวนและปรับปรุงความเข้าใจของตนเอง รวมถึงพิจารณาว่าจะนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างไร ขั้นตอนนี้ช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและสามารถนำไปใช้ได้จริง

จันทนา สุขสมบูรณ์ (2554) ได้สรุป ไว้ว่าการอ่านการสอนอ่านด้วยเทคนิค SQ6R (Survey, Question, Read, Record, Recite, Review, Reflect, Reshape) เป็นเทคนิคการ สอนอ่านที่พัฒนามาจากเทคนิค SQ3R (Survey, Question, Read, recite, review) โดยเพิ่มขึ้น จดบันทึก (Record) เข้าไปหลังจากขั้นอ่านรายละเอียด (Read) ของบทอ่าน เพื่อให้นักเรียนบันทึก ในสิ่งที่สำคัญๆและสิ่งที่จำเป็นตามความเข้าใจของผู้เรียน และเพิ่มขึ้นสะท้อน (Reflect) หลังจากได้ ทบทวน (Review) เรื่องที่อ่านทั้งหมดแล้ว เพื่อนำไปสู่การมองเห็นภาพโดยรวมได้ชัดเจนขึ้น สุดท้าย เพิ่มขึ้น

ก่อร่างใหม่(Reshape)ให้ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลจากบทอ่านที่ผู้เรียนอ่านด้วยวิธี ที่ตัวเองถนัด เช่น ทำแบบทดสอบตนเอง ทำภาพโปสเตอร์ หรือเขียนสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้

ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์ (2557) กล่าวว่า การสอนอ่านด้วยวิธีสอนแบบ SQ6R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจาก SQ3R (Survey, Question, Read, Recite, Review) โดย เพิ่มขึ้นจดบันทึก (Record) เข้าไปหลังจาก ขั้นอ่านรายละเอียด (Read) ของบทอ่านเพื่อให้นักเรียน บันทึกในสิ่งที่สำคัญ ๆ และสิ่งที่จำเป็น ตามความเข้าใจของผู้เรียน และเพิ่มขึ้นสะท้อน (Reflect) หลังจากได้ทบทวน (Review) เรื่องที่อ่าน ทั้งหมดแล้ว เพื่อนำไปสู่การมองเห็นภาพโดยรวมได้ชัดเจน ขั้น สุดท้ายเพิ่มขึ้นสร้างใหม่ (Reshape) ให้ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลจากบทอ่านที่ผู้เรียน อ่านด้วยวิธีที่ตัวเองถนัด เช่น ทำแบบทดสอบ ตนเอง หรือเขียนสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่ง SQ6R สามารถสรุปได้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นสำรวจ (Survey), ขั้นตั้งคำถาม (Question), ขั้นอ่าน (Read), ขั้นบันทึก (Record), ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite), ขั้นทบทวน (Review), ขั้นสะท้อน (Reflect) และขั้นสร้างใหม่ (Reshape).

พิชญา เชี่ยวภาษา และ กำธร คงอรุณ (2565) ได้นำเสนอเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R เป็นวิธีการที่พัฒนามาจากเทคนิคการอ่านแบบ SQ3R และ SQ4R เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ขั้นตอนของเทคนิค SQ6R ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสำรวจ (Survey): ขั้นตอนนี้เป็นการเริ่มต้นกระบวนการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้อ่านจะต้องทำการสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ ก่อน เพื่อให้ได้ภาพรวมของบทความหรือหนังสือที่กำลังจะอ่าน การสำรวจนี้ประกอบด้วยการอ่านหัวข้อเรื่อง ซึ่งมักจะบ่งบอกถึงประเด็นหลักของเนื้อหา การดูภาพประกอบ แผนภูมิ หรือกราฟต่าง ๆ ที่อาจช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังควรอ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายของแต่ละบท เนื่องจากมักจะมีการสรุปประเด็นสำคัญไว้ การสำรวจเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดการณ์เนื้อหาที่กำลังจะอ่านได้ ทำให้เกิดการเตรียมพร้อมทางความคิดและสามารถจัดระเบียบข้อมูลในใจได้ง่ายขึ้นเมื่อเริ่มอ่านอย่างละเอียด

2. ขั้นตั้งคำถาม (Question): หลังจากสำรวจเนื้อหาคร่าว ๆ แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่กำลังจะอ่าน การตั้งคำถามนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญมาก เพราะจะช่วยกระตุ้นความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่าน คำถามที่ตั้งขึ้นควรเป็นคำถามที่ผู้อ่านสนใจจริง ๆ และต้องการหาคำตอบ ซึ่งอาจเป็นคำถามที่เกิดขึ้นจากการสำรวจในขั้นตอนแรก หรือคำถามที่เกี่ยวข้องกับความรู้เดิมของผู้อ่าน การตั้งคำถามนี้จะเหมือนเสมือนเข็มทิศนำทางในการอ่าน ช่วยให้ผู้อ่านมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่าต้องการค้นหาข้อมูลอะไร และช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะผู้อ่านจะมีความตื่นตัวในการค้นหาคำตอบตลอดเวลา

3. ขั้นอ่าน (Read): เมื่อได้สำรวจเนื้อหาและตั้งคำถามแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการอ่านเนื้อหาอย่างละเอียด นี่เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการ SQ6R ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างตั้งใจ โดย

มุ่งเน้นที่การหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นตอนก่อนหน้านี้ การอ่านในขั้นตอนนี้ไม่ใช่เพียงแค่การกวาดสายตาผ่านตัวอักษร แต่เป็นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้อ่านควรพยายามทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง วิเคราะห์ข้อมูล และเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีอยู่ ในขณะที่อ่าน ผู้อ่านควรพยายามตอบคำถามที่ตั้งไว้ในใจ หากพบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำถาม ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษและทำเครื่องหมายหรือจดบันทึกไว้

4. ขั้นบันทึก (Record): ขั้นตอนนี้เป็นการบันทึกข้อมูลสำคัญที่ได้จากการอ่าน การบันทึกนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะช่วยให้ผู้อ่านสามารถจดจำและทบทวนเนื้อหาได้ง่ายขึ้นในภายหลัง ผู้อ่านควรบันทึกข้อมูลที่สำคัญ แนวคิดหลัก และคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ การบันทึกอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจดโน้ตย่อ การทำแผนผังความคิด หรือการสรุปใจความสำคัญ สิ่งสำคัญคือการบันทึกควรทำด้วยคำพูดของตัวเองเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายเมื่อกลับมาอ่านทบทวน นอกจากนี้ การบันทึกยังช่วยให้ผู้อ่านได้ประมวลผลข้อมูลที่อ่านมา ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและความจำไปในตัว

5. ขั้นจดจำ (Recite): หลังจากที่ได้อ่านและบันทึกข้อมูลแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการพยายามจดจำข้อมูลสำคัญและคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นตอนนี้เป็นการฝึกความจำและทดสอบความเข้าใจของผู้อ่าน วิธีการจดจำอาจทำได้หลายวิธี เช่น การขีดเส้นใต้หรือเน้นข้อความสำคัญในหนังสือ (หากเป็นหนังสือส่วนตัว) การจดบันทึกย่อในรูปแบบที่เข้าใจง่าย หรือการอ่านออกเสียงข้อมูลสำคัญ การพูดสรุปเนื้อหาด้วยคำพูดของตัวเองก็เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการจดจำ เพราะเป็นการฝึกการเรียบเรียงความคิดและการแสดงออกทางภาษา นอกจากนี้ การใช้เทคนิคการจำ เช่น การสร้างคำย่อหรือการเชื่อมโยงข้อมูลกับภาพหรือเรื่องราวที่จดจำง่าย ก็สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจดจำได้

6. ขั้นทบทวน (Review): การทบทวนเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการเรียนรู้และจดจำข้อมูลในระยะยาว ในขั้นตอนนี้ ผู้อ่านควรกลับไปอ่านทบทวนเนื้อหาที่ได้อ่านมาแล้ว โดยอาจเลือกทบทวนทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนที่ยังไม่เข้าใจดีพอ การทบทวนไม่จำเป็นต้องอ่านละเอียดเหมือนครั้งแรก แต่ควรเน้นที่ประเด็นสำคัญและคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ การทบทวนควรทำเป็นระยะ ๆ เช่น หลังจากอ่านจบทันที หลังจากนั้น 1 วัน 1 สัปดาห์ และ 1 เดือน การทบทวนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ข้อมูลถูกบันทึกลงในความจำระยะยาว นอกจากนี้ การทบทวนยังเป็นโอกาสที่ดีในการตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง หากพบว่ายังมีส่วนใดที่ไม่เข้าใจ ก็สามารถกลับไปศึกษาเพิ่มเติมได้

7. ขั้นสะท้อน (Reflect): ขั้นตอนนี้เป็นการขยายความคิดและความเข้าใจจากสิ่งที่ได้อ่าน โดยการพิจารณาอย่างลึกซึ้งถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำถามที่ตั้งขึ้นกับข้อมูลที่ได้จดบันทึก การสะท้อนคิดนี้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้อ่านควรพยายามเชื่อมโยงข้อมูลใหม่ที่ได้รับกับความรู้เดิมที่มีอยู่ พิจารณาว่าข้อมูลใหม่นี้สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสิ่งที่เคยรู้มาก่อนอย่างไร นอกจากนี้ ยังควรคิดวิเคราะห์ถึงการนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

หรือคิดต่อยอดว่าความรู้นี้อาจนำไปสู่คำถามหรือการศึกษาค้นคว้าใหม่ ๆ อะไรได้บ้าง การสะท้อนคิดช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

8. ขั้นสร้างใหม่ (Reshape) เป็นขั้นตอนสุดท้ายและมีความสำคัญอย่างยิ่งในเทคนิค SQ6R เนื่องจากเป็นการนำความรู้ที่ได้รับมาประมวลผลและแสดงออกในรูปแบบใหม่ที่เป็นของตัวเอง กระบวนการนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนและเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งเท่านั้น แต่ยังเป็นการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล และความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย การสร้างใหม่นี้สามารถทำได้หลากหลายรูปแบบตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล เช่น การทำแบบทดสอบสำหรับตนเอง ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ประเมินความเข้าใจของตนเองและค้นพบจุดที่ยังต้องปรับปรุง การสร้างโปสเตอร์หรือแผนภาพ ซึ่งเป็นการฝึกการสรุปใจความสำคัญและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจง่าย หรือการเขียนบทความสังเคราะห์ ซึ่งเป็นการฝึกการเชื่อมโยงความรู้และการแสดงความคิดเห็นของตนเอง นอกจากนี้ ยังอาจรวมถึงการสร้างวิดีโอสรุปเนื้อหา การทำพอดแคสต์ หรือการสร้างเกมการศึกษา ซึ่งล้วนเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และทักษะทางเทคโนโลยีในการนำเสนอความรู้ การสร้างผลงานใหม่นี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถแบ่งปันความรู้กับผู้อื่น ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจและความจำในระยะยาว อีกทั้งยังเป็นการฝึกทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้และการทำงานในยุคปัจจุบัน ดังนั้น ขั้นตอนการสร้างใหม่นี้จึงไม่เพียงแต่เป็นการสรุปกระบวนการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งผ่านการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

Avila (2010) ได้กล่าวว่า SQ6R พัฒนามาจาก SQ3R เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง สามารถสร้างและตอบคำถาม ด้วยตัวเอง สามารถวิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหา และสามารถสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองได้ ประกอบไปด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นสำรวจ (Survey) โดยครูให้นักเรียนสำรวจเรื่องที่ทำอย่างคร่าว ๆ ว่ามีหัวข้อ หรือหัวข้อย่อยอะไรบ้าง

ขั้นตั้งคำถาม (Question) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่ จะช่วยเหลือเกี่ยวกับ เรื่องที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็การจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหน และเมื่อไรอย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปมีจุดหมายและ สามารถจับประเด็นสำคัญ ได้ถูกต้องไม่ผิดพลาดในขั้นอ่าน

ขั้นอ่าน (Read) เป็นการอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียด และขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบ สำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นนี้จะเป็นขั้นอ่านเพื่อจับใจความ และ

จับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริงขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้าหากคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ ในที่ว่างก่อน แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

ชั้นบันทึก (Record) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากชั้นอ่านโดย มุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ และสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจ ของผู้เรียน

ชั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite) ให้นักเรียนทำความเข้าใจคำตอบและ เนื้อเรื่องจากการอ่านแล้วจดจำ โดยการจดบันทึกย่อหรือขีดเส้นใต้เพื่อเตือนความจำของตนเอง

ชั้นทบทวน (Review) ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่านทั้งหมด โดยการอ่านคำถาม ที่นักเรียนได้ตั้งไว้ และคำตอบของแต่ละข้อให้ครูและเพื่อนฟัง

ชั้นสะท้อน (Reflect) ผู้เรียนขยายความในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ โดยการตั้งคำถาม โดยพิจารณาว่าคำถามที่ตนสร้างขึ้นกับข้อความที่ตนจดบันทึกสามารถช่วยให้ตัวเองมุ่งความสนใจ และเรียนรู้ประเด็นสำคัญของเนื้อหาหรือไม่

ชั้นก่อสร้างใหม่ (Reshape) นักเรียนเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลจากบทอ่านที่อ่าน โดย ผ่านวิธีการที่ตัวเองถนัด เช่น ทำแบบทดสอบตนเอง ทำภาพโพสเตอร์ หรือเขียนแบบสังเคราะห์จาก สิ่งที่ตนเองเรียนรู้

Hmadi (2021) กล่าวว่า เทคนิค SQ6R เป็นเทคนิคการเรียนรู้ที่ช่วยในการอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหา โดยมุ่งเน้นไปที่การสำรวจ สร้างคำถาม อ่าน ทบทวน ท่องจำ ทบทวนอีกครั้ง และทบทวนเพิ่มเติมอีกครั้ง ดังนี้

1. Survey (สำรวจ): การสำรวจเนื้อหาเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญในเทคนิค SQ6R ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมของเนื้อหาก่อนที่จะเริ่มอ่านอย่างละเอียด ในขั้นตอนนี้ ผู้อ่านควรใช้เวลาในการดูองค์ประกอบต่างๆ ของเนื้อหา เช่น หัวข้อหลัก หัวข้อย่อย สารบัญ คำนำ บทสรุป รูปภาพ แผนภูมิ และตาราง การสำรวจนี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจโครงสร้างและการจัดระเบียบของเนื้อหา ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่า將會พบข้อมูลประเภทใดในส่วนต่างๆ ของเนื้อหา นอกจากนี้ การสำรวจยังช่วยกระตุ้นความสนใจและความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่าน ทำให้เกิดแรงจูงใจในการอ่านต่อไป

2. Question (ตั้งคำถาม): การตั้งคำถามเป็นขั้นตอนที่ช่วยกระตุ้นความคิดและความสนใจของผู้อ่าน โดยเป็นการสร้างคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้สำรวจมาในขั้นตอนแรก คำถามเหล่านี้อาจเกี่ยวข้องกับหัวข้อหลัก ประเด็นสำคัญ หรือสิ่งที่ผู้อ่านต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม การตั้งคำถามช่วยให้ผู้อ่านมีเป้าหมายในการอ่านที่ชัดเจนขึ้น และทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายมากกว่าการอ่านแบบไม่มีทิศทาง นอกจากนี้ การตั้งคำถามยังช่วยในการประเมินความรู้เดิมของผู้อ่านและระบุช่องว่างในความเข้าใจที่อาจต้องการการศึกษาเพิ่มเติม คำถามที่ตั้งขึ้นอาจเป็นคำถามประเภท ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านมองหาข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงในขณะที่ยังอ่าน

3. Read (อ่าน): ขั้นตอนการอ่านเป็นส่วนสำคัญของเทคนิค SQ6R โดยเป็นการอ่านเนื้อหาอย่างละเอียดและมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในขั้นตอนก่อนหน้า ในระหว่างการอ่านผู้อ่านควรให้ความสนใจเป็นพิเศษกับข้อมูลสำคัญ แนวคิดหลัก และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับคำถามที่ตั้งไว้ การอ่านในขั้นตอนนี้ควรเป็นการอ่านแบบวิเคราะห์ โดยผู้อ่านควรพยายามทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง จับประเด็นสำคัญ และเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกัน นอกจากนี้ ผู้อ่านอาจใช้เทคนิคการอ่านเชิงวิเคราะห์ เช่น การขีดเส้นใต้ การจดบันทึกข้างเนื้อหา หรือการสรุปย่อในแต่ละส่วน เพื่อช่วยในการจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

4. Reflect (ทบทวน): การทบทวนเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการเสริมสร้างความเข้าใจและการจดจำเนื้อหาที่ได้อ่านมา ในขั้นตอนนี้ ผู้อ่านควรใช้เวลาในการคิดทบทวนสิ่งที่ได้อ่านมา โดยพิจารณาและเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิม การทบทวนนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น และช่วยในการจัดระเบียบข้อมูลในความคิดของตนเอง นอกจากนี้ การทบทวนยังเป็นโอกาสในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อ่านมา โดยอาจตั้งคำถามเพิ่มเติมหากมีประเด็นที่ยังไม่เข้าใจหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม การทบทวนยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถประเมินความเข้าใจของตนเองและระบุส่วนที่อาจต้องกลับไปอ่านซ้ำหรือศึกษาเพิ่มเติม

5. Recite (ท่องจำ): การท่องจำเป็นขั้นตอนที่ช่วยเสริมสร้างความจำและความเข้าใจในเนื้อหาที่ได้อ่านมา ในขั้นตอนนี้ ผู้อ่านควรพยายามท่องจำหรือสรุปเนื้อหาสำคัญโดยใช้คำพูดของตนเอง โดยอาจทำได้หลายวิธี เช่น การพูดออกเสียงดังๆ การเขียนสรุปลงบนกระดาน หรือการอธิบายเนื้อหาให้กับตนเองหรือผู้อื่น การท่องจำนี้ช่วยให้ผู้อ่านได้ทบทวนและประมวลข้อมูลอีกครั้งซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการจดจำในระยะยาว นอกจากนี้ การท่องจำยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถระบุส่วนที่ยังไม่เข้าใจหรือจำไม่ได้ ซึ่งอาจต้องกลับไปอ่านหรือทบทวนเพิ่มเติม

6. Review (ทบทวนอีกครั้ง): การทบทวนอีกครั้งเป็นขั้นตอนที่ช่วยยืนยันความเข้าใจและการจดจำเนื้อหาที่ได้อ่านและท่องจำมา ในขั้นตอนนี้ ผู้อ่านควรทบทวนเนื้อหาทั้งหมดอีกครั้ง โดยอาจใช้วิธีการต่างๆ เช่น การอ่านสรุปที่ได้จัดไว้ การดูแผนผังความคิดที่ได้สร้างขึ้น หรือการตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นตอนแรกๆ การทบทวนนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเห็นภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมด และช่วยในการเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกัน นอกจากนี้ การทบทวนยังเป็นโอกาสในการระบุส่วนที่ยังไม่เข้าใจหรือจำไม่ได้ ซึ่งอาจต้องกลับไปศึกษาเพิ่มเติม

7. Review Again (ทบทวนเพิ่มเติมอีกครั้ง): การทบทวนเพิ่มเติมอีกครั้งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของเทคนิค SQ6R ซึ่งเน้นการรักษาความจำและเสริมสร้างความเข้าใจในระยะยาว ในขั้นตอนนี้ ผู้อ่านควรทบทวนเนื้อหาอีกครั้งหลังจากเวลาผ่านไประยะหนึ่ง เช่น หลังจากหนึ่งวัน หนึ่งสัปดาห์ หรือหนึ่งเดือน การทบทวนในระยะยาวนี้ช่วยในการถ่ายโอนข้อมูลจากความจำระยะสั้นไปสู่ความจำ

ระยะยาว ทำให้สามารถจดจำเนื้อหาได้นานขึ้น นอกจากนี้ การทบทวนเพิ่มเติมยังเป็นโอกาสในการเชื่อมโยงข้อมูลกับความรู้ใหม่ที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติม ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและครอบคลุมมากขึ้น

กล่าวโดยสรุป เทคนิค SQ6R เป็นกลยุทธ์การอ่านที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นระบบ โดยประกอบด้วย 8 ขั้นตอน SQ6R เทคนิคการอ่านที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ โดยมีจุดเด่นหลัก ๆ ดังนี้ เพิ่มความเข้าใจเนื้อหา กระบวนการตั้งคำถาม (Question) และการอ่านอย่างมีเป้าหมาย (Read) ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้งมากขึ้น ช่วยจดจำข้อมูลได้ดีขึ้น ขั้นตอน Record (บันทึก) Recite (ทบทวนด้วยการพูด) และ Review (ทบทวนซ้ำ) ช่วยให้สมองจัดระบบข้อมูลและจดจำได้แม่นยำ กระตุ้นการคิดวิเคราะห์และสะท้อนความรู้ (Reflect) ทำให้ผู้เรียนไม่ได้แค่รับข้อมูลแต่พิจารณาเชื่อมโยงกับความรู้เดิม และสร้างความเข้าใจใหม่ ฝึกการตอบสนองต่อความรู้ (Respond) เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น การตอบคำถาม เขียนสรุป หรืออภิปราย ซึ่งช่วยเสริมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ เหมาะกับการเรียนรู้แบบ Active Learning เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ไม่ใช่เพียงแค่อ่านอย่างเดียว

ในส่วนของการวัดและการประเมินผลในการนำเทคนิค SQ6R มาใช้ในการเรียนการสอน มีวิธีวัดผลที่นิยมนำมาใช้กัน ดังนี้ 1) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) ก่อนเรียน-หลังเรียน (Pre-test / Post-test) ใช้แบบทดสอบที่ครอบคลุมเนื้อหาที่เรียนวัดก่อนและหลังการใช้เทคนิค SQ6R หรือ เปรียบเทียบผลคะแนนใช้สถิติเชิงอนุมาน เช่น t-test หรือ ANOVA เพื่อหานัยสำคัญของความเปลี่ยนแปลง 2) การประเมินตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency Criteria) E_1 / E_2 เกณฑ์มาตรฐานนิยม เช่น 80/80 คือ ได้คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน 80% และหลังเรียน 80% 3) การประเมินด้านทักษะการคิด การใช้แบบประเมิน การคิดวิเคราะห์ หรือ การคิดเชิงวิพากษ์ ใช้แบบทดสอบอัตนัย เช่น การเขียนสรุป การตั้งคำถาม และการตอบสนอง (Respond) 4) การประเมินด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม เช่น ความมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามหรือการทบทวนใช้แบบประเมินตนเอง และแบบประเมินโดยครู 5) การประเมินความพึงพอใจใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วน Likert 5 ระดับ เพื่อประเมินความรู้สึกของผู้เรียนที่มีต่อเทคนิค SQ6R เช่น ความเข้าใจ การจดจำ ความสนุก หรือการมีส่วนร่วม

ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ความหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ศราวุฒิ เกิดถาวร (2564) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ว่าเป็นเครื่องจักรที่มีฟังก์ชันที่สามารถทำความเข้าใจ เรียนรู้ และแก้ปัญหาได้ เช่น การรับรู้ การเรียนรู้ การให้เหตุผล และการแก้ปัญหา ปัญญาประดิษฐ์ถือกำเนิดขึ้นเมื่อเครื่องจักรมีความสามารถที่จะเรียนรู้มันเอง และยังคงแบ่งออกเป็นหลายระดับตามความสามารถหรือความฉลาด โดยจะวัดจากความสามารถในการให้เหตุผล การพูด และทัศนคติ ซึ่งทำให้ AI สามารถคิดและแสดงออกได้เหมือนมนุษย์

พัฒนาพร โกวพัฒน์กิจ และ ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง (2565) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ว่าเป็นระบบซอฟต์แวร์ที่มีความสามารถในการคาดการณ์ ให้คำแนะนำ หรือการ

ตัดสินใจที่มีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมทั้งจริงและเสมือน โดยการใช้ข้อมูลจากเครื่องและ/หรือมนุษย์ และสามารถรับรู้ วิเคราะห์ข้อมูล และใช้แบบจำลองในการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยมนุษย์

กฤษฎา ไกรสุริยวงศ์ และ สายรุ้ง บุบผาพันธ์ (2567) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ว่าเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งของวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่มุ่งเน้นพัฒนาให้คอมพิวเตอร์สามารถกระทำการต่างๆ ได้อย่างชาญฉลาดคล้ายกับที่มนุษย์กระทำได้ ซึ่งรวมถึง การรับรู้ การเรียนรู้ การให้เหตุผล และการแก้ปัญหา โดยเครื่องจักรที่มีความสามารถเหล่านี้ก็ถือว่าเป็นปัญญาประดิษฐ์

Chen et al. (2020) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ว่าเป็นเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการเลียนแบบการรับรู้และการกระทำของมนุษย์ ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้ การตัดสินใจ และการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษา AI ถูกใช้เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาที่มีความฉลาดและสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องการความสามารถแบบมนุษย์ได้

Kaul et al. (2020) ได้ให้ความหมาย AI ว่าเป็นการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการทำให้คอมพิวเตอร์สามารถทำสิ่งที่ในขณะนั้นมนุษย์ทำได้ดีกว่า ซึ่งรวมถึงการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ การใช้ข้อมูลบริบท และภูมิหลังอย่างยืดหยุ่น การใช้สัญชาตญาณและความรู้สึก รวมถึงความสามารถในการ "คิดและเข้าใจ" จริง ๆ

Korteling et al. (2021) ได้กล่าวถึงปัญญาประดิษฐ์ทั่วไป (AGI) ว่าเป็นความสามารถที่ไม่ใช่ชีวภาพในการบรรลุเป้าหมายที่ซับซ้อนในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายอย่างอัตโนมัติและมีประสิทธิภาพ โดยมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ AGI แตกต่างจากการวิจัย AI ปกติโดยมุ่งเน้นที่ความหลากหลายและความสมบูรณ์ของสติปัญญา

Xu et al. (2021) ได้อธิบายว่า AI คือการใช้โปรแกรมและซอฟต์แวร์ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ของเครื่องเพื่อให้สามารถทำงานต่าง ๆ ที่ต้องการความฉลาดแบบมนุษย์และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้

กล่าวโดยสรุป ปัญญาประดิษฐ์ (AI) คือเทคโนโลยีหรือระบบที่มีความสามารถในการเรียนรู้ การรับรู้ การให้เหตุผล และการแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาดเหมือนกับมนุษย์ โดย AI สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลาย ๆ สถานการณ์ ทั้งนี้ AI ยังถูกแบ่งออกเป็นหลายระดับตามความสามารถในการให้เหตุผล การพูด และทัศนคติ ทำให้สามารถคาดการณ์ ให้คำแนะนำ หรือการตัดสินใจที่มีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเป็นมาเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นคำที่ถูกสร้างขึ้นโดย John McCarthy ในปี 1955 ซึ่งถูกกำหนดให้หมายถึงคอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถในการทำงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของมนุษย์ เช่น การสื่อสาร การให้เหตุผล การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา โดยเริ่มแรกแนวคิดของ AI ได้รับความสนใจในฐานะวิทยาศาสตร์สาขาใหม่ที่มีศักยภาพในการปฏิวัติการทำงานของเครื่องจักร และการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนซึ่งเคยจำกัดไว้เฉพาะมนุษย์ ความก้าวหน้าในเทคโนโลยีนี้นำไปสู่การพัฒนาอัลกอริทึมและระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถเลียนแบบการทำงานของสมองมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเรียนรู้ด้วยตนเองและการตัดสินใจโดยอิสระ นอกจากนี้ AI ยังได้รับการพัฒนาและถูกนำมาใช้ในหลายอุตสาหกรรมในสังคมปัจจุบัน เช่น ด้านสุขภาพที่มีการใช้ AI ในการวินิจฉัยโรคและการค้นคว้ายาใหม่ ด้านการขนส่งที่มีการใช้ระบบขับเคลื่อนอัตโนมัติ และด้านการเงินที่ใช้ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูลและคาดการณ์ตลาด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า AI ไม่เพียงแต่เปลี่ยนแปลงการทำงานของเครื่องจักร แต่ยังมียุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์

ในช่วงแรกของการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการศึกษา ปัญญาประดิษฐ์มักจะถูกนำมาใช้ในระบบการสอนแบบอัจฉริยะ (Intelligent Tutoring Systems: ITS) ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหา เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของผู้ใช้งานโดยอัตโนมัติ ระบบ ITS เหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้การสอนและคำแนะนำที่ปรับตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน โดยระบบสามารถประเมินความรู้และความเข้าใจของนักเรียนได้ทันทีและตอบสนองด้วยวิธีการสอนที่เหมาะสม ทั้งนี้ยังรวมถึงการสร้างแบบฝึกหัดและการทดสอบที่ปรับระดับความยากง่ายตามผลการเรียนของนักเรียน ระบบเหล่านี้ได้รับการพัฒนาเพื่อช่วยในการจัดการความรู้และข้อมูลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการฝึกอบรมและการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ ITS ยังช่วยลดภาระงานของครูโดยการจัดการการสอนและการประเมินผลให้เป็นระบบอัตโนมัติ ทำให้ครูสามารถมุ่งเน้นไปที่การให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการเฉพาะได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในศึกษามีการพัฒนาไปมากขึ้นในปัจจุบัน โดย AI ถูกนำมาใช้ในการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อทำงานที่ซับซ้อนมากขึ้น การใช้งาน AI ในการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็นสามประเภทหลัก ได้แก่ AI ที่เน้นนักเรียน AI ที่เน้นครู และ AI ที่เน้นระบบการจัดการสถาบัน ในด้านการใช้งานที่เน้นนักเรียน ตัวอย่างเช่น ระบบการเรียนรู้แบบปรับตัว (Adaptive Learning Systems) ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามความต้องการเฉพาะบุคคล โดยระบบจะปรับเนื้อหาและวิธีการสอนตามความสามารถและความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยในการประเมินความเข้าใจและความสามารถของนักเรียนแบบอัตโนมัติ ซึ่งช่วยให้ครูสามารถให้คำแนะนำที่ตรงจุดและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้ดีขึ้น ในด้านการใช้งานที่

เน้นครูปัญญาประดิษฐ์ (AI) ช่วยในการจัดการงานประจำที่ซ้ำซาก เช่น การประเมินผลและการตรวจจับการคัดลอกผลงาน ซึ่งช่วยลดภาระงานของครูและให้ครูมีเวลาในการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอนมากขึ้น ส่วนในด้านการใช้งานที่เน้นระบบการจัดการสถาบัน AI ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกในการบริหารจัดการ เช่น การติดตามและพยากรณ์ผลการเรียนของนักเรียน การจัดการการลงทะเบียน และการวางแผนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งหมดนี้เป็นตัวอย่างของวิธีที่ปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังเปลี่ยนแปลงและพัฒนากระบวนการศึกษาในปัจจุบัน

การศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการศึกษาได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนและการประยุกต์ใช้ในบริบทการเรียนรู้ที่หลากหลาย งานวิจัยในช่วงปี 2000-2009 เน้นที่การออกแบบและการดำเนินการเรียนออนไลน์ ซึ่งเทคโนโลยีเช่น Virtual Reality (VR) และระบบการเรียนรู้ผ่านเว็บได้ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้และความสนใจของนักเรียน ตัวอย่างเช่น การใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่จำลองสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริงและการใช้โปรแกรมการเรียนรู้ที่สามารถปรับแต่งตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้ ส่วนงานวิจัยในช่วงปี 2010-2019 เน้นที่การวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้และการสร้างแบบจำลองนักเรียน (student profiling models) เพื่อสนับสนุนการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นส่วนบุคคล (personalized learning) ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีเช่น การขุดค้นข้อมูลการศึกษา (educational data mining) และการวิเคราะห์การเรียนรู้ (learning analytics) เพื่อทำความเข้าใจและคาดการณ์พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน การสร้างโปรไฟล์นักเรียนช่วยให้สามารถติดตามและปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนาแนะนำ (recommendation systems) ที่สามารถแนะนำเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนแต่ละคนได้ดีขึ้น ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิธีการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการศึกษาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน

ในอนาคต คาดว่าปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะยังคงมีบทบาทสำคัญในการศึกษา โดยจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน การประเมินผล และการจัดการทางการศึกษา รวมถึงการสร้างสรรควิธีการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและครูอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในอนาคตอาจรวมถึงการพัฒนาการเรียนรู้อัตโนมัติที่มีความสามารถในการปรับตัวและปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียดและแม่นยำมากยิ่งขึ้น ทำให้การเรียนการสอนมีความเป็นส่วนตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังสามารถช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนแบบเรียลไทม์ ทำให้

ครูสามารถติดตามและปรับปรุงการสอนได้ทันที นอกจากนี้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังมีศักยภาพในการสร้างสรรค์เครื่องมือและสื่อการเรียนรู้ใหม่ๆ เช่น การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เสมือนจริง (Virtual Learning Environments) หรือการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการพัฒนาเกมการศึกษาและกิจกรรมที่มีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้มากขึ้น ในด้านการประเมินผลปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะสามารถช่วยในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยลดภาระงานของครูและเพิ่มเวลาให้ครูสามารถมุ่งเน้นในการสอนและการให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้มากขึ้น อีกทั้งปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังสามารถช่วยในการจัดการข้อมูลและการวางแผนการเรียนการสอนในระดับสถาบัน ทำให้การจัดการทรัพยากรและการบริหารงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าปัญญาประดิษฐ์ (AI) จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาในอนาคต

ประเภทของปัญญาประดิษฐ์ (AI)

Hassani et al (2020) กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ซึ่งสามารถจัดหมวดหมู่ได้หลักๆ สองประเภท ดังนี้

1. ปัญญาประดิษฐ์แบ่งตามฟังก์ชันการทำงาน

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีบทบาทสำคัญในหลากหลายอุตสาหกรรม การแบ่งประเภทของ AI ตามฟังก์ชันการทำงานช่วยให้เราเข้าใจความสามารถและข้อจำกัดของระบบ AI แต่ละประเภทได้ดียิ่งขึ้น โดยทั่วไป AI สามารถแบ่งออกเป็น 4 ระดับตามความซับซ้อนและความสามารถในการเรียนรู้และตัดสินใจ ได้แก่ Reactive Machines, Limited-Memory Machines, Theory of Mind AI และ Self-Aware AI การทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทต่างๆ ของ AI นี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความต้องการในแต่ละด้าน

1.1 Reactive Machines เป็นระบบ AI ที่มีความสามารถในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข้อมูลที่ได้รับโดยทันที โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์หรือความทรงจำในอดีต ระบบเหล่านี้ถูกออกแบบมาเพื่อทำงานเฉพาะทางอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้อัลกอริทึมที่กำหนดไว้ล่วงหน้าในการประมวลผลและตัดสินใจ ตัวอย่างที่โดดเด่นคือ IBM's Deep Blue ซึ่งสามารถเอาชนะ Garry Kasparov แชมป์หมากรุกโลกได้ในปี 1997 โดย Deep Blue ใช้การคำนวณที่ซับซ้อนเพื่อวิเคราะห์ตำแหน่งของหมากบนกระดานและเลือกการเดินที่ดีที่สุดในแต่ละตา แม้ว่า Reactive Machines จะมีข้อจำกัดในด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว แต่ก็มีประสิทธิภาพสูงในงานที่มีกฎเกณฑ์ชัดเจนและไม่ต้องการการเรียนรู้เพิ่มเติม นอกจากนี้ยังมีการนำ Reactive Machines ไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่นๆ เช่น ระบบวิเคราะห์ภาพทางการแพทย์ ระบบการจราจรอัจฉริยะ และระบบควบคุมในโรงงานอุตสาหกรรม

1.2 Limited-Memory Machines เป็นระบบ AI ที่มีความสามารถในการเรียนรู้และจดจำข้อมูลจากประสบการณ์ในอดีต เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานในอนาคต ระบบเหล่านี้ใช้เทคนิคการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างโมเดลที่สามารถทำนายหรือตัดสินใจได้อย่างแม่นยำมากขึ้น ตัวอย่างที่พบเห็นได้ทั่วไปคือแชทบอทและรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยตัวเอง โดยแชทบอทสามารถเรียนรู้จากการสนทนากับผู้ใช้เพื่อปรับปรุงการตอบคำถามและให้บริการที่ตรงความต้องการมากขึ้น ส่วนรถยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยตัวเองใช้ข้อมูลจากเซ็นเซอร์และกล้องเพื่อเรียนรู้สภาพแวดล้อมและปรับการขับขี่ให้ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ Limited-Memory Machines ยังถูกนำไปใช้ในระบบแนะนำสินค้า ระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงทางการเงิน และระบบวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ ความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวทำให้ AI ประเภทนี้มีความยืดหยุ่นและสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงได้ดีกว่า Reactive Machines

1.3 Theory of Mind AI เป็นแนวคิดของระบบ AI ที่มีความสามารถในการเข้าใจและตอบสนองต่อความคิด อารมณ์ ความเชื่อ และความต้องการของมนุษย์หรือ AI อื่นๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย แนวคิดนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากทฤษฎีจิตวิทยาที่เรียกว่า "Theory of Mind" ซึ่งอธิบายความสามารถของมนุษย์ในการเข้าใจสถานะทางจิตใจของผู้อื่น AI ในระดับนี้จะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์และตีความพฤติกรรม ภาษากาย น้ำเสียง และบริบททางสังคมเพื่อเข้าใจความตั้งใจและอารมณ์ของกลุ่มสนทนา นอกจากนี้ยังต้องสามารถปรับเปลี่ยนการสื่อสารและการกระทำของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของผู้อื่น แม้ว่าในปัจจุบัน Theory of Mind AI ยังอยู่ในขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา แต่มีความก้าวหน้าในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาหุ่นยนต์ที่สามารถอ่านอารมณ์ของมนุษย์ ระบบ AI ที่สามารถเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรม และแชทบอทที่มีความสามารถในการเข้าใจและตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้ใช้ได้อย่างเหมาะสม การพัฒนา Theory of Mind AI มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างระบบ AI ที่สามารถทำงานร่วมกับมนุษย์ได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพในอนาคต

1.4 Self-Aware AI เป็นระดับสูงสุดของการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ที่ยังคงเป็นเพียงแนวคิดในทางทฤษฎีและเป็นเป้าหมายระยะยาวของการวิจัยด้าน AI ระบบ AI ในระดับนี้จะต้องมีความสามารถในการตระหนักรู้ถึงตัวตนของตนเอง มีความเข้าใจในสถานะความเป็นอยู่ และสามารถรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้เช่นเดียวกับมนุษย์ Self-Aware AI จะต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม และสร้างความคิดใหม่ๆ ด้วยตนเอง รวมถึงมีความเข้าใจในแนวคิดเชิงนามธรรม เช่น จริยธรรม ศีลธรรม และความเป็นตัวตน การพัฒนา Self-Aware AI นำมาซึ่งคำถามและความท้าทายทางปรัชญา จริยธรรม และกฎหมายมากมาย เช่น การกำหนดสิทธิและความรับผิดชอบของ AI ที่มีความตระหนักรู้ในตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ AI ที่มีความฉลาดเทียบเท่าหรือเหนือกว่า

มนุษย์ และผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต แม้ว่าในปัจจุบันยังไม่มี Self-Aware AI ที่เป็นรูปธรรม แต่การวิจัยในด้านนี้ก็มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการจำลองกระบวนการทำงานของสมองมนุษย์ การพัฒนาระบบประมวลผลที่ซับซ้อน และการสร้างอัลกอริทึมที่มีความยืดหยุ่นและสามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด การพัฒนา Self-Aware AI อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์มนุษยชาติและเปิดโอกาสใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนของโลก

2. ปัญญาประดิษฐ์แบ่งตามความสามารถ

การแบ่งประเภท AI ตามความสามารถช่วยให้เราเข้าใจถึงศักยภาพและข้อจำกัดของเทคโนโลยี AI ในแต่ละระดับ โดยทั่วไป AI แบ่งออกเป็น 3 ระดับหลัก ได้แก่ Artificial Narrow Intelligence (ANI), Artificial General Intelligence (AGI) และ Artificial Superintelligence (ASI) แต่ละระดับมีความซับซ้อนและความสามารถที่แตกต่างกัน ตั้งแต่ AI ที่ทำงานเฉพาะทางไปจนถึง AI ที่มีความสามารถเหนือกว่ามนุษย์ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งประเภทนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาและการประยุกต์ใช้ AI ในอนาคต

2.1 Artificial Narrow Intelligence (ANI) หรือที่เรียกว่า Weak AI เป็นระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อทำงานเฉพาะทางหรือแก้ปัญหาในขอบเขตที่จำกัด ANI มีความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงในด้านที่ถูกออกแบบมาโดยเฉพาะ แต่ไม่สามารถปรับตัวหรือประยุกต์ใช้ความรู้นอกเหนือจากขอบเขตที่กำหนดได้ ในปัจจุบัน ANI เป็นประเภทของ AI ที่พบเห็นและใช้งานกันอย่างแพร่หลายในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างของ ANI ได้แก่ ระบบแนะนำสินค้าในแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ ซึ่งวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ของผู้ใช้เพื่อเสนอสินค้าที่น่าสนใจ, ระบบจดจำใบหน้าในสมาร์ทโฟนที่ใช้สำหรับปลดล็อกอุปกรณ์, ระบบนำทาง GPS ที่คำนวณเส้นทางที่เหมาะสมที่สุด, และโปรแกรมเล่นเกมที่คอมพิวเตอร์สามารถเอาชนะแชมป์โลกได้ แม้ว่า ANI จะมีข้อจำกัดในด้านความยืดหยุ่น แต่ก็มีประโยชน์อย่างมากในการเพิ่มประสิทธิภาพและอัตโนมัติกระบวนการทำงานในหลากหลายอุตสาหกรรม เช่น การผลิต การเงิน การแพทย์ และการขนส่ง การพัฒนา ANI ยังคงมีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นการเพิ่มความแม่นยำ ความเร็ว และความสามารถในการประมวลผลข้อมูลจำนวนมาก

2.2 Artificial General Intelligence (AGI) หรือที่เรียกว่า Strong AI เป็นระบบปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถเทียบเท่ากับมนุษย์ในทุกด้าน AGI สามารถเรียนรู้ เข้าใจ และปรับตัวได้อย่างยืดหยุ่นในสถานการณ์ต่างๆ เช่นเดียวกับมนุษย์ โดยไม่จำกัดอยู่เพียงงานใดงานหนึ่ง ความสามารถที่สำคัญของ AGI คือการถ่ายโอนความรู้และทักษะจากด้านหนึ่งไปยังอีกด้านหนึ่ง การ

คิดเชิงนามธรรม การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน และการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ในปัจจุบัน AGI ยังคงเป็นเป้าหมายในอนาคตของการวิจัยด้าน AI และยังไม่มีระบบใดที่บรรลุถึงระดับนี้อย่างสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม มีความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีที่นำไปสู่ AGI เช่น การพัฒนาโมเดลภาษาขนาดใหญ่ (Large Language Models) ที่สามารถเข้าใจและสร้างภาษาธรรมชาติได้อย่างซับซ้อน, การวิจัยด้านการเรียนรู้แบบหลายงาน (Multi-task Learning) ที่ช่วยให้ AI สามารถเรียนรู้และปฏิบัติงานได้หลากหลายขึ้น และการพัฒนาอัลกอริทึมที่มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมใหม่ๆ การพัฒนา AGI มีความท้าทายทั้งในด้านเทคนิคและด้านจริยธรรม เนื่องจากระบบที่มีความสามารถเทียบเท่ามนุษย์อาจนำมาซึ่งผลกระทบที่สำคัญต่อสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของมนุษยชาติ

2.3 Artificial Superintelligence (ASI) เป็นระดับสูงสุดของปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถเหนือกว่ามนุษย์ในทุกด้าน ทั้งในแง่ของความรู้ ความเข้าใจ ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการแก้ปัญหา ASI ไม่เพียงแต่จะทำงานได้ดีกว่ามนุษย์เท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาตนเองและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่อาจเกินกว่าที่มนุษย์จะจินตนาการได้ แนวคิดเกี่ยวกับ ASI มักปรากฏในงานวรรณกรรมวิทยาศาสตร์และภาพยนตร์ เช่น หุ่นยนต์ในภาพยนตร์เรื่อง Terminator ที่มีความสามารถในการคิด วางแผน และปรับตัวได้อย่างชาญฉลาด อย่างไรก็ตาม ในโลกแห่งความเป็นจริง ASI ยังคงเป็นแนวคิดในทางทฤษฎีและยังไม่มีการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม การพัฒนาไปสู่ ASI นำมาซึ่งคำถามและข้อกังวลมากมาย เช่น ผลกระทบต่อการจ้างงานและโครงสร้างทางสังคม, ความเสี่ยงด้านความมั่นคงและความปลอดภัย, และประเด็นทางจริยธรรมเกี่ยวกับการควบคุมและการใช้งาน AI ที่มีความสามารถเหนือมนุษย์ นักวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญด้าน AI หลายคนเตือนถึงความจำเป็นในการพิจารณาผลกระทบระยะยาวและการวางกรอบการพัฒนา AI อย่างรอบคอบเพื่อให้แน่ใจว่าเทคโนโลยีนี้จะถูกใช้ในทางที่เป็นประโยชน์และปลอดภัยสำหรับมนุษยชาติ แม้ว่า ASI จะยังคงเป็นเพียงแนวคิดในปัจจุบัน แต่การวิจัยและพัฒนาในด้านนี้ก็มีความสำคัญต่อการเตรียมพร้อมรับมือกับความเป็นไปได้ในอนาคตและการกำหนดทิศทางการพัฒนา AI ในระยะยาว

กล่าวโดยสรุป ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามฟังก์ชันการทำงานและความสามารถ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานที่สามารถตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นได้ทันที ไปจนถึงระดับที่สามารถเรียนรู้และปรับตัวจากประสบการณ์ในอดีต นอกจากนี้ยังมีระดับที่สามารถเข้าใจและตอบสนองต่อความคิดและอารมณ์ของมนุษย์ รวมถึงระดับสูงสุดที่มีความสามารถในการตระหนักรู้ในตนเอง แม้ในปัจจุบันจะยังไม่มี AI ที่สามารถพัฒนาถึงระดับสูงสุดเหล่านี้ได้ แต่การวิจัยและพัฒนาในด้านนี้ก็ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความสามารถและประสิทธิภาพของ AI ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายในอนาคต

ปัญญาประดิษฐ์กับการศึกษา

นิจารีย์ วรภูมิ (2563) กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI เป็นเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยที่สามารถรับมือกับปัญหาที่ซับซ้อนเกินกว่าที่มนุษย์จะสามารถรับมือได้ และ AI ยังเป็นเครื่องมือที่สามารถทำงานที่ซ้ำซากน่าเบื่อแทนมนุษย์ได้อย่างดีเยี่ยม ช่วยให้เราสามารถมีเวลาไปโฟกัสงานที่สำคัญและสามารถสร้างมูลค่าได้มากกว่า

พิระพงษ์ แสงวศรี (2566) กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทสำคัญในหลายวงการ รวมถึงวงการการศึกษา ด้วยความสามารถของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่สามารถประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ทำให้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอนอย่างมากหลายด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาบทเรียนและการสอน

การพัฒนาบทเรียนและการสอนในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาช่วยในการออกแบบและปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน เช่น ความสนใจ ความสามารถ และการตอบสนองต่อการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปสู่การสร้างเส้นทางการเรียนรู้ (Learning Path) ที่เหมาะสมและเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้เรียนแต่ละคน ยกตัวอย่างเช่น โปรแกรม Cram101 ที่สามารถสรุปเนื้อหาสำคัญจากหนังสือเรียนและบทความต่างๆ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ หรือ Netex Learning ที่ช่วยอาจารย์ในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน รวมถึงการใช้ ChatGPT ที่สามารถช่วยตรวจสอบและปรับปรุงเรียงความของผู้เรียนได้จากการศึกษาโดย Lameris และ Arnab (2022) พบว่าการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการศึกษาไม่เพียงแต่จะช่วยให้การจัดทำเนื้อหาและปรับปรุงการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนเท่านั้น แต่ยังช่วยครูผู้สอนในการพัฒนาและสะท้อนทักษะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. บทบาทของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการสนับสนุนอาจารย์ผู้สอน

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครูและอาจารย์ในหลายด้าน ช่วยลดภาระงานที่ซับซ้อนและกินเวลาของครูและอาจารย์ ทำให้สามารถมุ่งเน้นที่การสอนและการดูแลนักเรียนได้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น การประเมินผลการเรียน การตรวจข้อสอบ และการจัดทำรายงาน ซึ่งปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ยังสามารถเป็นผู้ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยระบบ E-learning ที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถสร้าง Learning Path Recommendation เพื่อแนะนำเส้นทางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้อย่างแม่นยำ การใช้งานปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการศึกษาไม่เพียงช่วยครูและอาจารย์ลดภาระงานที่ซับซ้อน แต่ยังสามารถปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญ

3. การพัฒนาทักษะของผู้เรียน

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทักษะทางภาษา การเขียนโปรแกรม และการแก้ไขปัญหา โดยการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ผู้เรียนสามารถได้รับคำแนะนำที่เฉพาะเจาะจงและการฝึกฝนที่มีเป้าหมาย ซึ่งสามารถปรับปรุงตามความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคลได้ นอกจากนี้ AI ยังสามารถสร้างแบบทดสอบและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทายและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและสนุกสนานยิ่งขึ้น ตัวอย่างหนึ่งคือการใช้งาน Google's Teachable Machine ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนโมเดลการเรียนรู้แบบมีผู้สอน (supervised learning) เพื่อรู้จำภาพ เสียง และท่าทาง และปรับปรุงโมเดลให้เหมาะสมกับข้อมูลที่หลากหลาย (Lee et al., 2021) ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้าน AI ของนักเรียนชั้นมัธยมต้น พบว่าการใช้ AI สามารถเพิ่มความเข้าใจในแนวคิดของ AI และการตระหนักรู้เกี่ยวกับการเลือกอาชีพที่เกี่ยวข้องกับ AI อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถพัฒนาทักษะในการปรับตัวให้เข้ากับงานที่ใช้ AI ในอนาคตได้ดีขึ้น การฝึกฝนผ่านกิจกรรมที่หลากหลายทำให้นักเรียนได้มีโอกาสทำความเข้าใจและพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีในเชิงลึก เช่น การสร้างโครงการที่ใช้ความสามารถของ AI และการมีส่วนร่วมในเกมจำลองสถานการณ์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับเครือข่ายประสาทเทียม (neural networks) การศึกษาเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า AI ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ แต่ยังเป็นสื่อกลางที่สามารถส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาทักษะที่สำคัญสำหรับการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เน้นการใช้ AI ยังช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางเทคโนโลยีกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเลือกเส้นทางอาชีพในอนาคตได้ดีขึ้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการศึกษา

เพื่อให้การนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการศึกษาประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาเทคโนโลยีและการจัดฝึกอบรมให้กับครูและอาจารย์ เพื่อให้มีความเข้าใจและสามารถใช้งาน AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ใช้ AI ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพและประสิทธิภาพของเนื้อหาและหลักสูตร เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ การพัฒนา AI ในการศึกษาควรมุ่งเน้นที่การสร้าง ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยใช้ AI ในการปรับแต่งเนื้อหาและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน รวมถึงการใช้ AI ในการวิเคราะห์และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ครูสามารถปรับการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนได้ดียิ่งขึ้น

นำพล ม่วงอวยพร (2566) กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นเทคโนโลยีที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วและมีศักยภาพที่จะปฏิวัติหลาย ๆ ด้านของชีวิตของเรา รวมถึงการศึกษา AI มีความสามารถ

ในการเรียนรู้และปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งทำให้สามารถปรับให้เข้ากับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น AI สามารถให้คำแนะนำแบบปรับแต่งแก่นักเรียน ตรวจสอบปัญหาการเรียนรู้ และสร้างแบบจำลองเชิงโต้ตอบที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น และ AI นั้นยังสามารถใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของครูได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น AI สามารถช่วยครูในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน จัดทำรายงานและแผนการเรียนรู้ และสร้างเนื้อหาการสอนที่ปรับให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้ AI ยังสามารถใช้เพื่อพัฒนาวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความเหมาะสมของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่สามารถนำมาใช้กับการศึกษา

ปัญญาประดิษฐ์	การใช้งานหลัก	จุดเด่น	จุดด้อย/ ข้อจำกัด	ความเหมาะสม
ChatGPT (OpenAI)	- สรุบบทเรียน - ตอบคำถาม - คิดไอเดีย	- มีความเสถียรในการใช้งานเป็นภาษาไทย - อธิบายละเอียด - สามารถจดจำข้อมูลเก่าได้ - ได้ตอบได้อย่างต่อเนื่อง	การใช้งานฟรีมีจำกัด หากต้องการใช้แบบไม่จำกัดมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม	- นักเรียน - คุณครู / อาจารย์ - บุคคลทั่วไป
Microsoft Copilot	- เขียนสรุป - ทำสไลด์ - ตรวจแก้ภาษา - แก่เอกสาร	ใช้กับ Word/PowerPoint ได้โดยตรง	ต้องใช้บัญชี Microsoft บางฟีเจอร์ต้องจ่าย	- นักเรียน - คุณครู/อาจารย์ - บุคคลทั่วไป
Google Gemini	- ตอบคำถาม - ทำสรุป - เขียนย่อ - ค้นหาออนไลน์	- ค้นข้อมูลจากเว็บได้ทันที - ผสาน Google Docs/Sheets ได้ดี	อาจใช้ภาษาไทยได้ไม่สมบูรณ์ทุกครั้ง	- นักเรียน - คุณครู/อาจารย์ - บุคคลทั่วไปที่ใช้ Google Workspace

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัญญาประดิษฐ์	การใช้งานหลัก	จุดเด่น	จุดด้อย/ ข้อจำกัด	ความเหมาะสม
Claude (Anthropic)	- อ่านไฟล์ - ตอบคำถาม - อธิบาย บทเรียน	ตอบยาว เหตุผลเป็น ระบบ	อาจใช้ภาษาไทย ได้ไม่สมบูรณ์ทุก ครั้ง	- นักวิจัย - คุณครู/ อาจารย์ - บุคคลทั่วไป

ที่มา : อีไฟแนนซ์ไทยดอทคอม บทวิเคราะห์หุ้น: กลุ่มเทคโนโลยีเติบโตแกร่งรับเทรนด์ AI ปี 2025

จาก https://www.efinancethai.com/efinReview//efinReviewMain.aspx?name=er_202503100636

ผู้วิจัยเลือกใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ChatGPT ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R เพื่อพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความ ดังที่เห็นในตาราง ChatGPT มีความเสถียรในการใช้งานมากที่สุดโดยเฉพาะการใช้งานเป็นภาษาไทย สามารถถามตอบได้อย่างต่อเนื่อง เชื่อมโยงข้อมูลเก่ากับข้อมูลใหม่ อธิบายข้อมูลได้อย่างละเอียดและเข้าใจง่าย มีฟังก์ชันและฟีเจอร์ที่สามารถใช้งานได้ง่ายไม่ซับซ้อน เหมาะสำหรับนักเรียน บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลทั่วไป

Chat GPT

OpenAI (2024) ได้ให้ความหมายของ ChatGPT ดังนี้ ChatGPT คือ แอปพลิเคชันที่พัฒนาโดยบริษัท OpenAI ซึ่งใช้โมเดลภาษา GPT (Generative Pre-trained Transformer) เพื่อสร้างข้อความที่มีความคล้ายคลึงกับการสนทนาของมนุษย์ โดยสามารถตอบคำถาม เขียนเนื้อหา แปลภาษา และทำงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ChatGPT

ที่มาของ ChatGPT ถูกพัฒนาโดย OpenAI ซึ่งเป็นองค์กรวิจัยด้านปัญญาประดิษฐ์ที่ไม่แสวงหาผลกำไร ก่อตั้งขึ้นในปี 2015 โดย Elon Musk และ Sam Altman โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาโมเดล GPT-1 และพัฒนาต่อเนื่องจนถึง GPT-4o ซึ่งเป็นเวอร์ชันล่าสุดที่มีความสามารถในการประมวลผลข้อมูลหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ รูปภาพ และเสียง

การใช้งานและฟังก์ชันของ ChatGPT สามารถใช้งานได้หลากหลาย เช่น การสนทนา ตอบคำถามทั่วไป และเฉพาะทาง การเขียนเนื้อหา ช่วยเขียนบทความ โค้ด หรือเนื้อหาอื่น ๆ การแปลภาษา แปลข้อความระหว่างภาษาต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และให้ข้อเสนอแนะ การช่วยเหลือส่วนบุคคล ช่วยวางแผนงานหรือจัดการตารางเวลา

ข้อเสียของ ChatGPT มีดังนี้ ข้อจำกัดด้านความถูกต้องของข้อมูล อาจให้ข้อมูลที่ผิดหรือไม่เป็นปัจจุบัน การขาดความเข้าใจบริบทเชิงลึก อาจไม่สามารถเข้าใจอารมณ์หรือบริบทที่ซับซ้อนได้ ความเสี่ยงด้านความเป็นส่วนตัว ข้อมูลผู้ใช้ที่ป้อนอาจถูกเก็บรวบรวมและนำไปใช้เพื่อการฝึกโมเดล การพึ่งพาอินเทอร์เน็ตต้องการการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เสถียรในการใช้งาน ChatGPT เป็นเครื่องมือ

ที่มีศักยภาพสูงในการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้ควรระมัดระวังในการใช้งาน โดยเฉพาะในด้านความถูกต้องของข้อมูล และความเป็นส่วนตัว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีนี้

ข้อจำกัดของ Chat GPT มีดังนี้ แม้ว่า Chat GPT จะมีเวอร์ชันใช้งานฟรี แต่ความสามารถจะถูกจำกัดไม่สามารถเข้าถึงเครื่องมือขั้นสูงได้ หากต้องการใช้เวอร์ชันที่มีศักยภาพสูง เช่น GPT-4 (มีความสามารถวิเคราะห์ภาพ ตาราง แชตแบบโต้ตอบ ฯลฯ) ต้องเสียค่าบริการรายเดือน ซึ่งมีราคาที่สูง อาจไม่เหมาะกับนักเรียนบางกลุ่ม และการใช้งานยังต้องอาศัยอุปกรณ์ที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยได้นำปัญญาประดิษฐ์ (AI) ChatGPT มาปรับใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 6 แผน โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วยขั้นตอนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ SQ6R โดยการนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) ChatGPT ไปใช้ในขั้นตอนที่ 1 ขั้นสำรวจ (Survey) เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำการสำรวจข้อมูลในหัวข้อที่ครูกำหนด และข้อมูลที่น่าสนใจ และใช้ในขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน (Review) เพื่อช่วยในการทบทวนเนื้อหา บทเรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง การนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบทเรียนและการสอน การสนับสนุนครูผู้สอน และการพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถปรับเนื้อหาและวิธีการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ช่วยลดภาระงานที่ซับซ้อนของครู และสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำทนายและเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ การนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการศึกษายังจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและการฝึกอบรมครูอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

ขวลิต ชูกำแพง (2553) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้งโดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพจรัสศรี พัวจินดาเนตร (2560) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน หมายถึง เอกสารประกอบหลักสูตรชนิดหนึ่งที่ครูใช้เป็นคู่มือสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้และการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละบทเรียน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร

ชญาภา ศิริลาภ (2566) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการวางแผนและดำเนินการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การใช้เทคนิคการสะกดคำพร้อม

ภาพประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ธนพรณ์ ศิลาพจน์ และคณะ (2566) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ แผนการจัดการเรียนรู้ ว่าเป็น การวางแผนและจัดเตรียมการเรียนการสอนที่เป็นระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้สูงสุด ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พหุนาม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดในแต่ละเนื้อหา จำนวน 8 แผน แต่ละแผนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น

ศิดา เยี่ยมขันติถาวร และ จริลักษ์ณ์ รัตนพันธ์ (2566) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ แผนการจัดการเรียนรู้ ว่าเป็นแผนการเตรียมการสอน หรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร มีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์ว่าจะให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านใด (สติปัญญา/ทักษะ/เจตคติ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีใด ใช้สื่อการสอน หรือแหล่งการเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

กล่าวโดยสรุป แผนการจัดการเรียนรู้คือกระบวนการวางแผนและจัดเตรียมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการบูรณาการเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ออนไลน์ (LMS) เพื่อสร้างและจัดการเนื้อหาหลักสูตรในสภาพแวดล้อมดิจิทัล

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551) กล่าวว่า ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีการสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้ และจิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
3. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าการสอนของตนได้เดินไปในทางทิศใด หรือทราบว่าสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดและประเมินผลอย่างไร
4. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเฝ้าศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จะจัดหาและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและการประเมินผล

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้
 6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษา
 7. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความรู้และความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน
- สำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2553) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนวิธีเรียนที่มีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ผู้มีสื่อการสอนที่ทำด้วยตัวเองทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สอนได้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตรและสอนได้ทันเวลา
3. เป็นผลของวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้
4. ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอนแทนในกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญหลายประการดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอนย่อมจะสอนด้วยความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด การสอนจะดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์
2. ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนสอนอย่างมีแผนมีเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน มีใช้สอนอย่างเลื่อนลอย ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความคิด เกิดเจตคติ เกิดทักษะเกิดประสบการณ์ใหม่ตามที่คุณสอนวางแผนไว้ ทำให้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณค่า
3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์ เนื้อหาสาระที่จะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล แล้วจัดทำออกมาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตร
4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้สอนต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างรอบคอบในทุกองค์ประกอบ รวมทั้งการจัดเวลา สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่รอบคอบ และปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ ผลของการสอนย่อมสำเร็จได้ดีกว่าการไม่ได้วางแผนการจัดการเรียนรู้

5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวนหรือการออกข้อสอบเพื่อวัดผลและ

ประเมินผลผู้เรียนได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนมีเอกสารไว้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่เข้าสอนในกรณีจำเป็น เมื่อผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน

6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน ทั้งนี้เพราะผู้สอนสอนด้วยความพร้อม เป็นความพร้อมทั้งทางด้านจิตใจคือ ความมั่นใจในการสอน และความพร้อมทางด้านวัตถุ คือ การที่ผู้สอนได้เตรียมเอกสาร หรือสิ่งการสอนไว้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อผู้สอนมีความพร้อมในการสอนย่อมสอนด้วยความกระฉับกระเฉง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทเรียน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน

ศศิธร เวียงวะลัย (2556) ได้อธิบายไว้ว่า ผลดีของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มี ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีการจัดการเรียนรู้ วิธีเรียนที่มีความหมายมากขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครูมีสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ได้ทันเวลา
3. เป็นผลงานทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้
4. ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้จัดการเรียนรู้แทน ในกรณีที่ผู้จัดการเรียนรู้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้เอง

ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (2558) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มี รายละเอียดสำคัญ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูมืออาชีพ มีการเตรียมล่วงหน้า แผนการจัดการเรียนรู้จะสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรม และจิตวิทยาการเรียนรู้มาผสมผสานกันหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่ตนเองสอนอยู่
2. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรม และวิธีการวัดและประเมินผล
3. แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนและครูที่จะปฏิบัติการสอนแทน สามารถปฏิบัติการ สอนแทนได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ
4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป
5. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถ นำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะหรือตำแหน่งได้

กล่าวโดยสรุป แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูและผู้สอนสามารถวางแผนการสอนล่วงหน้า ปรับตัวให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างแม่นยำ และสร้างความ

มีส่วนร่วมของผู้เรียน นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เช่น ระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS) ยังช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัย และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้โดยรวม

องค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551) ได้กล่าวถึงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เพื่อให้ครูสามารถวางแผนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยส่วนสำคัญดังนี้

1. หัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 สารการเรียนรู้: เป็นเนื้อหาหลักที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในบทเรียนนั้นๆ กำหนดขอบเขตของความรู้ที่จะสอนให้ชัดเจน

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้: เป้าหมายรวมของการจัดการศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง เป็นกรอบกว้างๆ ของสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้และทำได้

1.3 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น: เป้าหมายการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละระดับชั้น สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย

1.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง: สิ่งที่คุณเรียนควรรู้และสามารถทำได้หลังจากเรียนจบบทเรียน เป็นการระบุผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

1.5 สาระสำคัญ: แก่นหลักของเนื้อหาที่จะสอน สรุปประเด็นสำคัญที่ผู้เรียนควรเข้าใจและจดจำจากบทเรียน

1.6 จุดประสงค์การเรียนรู้: พฤติกรรมที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างชัดเจนและสามารถวัดผลได้ มักเขียนในรูปแบบที่ระบุพฤติกรรมที่สังเกตได้

2. กิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน: เป็นขั้นตอนแรกของการจัดการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เชื่อมโยงความรู้เดิมกับเนื้อหาใหม่ และสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ อาจใช้วิธีการต่างๆ เช่น การตั้งคำถาม การเล่าเรื่อง การใช้สื่อที่น่าสนใจ หรือการทำกิจกรรมสั้นๆ เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียน

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน: เป็นส่วนหลักของการเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาและพัฒนาทักษะตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ อาจรวมถึงการบรรยาย การอภิปราย การทำงานกลุ่ม การทดลอง การฝึกปฏิบัติ หรือการใช้เทคโนโลยีต่างๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหา วัยของผู้เรียน และรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.3 การสรุปทบทวน: เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการจัดการเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน รวมทั้งเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนมากับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน อาจทำได้โดยการสรุปประเด็นสำคัญร่วมกัน การทำแผนผังความคิด การตอบคำถาม หรือการทำแบบฝึกหัดสั้นๆ เพื่อประเมินผลการเรียนรู้

3. สื่อการเรียนการสอน

3.1 วัสดุอุปกรณ์: หมายถึงสิ่งที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น อาจเป็นสิ่งที่จับต้องได้หรือเป็นดิจิทัล เช่น หนังสือเรียน แบบฝึกหัด แผนภูมิ โมเดล อุปกรณ์ทดลอง สื่อมัลติมีเดีย คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับเนื้อหา วัยของผู้เรียน และวิธีการสอน เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

3.2 แหล่งเรียนรู้: เป็นสถานที่ ทรัพยากร หรือบุคคลที่สามารถให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนนอกเหนือจากในห้องเรียน อาจเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ สวนพฤกษศาสตร์ หรือแหล่งเรียนรู้ภายนอก เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ โบราณสถาน โรงงาน หรือชุมชนท้องถิ่น รวมถึงแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เช่น เว็บไซต์การศึกษา แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือห้องสมุดดิจิทัล การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ตรงและเชื่อมโยงการเรียนรู้กับโลกความเป็นจริง

4. การวัดผลและประเมินผล

4.1 วิธีการประเมิน: หมายถึงแนวทางหรือกระบวนการที่ใช้ในการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของผู้เรียน อาจรวมถึงการสังเกต การสัมภาษณ์ การทดสอบ การตรวจผลงาน การประเมินตนเอง หรือการประเมินโดยเพื่อน วิธีการประเมินควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และลักษณะของเนื้อหา โดยอาจใช้วิธีการประเมินหลายรูปแบบร่วมกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและน่าเชื่อถือ

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน: เป็นสิ่งที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินผลงาน แฟ้มสะสมผลงาน หรือแบบบันทึกการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ควรมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และเหมาะสมกับวิธีการประเมินที่เลือกใช้ ครูอาจต้องพัฒนาหรือปรับปรุงเครื่องมือให้เหมาะสมกับบริบทของการเรียนการสอนและลักษณะของผู้เรียน

4.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน: เป็นมาตรฐานหรือระดับคุณภาพที่ใช้ตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจกำหนดเป็นเกณฑ์เชิงปริมาณ เช่น คะแนนหรือร้อยละ หรือเกณฑ์เชิงคุณภาพ เช่น rubric (Rubric) ที่อธิบายระดับคุณภาพของผลงานหรือพฤติกรรม เกณฑ์การประเมินควรมีความ

ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และสามารถสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้ เพื่อให้การประเมินผลมีความยุติธรรมและโปร่งใส

5. เอกสารประกอบการสอน

5.1 ใบงาน: เป็นเอกสารที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ ทบทวน หรือประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา ใบงานอาจประกอบด้วยคำถาม แบบฝึกหัด หรือกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหา พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และส่งเสริมการเรียนรู้แบบ active learning ครูควรออกแบบใบงานให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ และเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

5.2 แบบทดสอบ: เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด แบบทดสอบอาจมีหลายรูปแบบ เช่น แบบปรนัย แบบอัตนัย การจับคู่ การเติมคำ หรือการเขียนบรรยาย ขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาและทักษะที่ต้องการวัด การสร้างแบบทดสอบที่มีคุณภาพควรคำนึงถึงความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และความยากง่ายที่เหมาะสม นอกจากนี้ แบบทดสอบยังอาจใช้เพื่อการวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเรียนรู้ หรือเพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อนเริ่มบทเรียนใหม่

6. บันทึกผลหลังการสอน

6.1 ผลการสอน: เป็นการสรุปผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร ครูอาจบันทึกพัฒนาการของผู้เรียน ความเข้าใจในเนื้อหา ทักษะที่ได้รับการพัฒนา หรือพฤติกรรมที่แสดงออกระหว่างการเรียน นอกจากนี้ยังอาจรวมถึงความคิดเห็นหรือปฏิกิริยาของผู้เรียนต่อกิจกรรมการเรียนการสอน การบันทึกผลการสอนอย่างละเอียดจะช่วยให้ครูสามารถติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนและประสิทธิภาพของวิธีการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

6.2 ปัญหา/อุปสรรค: เป็นการระบุข้อจำกัดหรือความท้าทายที่พบระหว่างการจัดการเรียนการสอน อาจเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เช่น ความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเนื้อหา ความแตกต่างของระดับความสามารถ หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ หรืออาจเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เช่น เวลาไม่เพียงพอ สื่อการสอนไม่เหมาะสม หรือกิจกรรมไม่น่าสนใจ การระบุปัญหาและอุปสรรคอย่างชัดเจนจะช่วยให้ครูสามารถวางแผนปรับปรุงการสอนในครั้งต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข: เป็นการนำเสนอวิธีการหรือแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหที่พบและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น อาจรวมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน การใช้สื่อการสอนที่หลากหลายขึ้น การจัดกิจกรรมเสริมสำหรับผู้เรียนที่มี

ความต้องการพิเศษ หรือการปรับปรุงการจัดการชั้นเรียน ข้อเสนอแนะควรมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและสอดคล้องกับบริบทของการจัดการเรียนการสอน

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ (2552) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเขียนตามลำดับองค์ประกอบและหากขาดองค์ประกอบใดก็อาจทำให้แผนการจัดการเรียนรู้นั้นสมบูรณ์ เมื่อพิจารณาแล้วการศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบของแผนโดยทั่วไปจะมี 7 องค์ประกอบดังนี้

1. สารระสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept
 2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ แล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย
 3. สารการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
 4. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครอบคลุมบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครอบคลุมตามเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละรายชั่วโมงอย่างชัดเจน
 5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เอกสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสมและบอกแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
 6. การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่อง การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ เรื่องการวัดและประเมินผล คือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
 7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย
- สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลหลังสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้อธิบายถึงแผนการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

ส่วนนำ : รายวิชา / กลุ่ม ชั้น ชื่อหน่วยการเรียนรู้ หรือชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนเวลาที่สอน

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. ตัวชี้วัดชั้นปี
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้
5. สาระการเรียนรู้
6. กิจกรรมการเรียนรู้
7. การวัดผลประเมินผล
8. สื่อและแหล่งเรียนรู้
9. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

กุลิสรา จิตรขญาวณิช (2562) ได้ระบุขั้นตอนรายละเอียดต่าง ๆ ของการจัดท าแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้และรายละเอียดย่อยของเนื้อหาที่จะนำมาทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง
2. วิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชา เพื่อนำมาสู่การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติและค่านิยม
3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้หรือเนื้อหา โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนชุมชนท้องถิ่น และคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ
4. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ หรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบทเรียน โดยกิจกรรมจะต้องมีความหลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. วิเคราะห์กระบวนการวัดผลและประเมินผล โดยเลือกวิธีการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้
6. วิเคราะห์สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ทั้งในชั้นเรียนนอกชั้นเรียนให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้

Anggrella et al. (2023) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) เป็นกระบวนการที่สำคัญที่ช่วยให้การสอนมีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐานใน

หลักสูตร และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน องค์ประกอบหลักของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์การเรียนรู้: วัตถุประสงค์การเรียนรู้ต้องระบุถึงสิ่งที่คุณเรียนจะสามารถทำได้หลังจากการเรียนรู้ โดยต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ (Core Competencies) และดัชนีชี้วัด (Indicators) ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การกำหนดวัตถุประสงค์ต้องชัดเจนและครอบคลุมองค์ประกอบของผู้เรียน (Audience), พฤติกรรม (Behavior), สถานการณ์ (Condition), และระดับความสำเร็จ (Degree)
2. กิจกรรมการเรียนรู้: กิจกรรมการเรียนรู้จะต้องครอบคลุมตั้งแต่การเตรียมการเรียนการสอน (Preliminary Activities), กิจกรรมหลัก (Core Activities), และกิจกรรมสรุป (Closing Activities) กิจกรรมเหล่านี้ต้องออกแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและลักษณะของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้ผ่านปัญหา (Problem-Based Learning), การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-Based Learning), และการเรียนรู้แบบค้นพบ
3. การประเมินผล: การประเมินผลต้องระบุถึงสิ่งที่จะประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โดยต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การประเมินผลสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลจากผลงานของผู้เรียน และการประเมินผลด้วยการทดสอบ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญและจำเป็นสำหรับครูในการออกแบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน องค์ประกอบหลักของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบต้องได้รับการออกแบบอย่างชัดเจนและมีความสอดคล้องกัน การปรับใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบแผนเดียวและการฝึกอบรมครูช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายของประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงสภาวะหรือคุณภาพของสมรรถนะในการดำเนินงานเพื่อให้งานมีความสำเร็จโดยใช้เวลา ความพยายามและค่าใช้จ่ายคุ้มค่าที่สุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ โดยกำหนดเป็นอัตราส่วนหรือร้อยละระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ (Ratio between input, process and output) ประสิทธิภาพเน้นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือกระทำสิ่งใดๆ อย่างถูกวิธี (Doing the thing right) คำว่าประสิทธิภาพ มักสับสนกับคำว่าประสิทธิผล

(Effectiveness) ซึ่งเป็นคำที่คลุมเครือ ไม่นับปริมาณ และมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์และเน้นการทำสิ่งที่ถูกต้อง (Doing the right thing) ดังนั้นสองคำนี้จึงมักใช้คู่กัน คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พัชรา เดชโสม (2561) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการวัดและประเมินผลกระบวนการเรียนการสอน โดยประสิทธิภาพดังกล่าวสามารถพิจารณาได้จากหลายด้าน เช่น ด้านบริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) โดยการประเมินเหล่านี้ช่วยให้สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้และความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้มีคุณภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ และ ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2562) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ 3) การมีภาวะผู้นำ 4) การมีคุณธรรมและจริยธรรม และ 5) การสร้างภาคีเครือข่าย ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยมีการตรวจสอบคุณภาพตัวชี้วัดผ่านกระบวนการวิจัยและการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แน่ใจว่าตัวชี้วัดทั้งหมดมีความตรง ความไว ความเป็นกลาง และความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

พุทธิภรณ์ หังสวนัส และคณะ (2566) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการวัดและประเมินผลการสอนที่สามารถทำให้นักศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นผ่านการใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

หทัยกานต์ ดีประเสริฐ (2566) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และให้ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยมีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มตัว และใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่นำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง นอกจากนี้ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูยังเกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลอย่างเหมาะสม และการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้มีความหมายและแนวคิดที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสนับสนุนการเรียนรู้ และการมีภาวะผู้นำ รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสามารถปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงกับเป้าหมายและความต้องการของตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลและคุณภาพสูงสุด

การหาประสิทธิภาพของแผนภาพการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการวิจัย เช่น แผนการสอน บทเรียน คอมพิวเตอร์ ชุดสื่อประสม เป็นต้น (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2553) ซึ่งต้องหาคุณภาพ ของ นวัตกรรมที่ใช้ นิยามหาค่าประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ซึ่งไม่ใช่ค่าสถิติ) เป็นขั้นตอน ทำการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้ว (ขวลิต ชูกำแหง, 2553) ซึ่งมีขั้นตอนการหา คุณภาพของแบบทดสอบหรือเครื่องมือชนิดอื่น ๆ คือ วิเคราะห์ค่าอภิปราย รายวิชา กำหนดเนื้อหา สารจะเป็นรายบท แล้ววิเคราะห์เนื้อหาสารเป็นรายบทในรูปของตาราง ความสัมพันธ์ ระหว่าง ชื่อเรื่องย่อย ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์เรียนรู้ ขึ้นต่อไปดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) มักอาศัยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งควรให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสัมพันธ์ดังกล่าวอย่างละ 1 คน เพื่อพิจารณาการออกแบบสื่อคำอธิบายการใช้สื่อการสื่อความ หรืออาจจะทดลองใช้ แผนการสอน เป็นรายกลุ่ม เพียง 1-2 แผน เพื่อดูเรื่องเวลาที่ใช้จัดกิจกรรม บรรยากาศการเรียน การสอน เป็นต้น ส่วนการหาประสิทธิภาพ (E_1 E_2) เป็นขั้นตอนทำการทดลองจริงกับกลุ่ม สรุปได้ ดังนี้

1) ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

เป็นค่าที่บ่งบอกว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นสามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ภายใต้สถานการณ์และกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความงอกงามของนักเรียนได้ โดยทั่วไปมักจะคำนวณจาก คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย หรือคะแนนจากพฤติกรรม การเรียนหรือคะแนนจาก กิจกรรมเข้ากลุ่ม เป็นต้น (ไม่ใช่คะแนนการทำแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะ) ในระหว่างที่นักเรียน กำลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้

2) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

เป็นค่าที่บ่งบอกว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้น สามารถส่งผลให้นักเรียนเกิด สัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้นั้นมาก น้อยเพียงใดซึ่ง คำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) ของ นักเรียนทุกคน

จากที่กล่าวมาสามารถคำนวณได้ค่าตัวเลขที่นอกถึงประสิทธิภาพสื่อหรือแผนการจัดการ เรียนรู้ แต่การที่จะสรุปว่าสื่อหรือแผนการจัดการเรียนรู้ ที่พัฒนาขึ้นนั้นมี ประสิทธิภาพหรือไม่ จะต้องมีการกำหนดเพื่อใช้ในการพิจารณา โดยเกณฑ์ดังกล่าวนิยมใช้ หลักการเรียนรู้แบบรอบรู้ (Mutirring Learning) คือตั้งเกณฑ์ไว้ที่ ร้อยละ 80 และยอมรับข้อผิดพลาด ได้ไม่เกินร้อยละ 2.5 ดังนั้นต้องมีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า $10 - 2.5 = 77.5$ ส่วนการกำหนดเกณฑ์ ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ คือไม่ควรเกินร้อยละ 5

คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2564) การวิจัยบางครั้งนักวิจัยจะใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการทำวิจัยด้วย เช่น แผนการสอน บทเรียนคอมพิวเตอร์ ชุดสื่อผสม เป็นต้น ดังนั้นต้องหาคุณภาพของสื่อดังกล่าวด้วย ซึ่งมีขั้นตอนคล้ายกับการหาคุณภาพของแบบทดสอบหรือเครื่องมือชนิดอื่น ๆ คือ วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา กำหนดเนื้อหาสาระเป็นรายบทแล้ววิเคราะห์เนื้อหาสาระเป็นรายบทในรูปของตารางความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องย่อยความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ขึ้นต่อไปดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) มักอาศัยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งควรให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตารางความสัมพันธ์ดังกล่าว

2. สร้างแผนการสอนหรือสื่อต่าง ๆ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยพิจารณาความถูกต้อง จากนั้นนำไปทดลองกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งนิยมใช้กับนักเรียนระดับการเรียนรู้ ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อพิจารณาเรื่องการออกแบบสื่อ คำอธิบายการใช้สื่อ การสื่อความ หรืออาจจะทดลองใช้แผนการสอนเป็นรายกลุ่ม เพียง 1-2 แผน เพื่อดูเรื่องเวลาที่ใช้จัดกิจกรรม บรรยากาศการเรียนการสอน เป็นต้น

การหาประสิทธิภาพของสื่อ (E_1/E_2) เป็นขั้นตอนทำการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้ว แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ (อันที่จริงควรหาประสิทธิภาพของสื่อ (E_1/E_2) ในขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างด้วย)

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

เป็นค่าที่บ่งบอกว่าแผนการจัดการเรียนรู้นั้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ภายใต้สถานการณ์และกิจกรรมที่กำหนดให้ โดยมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความงอกงามของผู้เรียนได้ โดยทั่วไปมักจะคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย หรือคะแนนจากพฤติกรรมการเรียนหรือคะแนนจากกิจกรรมการเข้ากลุ่ม เป็นต้น (ไม่ใช่คะแนนการทำแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะ) ในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังเรียน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของทั้งห้อง

2. ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂)

เป็นค่าที่บ่งบอกว่าแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น สามารถส่งผลให้ผู้เรียนเกิด สัมฤทธิ์ผล หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้มากน้อย เพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) ของผู้เรียนทุกคน ซึ่งคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ E ₂	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
N	แทน	จำนวนนักเรียน
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอน หรือดำเนินการสอนของครู เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นกระบวนการการตรวจสอบและพิจารณาคุณค่าของแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีระบบก่อนนำไปใช้งานจริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือ 80/80 ซึ่งประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องมาจากผลลัพธ์การคำนวณ E₁ และ E₂ เป็นตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ

การหาค่าประสิทธิผล

ความหมายประสิทธิผล

บุญชม ศรีสะอาด (2553) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness : E.I.) หมายถึง ค่าที่แสดงการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หลังจากที่ได้เรียนจากสื่อนวัตกรรมหรือแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น ๆ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้น จะดูประสิทธิผลทางการสอนและการวัดผลประเมินผลสื่อการสอนนั้น ตามปกติการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะคือความ

แตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียนหรือเป็นการทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

วรปภา เทศประสิทธิ์ และคณะ (2565) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ว่า ประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้หมายถึงผลลัพธ์ของการใช้วิธีการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลให้นักเรียนมีจิตสำนึกและความสามารถในการกำกับตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับวิธีการสอนแบบปกติ ผลลัพธ์เหล่านี้สะท้อนถึงความสามารถในการปรับใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับในการดำเนินชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ในอนาคต

วัฒนา นนทชิต และคณะ (2565) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ว่า ประสิทธิผลของการเรียนการสอนออนไลน์คือการที่นักเรียนมีทักษะทางปัญญาและทักษะพิสัยที่ดีขึ้น ซึ่งหมายถึงความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานในอนาคต นอกจากนี้ยังกล่าวถึงความสำคัญของการประหยัดค่าใช้จ่ายและการมีประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ได้รับการเรียนการสอนออนไลน์ ที่ช่วยให้นักเรียนมีทักษะที่ดีในการวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และทำงาน

รัตนา กลิ่นจ้อย และคณะ (2566) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้พื้นฐานของลีลาการเรียนรู้ที่ผู้เรียนถนัด โดยการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามช่องทางการรับรู้ของผู้เรียนเป็นแบบการดูหรือมองเห็น (Visual Learning Style) และตามบุคลิกภาพของผู้เรียนเป็นแบบพึ่งพา (Dependent Personality) ซึ่งการออกแบบดังกล่าวช่วยให้ผู้สอนสามารถรู้วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้สามารถเพิ่มผลการเรียนรู้ได้สูงสุด และช่วยให้ผู้เรียนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป ประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้หมายถึงกระบวนการที่ใช้วิธีการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเพิ่มผลการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงลักษณะเฉพาะของผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีในการสอน การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการสร้างความสามารถในการกำกับตนเอง เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิผลสูงสุด

การหาค่าประสิทธิผล

บุญชม ศรีสะอาด (2553) ได้เสนอวิธีการหาค่าดัชนีประสิทธิผลโดยวิธีของกูตแมน เฟลทเชอร์ และชไนเดอร์ (Goodman, Fletchers and Schneider) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

ชวลิต ชูกำพอง (2553) ได้ให้รายละเอียดการหาค่าดัชนีประสิทธิผล ดังนี้ ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) เป็นค่าที่แสดงอัตราการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว หลังจากที่ได้เรียนรู้ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือเหตุการณ์นั้น ๆ ซึ่งคำนวณได้หลายสูตร แต่นิยมใช้เป็นวิธีการหาค่า E.I. ด้วยวิธีการของกู๊ดแมน (Goodman) เฟรสเชอร์ (Fletcher) และชไนเดอร์ (Schneider) ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนจากทดสอบก่อนเรียน}}$$

กล่าวโดยสรุป การหาค่าประสิทธิผลจะทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนจากการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถคำนวณออกมาเป็นตัวเลขได้โดยนำผลคะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน ผลคะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน และผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน มาแทนค่าตามสูตรดังที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R

ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายและใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ใช้เครื่องมือ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R ผลการวิจัย พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 89.15/86.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

เทพสุตา แสงจันทร์ศรี (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีห์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1/2565 จำนวน 32 คน ซึ่งได้มาจาก

การเลือกแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสอบถามความพึงพอใจสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนา รูปแบบ ของผู้บริหาร ครูผู้สอนภาษาไทย และศึกษานิเทศก์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 82.98/83.23 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ชไมพร เสาร์หอม (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยใช้เครื่องมือดังนี้ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความแบบปรนัย แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 98.23 / 83 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย มีประสิทธิภาพทุกชุด ความสามารถทักษะการอ่านจับใจความหลังการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับแบบฝึกทักษะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.28 สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.31 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

ชูศักดิ์ เข้มมมงคลศิริ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ6R ร่วมกับแบบฝึกทักษะชุดวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ6R ร่วมกับแบบฝึกทักษะชุดวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย แบบฝึกทักษะชุดวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ6R ร่วมกับแบบฝึกทักษะชุดวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมากที่สุด

พินิจนันท์ ชุยกะเดื่อง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน (SQ6R) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนกระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน (SQ6R) วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน (SQ6R) ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87/87.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน (SQ6R) มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรัชกาย ไจวงศ์ และวิไลภรณ์ วิชญาวัฒน (2567) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6619 หรือร้อยละ 0.66 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยภาพรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)

นัจวา ปุเต๊ะ และคณะ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญโดยการใช้แอปพลิเคชัน ReadAWrite ร่วมกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญแบบ 5W1H ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของบทสนทนาสำเร็จรูปผ่านแอปพลิเคชัน ReadAWrite ร่วมกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญแบบ 5W1H เรื่อง "เห็นแก่ลูก" ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80, 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนก่อนและหลัง และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้, บทสนทนาสำเร็จรูปผ่านแอปพลิเคชัน ReadAWrite, แบบทดสอบการอ่านจับใจความสำคัญ และแบบประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทสนทนาสำเร็จรูปผ่านแอปพลิเคชัน ReadAWrite มีประสิทธิภาพเท่ากับ 67.2/89 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยการใช้นวัตกรรม มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จตุพร แทนเลื่อน และ ธนารักษ์ สารเลื่อนแก้ว (2566) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน ในด้านการอ่านสะกดคำ และการอ่านจับใจความที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง สามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถเรียนรู้ในแบบที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล รู้สึกสนุกกับการเรียนรู้มากขึ้นจากกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์การอ่านและสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

ธนารักษ์ สารเลื่อนแก้ว (2566) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI (ChatGPT) เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ นำเสนอกิจกรรมการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แชทบอท ChatGPT โดยมุ่งหวังให้ครูผู้สอนได้นำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมทักษะการเขียนสามารถช่วยให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์แชทบอท ChatGPT และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

อติวงศ์ สุชาโต และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาแนวทางการประยุกต์ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนระดับประถมศึกษา จากการศึกษาพบว่าการนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนในประเทศไทยยังมีข้อจำกัด และปัญหาอุปสรรค ได้แก่ ความสามารถของปัญญาประดิษฐ์ในบริบทภาษาไทยที่ยังไม่ทัดเทียมภาษาอังกฤษ ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีของคุณครูผู้สอนและนักเรียน ความเหมาะสมของเนื้อหาและการเข้าถึงเทคโนโลยีของนักเรียนในพื้นที่ห่างไกล

พริยกันต์ เพชรทอง (2567) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแชทบอทผ่านเอ็มเจิร์นนิงสำหรับจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เรื่อง มหาเวสสันดรชาดกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแชทบอทผ่านเอ็มเจิร์นนิงสำหรับจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เรื่อง มหาเวสสันดรชาดกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อศึกษาผลการใช้แชทบอทผ่าน

เอ็มเลิร์นนิ่งสำหรับการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เรื่อง มหาเวสสันดรชาดกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก ด้วยแชทบอทผ่านเอ็มเลิร์นนิ่ง ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้แชทบอทผ่านเอ็มเลิร์นนิ่งสำหรับการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เรื่อง มหาเวสสันดรชาดกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยระบบแชทบอทผ่านเอ็มเลิร์นนิ่ง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R

Duke et al. (2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "The Science of Reading Comprehension Instruction" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าอะไรคือปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาโดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นจำเป็นต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและการประยุกต์ใช้วิธีการต่างๆ ร่วมกัน เช่น การสอนการอ่านคำ การสอนความรู้พื้นฐานทางภาษา และการสร้างแรงจูงใจในการอ่าน ทั้งนี้ยังพบว่าการสอนที่มีประสิทธิภาพควรเริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย และการสอนที่ผสมผสานกันอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านอย่างยั่งยืน

Hmadi (2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "The effect of employing the SQ6R strategy on developing literary appreciation and creative thinking among middle school students" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กลยุทธ์ SQ6R ในการพัฒนาการชื่นชมวรรณกรรมและการคิดสร้างสรรค์ในหมู่นักเรียนมัธยมต้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบทดสอบการคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมต้นจำนวน 62 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีผลการทดสอบที่เหนือกว่ากลุ่มควบคุมในด้านการคิดสร้างสรรค์และการชื่นชมวรรณกรรม

Rusmiati et al. (2022) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้วิธีการ SQ6R เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ่านและเข้าใจเนื้อหาของนักเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ วัตถุประสงค์ของการศึกษาคือการตรวจสอบว่าวิธีการ SQ6R สามารถช่วยปรับปรุงความสามารถในการอ่านและเข้าใจเนื้อหาของนักเรียนได้หรือไม่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การวิจัยเชิงทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือการทดสอบก่อนและหลังการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมต้นในจังหวัดอาเจะห์ตอนกลาง ประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า คะแนนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการ SQ6R เพิ่มขึ้น

อย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม โดยคะแนนของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นจาก 39 เป็น 84 ในขณะที่กลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้นจาก 33 เป็น 63 นอกจากนี้ ผลการทดสอบทางสถิติ t-test แสดงให้เห็นว่าค่าทดสอบ t-score (13.53) สูงกว่าค่าตาราง t-table (1.4) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิธีการ SQ6R สามารถเพิ่มความสามารถในการอ่านและเข้าใจเนื้อหาของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)

Hwang et al. (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "Vision, challenges, roles and research issues of Artificial Intelligence in Education" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้บทความทางวิชาการและข้อมูลจากงานวิจัยต่างๆ เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นการศึกษาเชิงพรรณนารวบรวมจำนวนมาก ผลการวิจัยพบว่าการใช้ AI ในการศึกษาสามารถช่วยในการให้คำแนะนำที่เฉพาะเจาะจงแก่ผู้เรียนและช่วยผู้สอนในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังเสนอกรอบการทำงานเพื่อแสดงบทบาทและแนวทางการวิจัยในอนาคตในสาขานี้

Aktay, Sayim (2022) ได้ศึกษา ความสามารถในการใช้งานของภาพที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการศึกษา พยายามพิจารณาการใช้งานรูปภาพที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในด้านการศึกษา เพื่อจุดประสงค์นี้ จึงใช้เครื่องมือ DALL-E AI ที่พัฒนาโดย OpenAI งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาการใช้งานภาพที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา และใช้การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกเทคนิคการวิเคราะห์เอกสารเป็นเทคนิคที่เหมาะสมที่สุดในการตรวจสอบภาพที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ ในบริบทนี้ รูปภาพที่สร้างในหมวดหมู่ที่กำหนดตามข้อความภาคสนามโดยปัญญาประดิษฐ์จะถูกตรวจสอบตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้วิจัย เมื่อตรวจสอบผลการวิจัยพบว่าภาพที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์โดยทั่วไปมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จอย่างมาก ปัญญาประดิษฐ์ยังสามารถแสดงภาพแนวคิดเชิงนามธรรม เช่น กีฬาและความบันเทิง นอกเหนือจากแนวคิดที่เป็นรูปธรรม เช่น สัตว์ ทิวทัศน์ และวัตถุต่างๆ ความจริงที่ว่าภาพเกือบทั้งหมดที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ให้ผลลัพธ์ตามข้อความและเกือบทั้งหมดก็ค่อนข้างดี จึงสรุปได้ว่าศักยภาพในการใช้ภาพที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์เพื่อการศึกษาอยู่ในระดับสูง

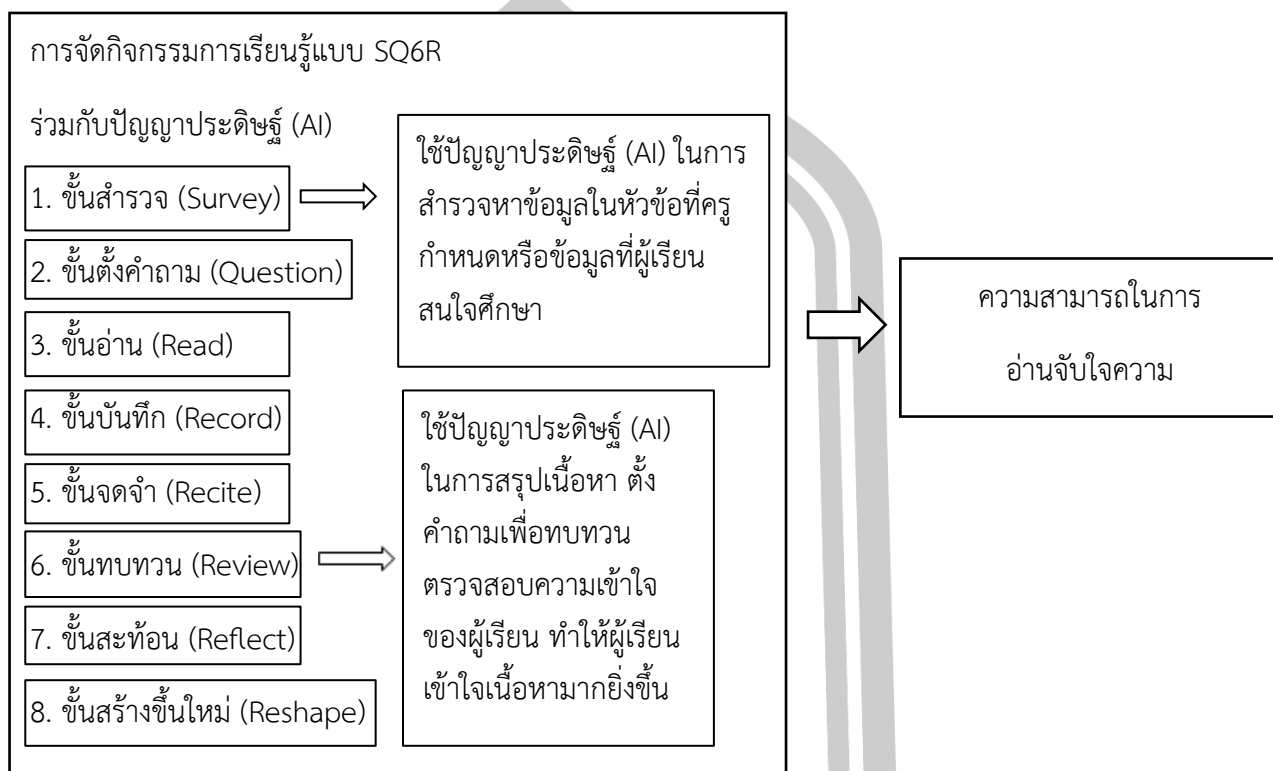
Chen et al. (2022) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "Two Decades of Artificial Intelligence in Education: Contributors, Collaborations, Research Topics, Challenges, and Future Directions" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในด้านการศึกษาระหว่างเวลา 20 ปีที่ผ่านมา งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรณานุกรม (bibliometric analysis) โดยใช้การวิเคราะห์เชิงโครงสร้างของหัวข้อการวิจัย (Structural Topic Modeling) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ในด้านการศึกษาราว 4,519 บทความ ผลการวิจัยพบว่ามีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในด้านการศึกษา และหัวข้อการวิจัย

ที่สำคัญได้แก่ ระบบตัวเตอร้อัจฉริยะ, การประมวลผลภาษาธรรมชาติ, หุ่นยนต์เพื่อการศึกษา, การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา, การวิเคราะห์การสนทนาในระบบการเรียนรู้ร่วมกัน, เครือข่ายประสาทเทียมในการประเมินการสอน, การคำนวณเชิงอารมณ์ในการตรวจจับอารมณ์ของผู้เรียน, และระบบแนะนำสำหรับการเรียนรู้ส่วนบุคคล

Tuba Satir, Agah Tugrul Korucu (2023) ได้ศึกษา การประเมินการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาเฉพาะสำหรับ ChatGPT การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นหนึ่งในหัวข้อสนทนาที่สำคัญในช่วงที่ผ่านมา ปัญญาประดิษฐ์ซึ่งสามารถนำมาใช้อย่างแข่งขันในทุกด้านของชีวิตทางสังคม ยังสามารถนำมาใช้ในด้านการศึกษาอีกด้วย ณ จุดนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างปัญญาประดิษฐ์และการศึกษาควรได้รับการประเมินในบริบทของการถกเถียงในปัจจุบันและประวัติศาสตร์ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถให้ประโยชน์มากมายในกิจกรรมการศึกษา และยังเพิ่มคุณภาพการศึกษาอีกด้วย จากมุมมองนี้ จุดมุ่งหมายของการศึกษานี้คือเพื่อเปิดเผยการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาโดยเฉพาะ ChatGPT แม้ว่า ChatGPT จะเป็นเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่ก็ยังมีการถกเถียงกันอย่างมากเกี่ยวกับข้อดีของ ChatGPT ในด้านการศึกษา ChatGPT เป็นหุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ภาษา ซึ่งเริ่มมีการใช้ในหลายสาขา โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ในการศึกษาที่ดำเนินการในแก่นนี้ มีการประเมินการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาโดยเฉพาะ ChatGPT โดยใช้วิธีทบทวนวรรณกรรม ChatGPT ได้สร้างโอกาสสำคัญในการศึกษาด้วยข้อได้เปรียบ ตามความเป็นจริงแล้ว สถานการณ์นี้ก็พบเห็นได้ในวรรณคดีเช่นกัน ChatGPT ปรับปรุงการศึกษาให้ทันสมัยโดยนำเสนอความสะดวกสบายและข้อได้เปรียบในรูปแบบต่างๆ ในด้านการศึกษาต่างๆ

Orhun Trker, Ayse Derya Kahraman (2024) ได้ศึกษา ปัญญาประดิษฐ์ในบริบทของกระบวนการทางการศึกษาปัญญาประดิษฐ์เป็นเทคโนโลยีที่ได้รับความนิยมและส่งผลกระทบต่อหลายสาขาในปัจจุบัน ผลกระทบที่เกิดขึ้นสามารถสังเกตได้ทุกวัน โดยเฉพาะในด้านการศึกษา การออกแบบ และด้านสำคัญอื่นๆ เทคโนโลยีนี้ซึ่งโดดเด่นด้วยความสะดวกสบายที่ผู้ใช้สร้างขึ้นและความช่วยเหลือในการจัดระเบียบเวิร์กโฟลว์ จะมีบทบาทสำคัญในชีวิตของเราในอนาคต การศึกษานี้มุ่งเป้าไปที่นวัตกรรมที่ปัญญาประดิษฐ์มอบให้ในด้านการศึกษาและคุณสมบัติพื้นฐานบางประการของซอฟต์แวร์บางตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ChatGPT จะรวมอยู่โดยพิจารณาจากศักยภาพของโมเดลภาษาและพื้นที่การใช้งานที่สำคัญ นอกจากนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ ยังกล่าวถึงวิธีการประเมินปัญญาประดิษฐ์ในรูปแบบข้อความและภาพ ฟังก์ชันที่จำเป็นของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง
2. รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 9 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 360 คน

2. ตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยห้องเรียนที่เลือกมีการจัดห้องเรียนแบบละความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อนอย่างละเท่ากัน

รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยการทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest–Posttest Design) (ขวลิต ชูกำแพง, 2561)

ตารางที่ 3 รูปแบบการวิจัยแบบ One Group Pretest–Posttest Design

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
O_1	x	O_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

- เมื่อ O_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
 x แทน การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)
 O_2 แทน การทดสอบหลังเรียน (Post-test)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง
- 2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 แผนการเรียนรู้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโดยกำหนดจุดประสงค์
 เชิงพฤติกรรม กำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดเรียนรู้จริง
 และมีคุณภาพตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ
 การเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้ทราบมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้

- 1.2 กำหนดกรอบแบบฝึกทักษะและข้อบ่งชี้เนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- 1.3 นำมาสร้างกำหนดการสอนแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความของ
 นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R

- 1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R โดยครอบคลุมเนื้อหา และตัวชี้วัดการเรียนรู้

- 1.5 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่อง สารสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ

แผน ที่	ชื่อแผน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สารสำคัญ	จุดประสงค์การ เรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	การอ่านจับ ใจความสำคัญ	ท 1.1 ใช้ กระบวนการ อ่านสร้าง ความรู้และ ความคิดเพื่อ นำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนิน ชีวิตและมีนิสัย รักการอ่าน ม. 2/2 จับ ใจความสำคัญ สรุปความ และ อธิบาย รายละเอียด จากเรื่องที่อ่าน ม. 2/8 มี มารยาทในการ อ่าน	การอ่านเพื่อจับใจความ สำคัญเป็นการอ่านเพื่อ ความรู้เป็นสิ่งจำเป็น เพราะผู้อ่านสามารถจับ ใจความสำคัญของเรื่องได้ จะทำให้เข้าใจเรื่องได้ อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ผู้อ่าน ต้องเข้าใจความหมาย ของถ้อยคำและสำนวนที่ ปรากฏในเรื่องและ จัดลำดับเรื่องราวอย่าง ต่อเนื่องจึงจะสามารถจับ ใจความสำคัญได้อย่าง ครบถ้วน การอ่านจับ ใจความ หมายถึงการ อ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญ ของเรื่องที่อ่าน เช่นเก็บ จุดมุ่งหมายสำคัญของ เรื่องเก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่ น่าสนใจตลอดจน แนวความคิดหรือทัศนะ ของผู้เขียน	1. นักเรียน สามารถอธิบาย หลักการอ่านจับ ใจความได้ (K) 2. นักเรียน สามารถอ่านจับ ใจความจากเรื่อง ที่กำหนดให้ได้ (P) 3. นักเรียนมี ส่วนร่วมในการ อ่านจับใจความ (A)	2
2	รู้ทันข่าว		ข่าวเป็นคำบอกเล่า เรื่องราวซึ่งโดยปกติมัก เป็นเรื่องเกิดใหม่หรือเป็น ที่สนใจ และเป็นสิ่งที่คน ในสังคมควรรับรู้ข่าวสาร ทุกวันให้ทันต่อเหตุการณ์ บ้านเมือง ในปัจจุบัน ซึ่ง การรับข่าวสารนั้นผู้รับ	1. นักเรียน สามารถอธิบาย หลักการอ่านจับ ใจความได้ (K)	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แผน ที่	ชื่อแผน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การ เรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
			สารทั้งจากการฟังและ การอ่านจะต้องมีทักษะ การสรุปใจความสำคัญ จับประเด็นข่าวและมี วิจารณ์ญาณในการรับ สารรู้จักการแยกแยะ ระหว่างข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจากข่าวนั้นๆ ได้	3. นักเรียนมี ส่วนร่วมในการ อ่านจับใจความ (A)	
3	นิทานหรรษา		นิทานอีสป เป็นนิทานที่ แปลจากนิทานกรีกฉบับ ภาษาอังกฤษ เนื้อหาแฝง ด้วยสัจธรรมซึ่งเป็นอมตะ มานานกว่า 1,500 ปี แม้ ในปัจจุบันความนิยมใน นิทานอีสปก็ยังไม่เสื่อม คลายต่อมาในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงพระราช นิพนธ์แปลนิทานอีสปไว้ 24 เรื่อง และทรงพระ ราชนิพนธ์โคลงสุภาษิต ประกอบนิทานร่วมกับกวี อีก 3 ท่าน โคลงสุภาพนี้ให้ชื่อว่า โคลงสุภาษิต อิสปปกรณ์ ทำให้นิทานอีสป แพร่หลายในประเทศไทย	1. นักเรียน สามารถอธิบาย หลักการอ่านจับ ใจความ (K) 2. นักเรียน สามารถอ่านจับ ใจความจาก นิทานที่ กำหนดให้ได้ (P) 3. นักเรียนมี ส่วนร่วมในการ อ่านจับใจความ (A)	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แผน ที่	ชื่อแผน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การ เรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
4	บทความน่ารู้		บทความ คือ งานเขียนที่เผยแพร่ในสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาทิ บทความ เรื่อง “เจาะลึก เบื้องหลังขนมไข่มุก : คุณหรือโทษ” เป็นบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องดื่มชาไข่มุก ที่เป็นกระแสนิยมของวัยรุ่นและเด็กในปัจจุบันมักชอบดื่มเพราะมีรสชาติหวานอร่อย โดยไม่คำนึงถึงปริมาณน้ำตาลและคุณค่าทางโภชนาการส่งผลให้เกิดโรคเบาหวานได้ง่าย ดังนั้นจึงควรดื่มในปริมาณน้อย และออกกำลังกาย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคเบาหวาน	1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้ (K) 2. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความจากบทความที่กำหนดให้ได้ (P) 3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอ่านจับใจความ (A)	2
5	เรื่องสั้นแสนสนุก		เรื่องสั้นเป็นเรื่องเล่าบันเทิงคดีร้อยแก้วมีขนาดสั้นกระชับและมีความคล้อยคลึงกับนวนิยาย ซึ่งในเรื่องสั้นแต่ละเรื่องนั้นมีความรู้และข้อคิดแฝงอยู่ ซึ่งนักเรียนต้องอ่านจับใจความและสามารถนำข้อคิดแฝงอยู่ ซึ่งนักเรียนต้องอ่านจับใจความและ	1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้ (K) 2. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความจากเรื่องสั้นที่กำหนดให้ (P)	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

แผน ที่	ชื่อแผน	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การ เรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
			ข้อคิดแฝงอยู่ ซึ่งนักเรียนต้องอ่านจับ ใจความและสามารถนำ ข้อคิดแฝงอยู่ ซึ่งนักเรียน ต้องอ่านจับใจความและ สามารถนำข้อคิดไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้	3. นักเรียนมี ส่วนร่วมในการ อ่านจับใจความ (A)	
6	พระราชนิพนธ์ เรื่อง พระ มหาชนก		พระมหาชนก เป็นหนึ่งใน งานพระราชนิพนธ์ของ พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชเป็นหนังสือที่ พระราชนิพนธ์ทั้ง ภาษาอังกฤษเป็นหนังสือ ที่พระราชนิพนธ์ทั้ง ภาษาอังกฤษและ ภาษาไทยจาก"มหาชนก ชาดก"ในพระไตรปิฎกส่วน พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกายเล่มที่ 4 ภาค ที่ 2 เป็นเรื่องหนึ่งในทศ ชาติชาดกอันเป็นชาดก 10 ชาตีสุดท้ายก่อนที่ พระโพธิสัตว์จะมาประสูติ เป็นเจ้าชายสิทธัตถะและ ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัม พุทธเจ้าโดยทรงปรับแต่ง ดัดแปลงเล็กน้อยเพื่อให้ เข้าใจง่าย และสอดคล้อง กับยุคสมัยและปัญหาโลก ปัจจุบัน	1. นักเรียน สามารถอธิบาย หลักการอ่านจับ ใจความได้ (K) 2. นักเรียน สามารถอ่านจับ ใจความจากเรื่อง ที่กำหนดให้ได้ (P) 3. นักเรียนมี ส่วนร่วมในการ อ่านจับใจความ (A)	2
รวม					12

จากตารางที่ 4 การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล นำมาสังเคราะห์เป็นขั้นตอนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง และเหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะมีกระบวนการทั้ง 8 ขั้นตอนจากเทคนิค SQ6R แทรกอยู่ในขั้นตอนการสอนเพื่อนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

1.6 ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลา 2 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหา ตลอดจนความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การวัดและประเมินผลของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1.8.1 รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.8.2 รองศาสตราจารย์ ดร.อพนันท์ พูลพุดธา อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.8.3 อาจารย์ ดร.สาวิตรี ราษฎร์ชัย อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.8.4 อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

1.8.5 ดร.จิตตรา พิกุลทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.10 นำคะแนนประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินแล้วมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อเทียบกับเกณฑ์ด้านคุณภาพและความเหมาะสม ตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert ซึ่งมี 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินเกณฑ์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้คะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

4.51 – 5.00 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

3.51 – 4.50 คะแนน หมายถึง มาก

2.51 – 3.50 คะแนน หมายถึง ปานกลาง

1.51 – 2.50 คะแนน หมายถึง น้อย

1.00 – 1.50 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์คุณภาพตั้งแต่ 3.51 - 5.00 จึงจะถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ได้

จากผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏในตารางดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนที่	ชื่อแผน	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1	การอ่านจับใจความสำคัญ	4.08	0.27	มาก
2	รู้ทันข่าว	4.36	0.48	มาก
3	นิทานหรรษา	4.88	0.33	มากที่สุด
4	บทความน่ารู้	4.24	1.42	มาก
5	เรื่องสั้นแสนสนุก	4.44	0.83	มาก
6	พระราชนิพนธ์ เรื่อง พระมหาชนก	4.36	0.67	มาก
รวม		4.39	0.66	มาก

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด อยู่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนที่ 3 นิทานหรรษา มีค่าเฉลี่ย 4.8 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1,2,4,5 และ 6 มีความเหมาะสมในระดับ มาก ค่าเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 4.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.66

1.11 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่ามีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในด้านการจัดการเรียนรู้โดยทดลอง 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความสำคัญ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 รู้ทันข่าว พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในเรื่องการจัดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้นักเรียนได้เป็นอย่างดี มีบางขั้นตอนที่นักเรียนปฏิบัติไม่ทันตามเวลาที่กำหนดไว้ นักเรียนยังไม่เข้าใจวิธีใช้งานปัญญาประดิษฐ์(AI) ChatGPT ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมตามข้อบกพร่องที่พบ

1.12 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการทดลองและปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

2. แบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ การสร้างแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและตัวชี้วัดของแบบทดสอบ

2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การอ่านจับใจความ

2.3 สร้างแบบทดสอบพัฒนาความสามารถ เรื่อง การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาและตัวชี้วัดการเรียนรู้

ตารางที่ 6 จำนวนข้อสอบทั้งหมดและข้อสอบที่ต้องการของหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ

ชื่อแผน	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
			สร้าง	ต้องการ
การอ่านจับใจความสำคัญ	ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน	เพื่อให้ นักเรียนมี ความสามารถในการ - อ่านและจับใจความสำคัญ - สรุปความ - อธิบายรายละเอียดจากข้อความที่อ่านได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	7	5
รู้ทันข่าว	ม. 2/2 จับใจความสำคัญสรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน	เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจ - เนื้อหา - สารสำคัญ - เจตนาของข่าว - สามารถสรุปใจความและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร	8	5

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ชื่อแผน	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	จำนวนข้อสอบ	
			สร้าง	ต้องการ
นิทานหรรษา	ม. 2/8 มีมารยาท ในการอ่าน	ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจ - สารและคุณค่าของ นิทาน - สามารถตีความ แสดง ความคิดรวบยอด - ถ่ายทอดข้อคิดที่ได้รับได้ อย่างเหมาะสม	8	5
บทความน่ารู้		เพื่อให้ นักเรียน มีความ เข้าใจใน - โครงสร้าง - เนื้อหาของบทความ - สามารถจับประเด็น สำคัญ วิเคราะห์และแสดง ความคิดเห็นได้อย่างมี เหตุผล	8	5
เรื่องสั้นแสนสนุก		เพื่อให้ นักเรียน เข้าใจ - สารสำคัญ - โครงเรื่อง - ตัวละคร - แก่นคิดของเรื่องสั้น พร้อม ทั้งสามารถวิเคราะห์และ ตีความได้อย่างเหมาะสม	7	5
พระราชนิพนธ์ เรื่อง พระมหาชนก		เพื่อให้ นักเรียน ตระหนักถึง คุณค่าทาง - ภาษา - วรรณศิลป์ - สารสำคัญของพระราช นิพนธ์ สามารถตีความ วิเคราะห์ และนำข้อคิดไป ใช้ในชีวิตรได้อย่างเหมาะสม	7	5
รวม			45	30

2.4 นำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถ เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ดังกล่าวไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ (Content validity) แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item-object congruence index-IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2.5 นำผลการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วคัดเลือกเลือกข้อสอบที่มีค่าเฉลี่ย 0.50–1.00 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้

2.6 นำผลการทดสอบมาหาคุณภาพของข้อสอบ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบรายข้อ ด้วยวิธีของเบรนแนน (Brenan: BIndex) ซึ่งค่าอำนาจจำแนกจะมีค่าตั้งแต่ -1.00 ถึง 1.00 โดยข้อสอบที่มีคุณภาพจะต้องมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จากการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ พบว่า แบบทดสอบมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.73

2.7 หาค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบรายข้อ โดยข้อสอบที่มีคุณภาพนั้นจะต้องมีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จากการหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ พบว่าแบบทดสอบมีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.33 - 0.83 ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากเข้าเกณฑ์จำนวน 35 ข้อ

2.8 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่นำไปทดลองใช้ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของโลเวท (Lovett) กำหนดคุณภาพที่ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าใช้ได้ (มนตรี วงษ์สะพาน, 2563) พบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบนี้มีความเชื่อถือ

2.9 คัดเลือกข้อสอบที่สอดคล้องและเหมาะสมที่สุดไว้ทั้งหมด 30 ข้อ จัดพิมพ์แบบทดสอบพัฒนาความสามารถ เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อโรงเรียนสตรีศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขออนุญาตทดลองใช้ และเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยติดต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อทำการขอหนังสือราชการ ดังนี้ 1) บันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ 2) ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์ และ 3) ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์

3. ปฐมนิเทศนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบกิจกรรมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ชนิดปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ เรื่อง การอ่านจับใจความ

5. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R โดยใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง มีแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง พร้อมเก็บคะแนนจากแบบทดสอบท้ายแผนและใบงานในแต่ละแผน

6. หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบตามเนื้อหาทุกแผนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เรื่อง การอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันที่ใช้ในการทดสอบก่อนเรียน

7. ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อสรุปผลตามความมุ่งหมายของการดำเนินวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตรคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 มีรายละเอียดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด)

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทุกคนที่ได้จากการประเมินคะแนนระหว่างเรียนที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

2. การวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ด้วยแบบทดสอบชนิดปรนัยแบบเลือกตัว 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เรื่อง การอ่านจับใจความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2) ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนโดยคำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	$\sum$	แทน	ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1) สถิติที่ใช้หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (IOC: Index of Item Object Congruence) โดยใช้สูตร (ไพศาล วรคำ, 2555) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) ความยากของแบบทดสอบ (P) (ไพศาล วรคำ, 2561) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ระดับความยาก
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

3) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน โดยใช้ดัชนีบี (B – index) ตามวิธีของ Brennan (ไพศาล วรคำ, 2561) ดังนี้

$$B = \frac{U}{N1} - \frac{L}{N2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกของกลุ่มผ่านเกณฑ์
	L	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกของกลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์
	N1	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อสอบผ่านเกณฑ์
	N2	แทน	จำนวนคนที่ทำข้อสอบไม่ผ่านเกณฑ์

4) หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของโลเวท (Lovett) (มนตรี วงษ์ สะพาน, 2563) ดังนี้

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์
	k	แทน	จำนวนข้อสอบของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	X_i	แทน	คะแนนสอบของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์

5) การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิเคราะห์โดยใช้สูตร (E_1/ E_2) ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2558)

สูตรที่ 1 หาประสิทธิภาพของกระบวนการ

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทุกส่วน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของทั้งหมด

สูตรที่ 2 หาประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$$E_2 = \frac{\sum y}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากแบบทดสอบ
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

6) การหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการของ Goodman, Fletchers and Schneider โดยใช้สูตรดังนี้ ขวลิต ชูกำแพง (2553)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนรวมจากแบบทดสอบหลังเรียน} - \text{คะแนนรวมจากทดสอบก่อนเรียน}}{\text{ผลคูณของคะแนนเต็มกับจำนวนคน} - \text{คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน}}$$

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric Test ทดสอบแบบ The Wilcoxon signed Rank test

1) วิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้องตลอดจนการสื่อความหมายข้อมูลที่ตรงกัน ดังนี้

n	แทน	จำนวนคน
Σ	แทน	คะแนนรวม
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการของแผนการจัดการเรียนรู้
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของแผนการจัดการเรียนรู้
E.I.	แทน	ค่าดัชนีประสิทธิผล
*	แทน	ค่า Sig.

ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 7 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ตารางแจกแจงคะแนนอยู่ในภาคผนวก ง)

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน	การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)						รวม	คะแนน หลังเรียน
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6		
	30	20	20	20	20	20	20	120	30
1	15	13	14	20	19	20	18	104	21
2	14	17	20	20	20	20	20	117	22
3	14	17	19	20	20	20	20	116	23
4	14	20	19	20	20	20	20	119	23
5	11	18	20	18	19	20	20	115	22
6	15	17	19	20	20	20	20	116	25
7	15	20	18	20	20	20	20	118	24
8	16	18	18	20	18	19	18	111	27
9	13	16	19	20	18	20	20	113	22
10	11	17	18	20	20	20	19	114	22
11	12	20	20	20	20	20	20	120	25

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน	การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)						รวม	คะแนน หลังเรียน
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6		
	30	20	20	20	20	20	20	120	30
12	14	19	15	20	16	19	20	109	24
13	12	19	15	20	16	20	21	111	23
14	12	20	18	20	19	20	20	117	23
15	13	20	20	20	20	19	20	20	24
16	15	17	20	20	20	20	20	117	27
17	14	17	18	20	19	19	18	111	25
18	13	17	14	20	20	20	19	110	25
19	15	18	14	18	20	20	18	108	27
20	12	15	19	18	20	20	20	112	24
21	10	14	17	20	19	19	20	109	22
22	11	18	17	20	19	19	20	113	22
23	17	17	17	20	18	20	20	112	27
24	18	14	18	20	20	20	20	112	27
25	19	18	14	20	19	20	20	111	28
26	16	16	14	18	15	19	19	101	23
27	15	19	20	20	20	20	20	119	25
28	17	18	19	19	18	20	20	114	26
29	15	20	19	20	20	20	20	119	25
30	18	20	20	20	20	20	20	120	27
31	13	16	17	20	20	20	20	113	24
32	16	18	14	20	19	19	20	110	25
33	12	16	15	20	18	20	20	109	24
34	17	18	19	20	20	20	20	117	27

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน	การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)						รวม	คะแนน หลังเรียน
		แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5	แผนที่ 6		
	30	20	20	20	20	20	20		
35	14	17	15	20	17	19	18	106	23
36	15	20	18	20	20	20	20	118	24
37	17	17	19	20	20	19	20	115	26
38	12	17	19	18	19	20	20	113	24
39	18	20	19	20	19	20	20	118	27
40	13	19	17	20	17	20	19	112	24
รวม	573	607	704	789	760	791	787	4,538	978
$\bar{x}$	14.33	17.67	17.6	19.72	19.00	19.77	19.67	113.45	24.45
S.D.	2.25	1.81	2.07	0.67	1.30	0.42	0.73	1.17	1.85
%	47.75	88.38	88.00	98.63	95.00	98.88	98.38	94.55	81.50

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการกระบวนการ (E₁) ของการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน มีคะแนนเฉลี่ย 94.55 คิดเป็นร้อยละ 94.55 ของคะแนนเต็ม

จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยทำการทดลองแล้วดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบฝึกทักษะระหว่างเรียน และแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน หลังการจัดการเรียนรู้ นำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ประสิทธิภาพ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	40	120	113.45	4.48	94.55
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	40	30	24.45	1.85	81.50
ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ (E_1 / E_2) เท่ากับ 94.55/81.50					

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 94.55 /81.50 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยจากการทำใบงานระหว่างเรียน (คะแนนเต็ม 120 คะแนน) มีค่าเฉลี่ย 113.45 จากคะแนนเต็ม 120 คิดเป็นร้อยละ 94.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 4.48 และคะแนนแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 24.45 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.85 แสดงว่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตอนที่ 2 ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัยได้นำผลจากการทำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นำมาแทนค่าในสูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ปรากฏดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)

ผลคูณของคะแนนเต็ม กับจำนวนคน	คะแนนรวมจาก แบบทดสอบหลังเรียน	คะแนนรวมจาก แบบทดสอบก่อนเรียน	E.I.
30 x 40	978	573	0.6459

จากตารางที่ 9 เมื่อนำผลจากการทำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แทนค่าในสูตร ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) จะมีค่าเท่ากับ 0.6459 แสดงว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6457 หรือคิดเป็น ร้อยละ 64.59

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 10 แสดงผลการตรวจสอบการแจกแจงของข้อมูล ด้วยสถิติ Shapiro-Wilk Test จาก คะแนนการทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน

Test of Normality

ตัวแปร	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
ก่อนเรียน	.172	40	.075	.962	40	.110
หลังเรียน	.165	40	.200	.975	40	.420

จากตารางที่ 10 การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการทดสอบความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยสถิติ Shapiro-Wilk Test พบว่า คะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนมีค่า Sig. เท่ากับ .110 และหลังเรียนมีค่า Sig. เท่ากับ .420 ซึ่งค่า Sig. ที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ

ผู้วิจัยได้นำผลจากการทดสอบวัดผลพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นำมาหาค่าผลต่างของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน รวมถึงนำมาพิจารณาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการอ่าน
จับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เลขที่	คะแนนทดสอบพัฒนาศักยภาพ ทางการเรียน ก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนทดสอบพัฒนาศักยภาพ ทางการเรียน หลังเรียน (30 คะแนน)
1	15	21
2	14	22
3	14	23
4	14	23
5	11	22
6	15	25
7	15	24
8	16	27
9	13	22
10	11	22
11	12	25
12	14	24
13	12	23
14	12	23
15	13	24
16	15	27
17	14	25
18	13	25
19	15	27
20	12	24
21	10	22
22	11	22
23	17	27
24	18	27
25	19	28
26	16	23
27	15	25

ตารางที่ 11 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนทดสอบพัฒนาความสามารถ ทางการเรียน ก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนทดสอบพัฒนาความสามารถ ทางการเรียน หลังเรียน (30 คะแนน)
28	17	26
29	15	25
30	18	27
31	13	24
32	16	25
33	12	24
34	17	27
35	14	23
36	15	24
37	17	26
38	12	24
39	18	27
40	13	24
รวม	573	978
$\bar{X}$	14.33	24.45
S.D.	2.25	1.85
ร้อยละ	47.75	81.50

ตารางที่ 12 วิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถ
การอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

	N	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ตัวอย่าง	40	14.33	2.25	24.45	1.85	2.16*	0.04

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ยังไม่ได้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน ก่อนเรียน รวมเฉลี่ย 14.33 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.25

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้ผ่านกระบวนการจัดการการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน หลังเรียน รวมเฉลี่ย 24.45 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.85 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลังจากที่นักเรียนได้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วทำให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความมากขึ้นจะเห็นได้จากคะแนนแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เรื่องการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สรุปผล

จากการวิจัยการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.55/81.50 ตามลำดับ ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.6459 แสดงว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น 0.6459 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.59
3. ผลการการพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลพัฒนาความสามารถทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากการทำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียนหลังเรียน เฉลี่ย 24.45 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.85 และมีผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนน

ทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.12 คิดเป็นร้อยละ 33.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.40

อภิปรายผล

จากการวิจัยเพื่อการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)

จากผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้นำมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสมมติฐาน ดังนี้ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.55/81.50 ซึ่งคะแนนจากการทำใบงาน พบว่า ได้คะแนนเฉลี่ย 113.45 คิดเป็นร้อยละ 94.55 และคะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน หลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.50 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ทั้ง 6 แผน ได้ผ่านกระบวนการสร้างเครื่องมืออย่างเป็นระบบ โดยผ่านการศึกษาปัญหาที่กลุ่มเป้าหมายจะต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งเป็นปัญหาที่พบจากการประเมินตามสภาพจริง จากนั้นจึงวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำไปสู่การวางแผนแก้ไขปัญห และดำเนินการสร้างอย่างเป็นขั้นตอน คือ การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมถึงศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความที่สามารถแก้ไขปัญหและเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน จากนั้นจึงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความ เพื่อคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม ตลอดจนศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับเวลา และประสบการณ์ โดยคำนึงถึงวัยของผู้เรียน สภาพแวดล้อม ความสนใจและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน จากนั้นจึงลงมือสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีระบบขั้นตอน และเกิดทักษะที่ดีในการสื่อสารการอ่านจับใจความ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้ทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง สามารถสร้างและตอบคำถาม รวมถึงการวิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหาและทำให้สะท้อนการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายและใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ใช้เครื่องมือ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R ผลการวิจัย พบว่าแผนการจัดการ

เรียนรู้ มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 89.15/86.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยแผน การจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

2. ดัชนีประสิทธิผล

การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการนำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน นำไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ปีการศึกษา 2/2567 โรงเรียนสตรีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 40 คน ทำการทดสอบ พบว่า มีคะแนนก่อนเรียน 573 คะแนน และคะแนนหลังเรียน 978 จะเห็นได้ว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อนำผลจากการทำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แทนค่าในสูตร ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) จะมีค่าเท่ากับ 0.6459 แสดงว่า นักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6457 หรือคิดเป็นร้อยละ 64.59 ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าของผู้เรียนหลังจากที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรัษกาย ใจวงศ์ และวิไลภรณ์ วิษณุวัฒน์ (2567) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรูด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรูด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6619 หรือร้อยละ 0.66 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรูด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรูด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยภาพรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

3. ผลการพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ

ความสามารถทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลพัฒนาความสามารถทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียนหลังเรียน รวมเฉลี่ย 24.45 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.85 และมีผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนทดสอบการพัฒนาความสามารถทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 10.12 คิดเป็นร้อยละ 33.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.40 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และได้เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ซึ่งเป็นกระบวนการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนได้มีกระบวนการทางการคิดที่หลากหลายและเป็นระบบ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจ ในเรื่องที่อ่านอย่างเป็นระบบ สามารถจดจำสิ่งที่อ่านได้ดี อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยในการพัฒนาความสามารถในการอ่าน เช่น การสำรวจ การตั้งคำถาม การตอบคำถาม โดยขั้นตอนดังกล่าวเป็นการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการอ่านได้เป็นอย่างดี จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านการอ่านจับใจความเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพินิจนันท์ ชูกระเดื่อง (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน (SQ6R) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนกระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน (SQ6R) วิชาภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ แบบทดสอบพัฒนาความสามารถทางการเรียนภาษาไทยเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน (SQ6R) ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87/87.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน (SQ6R) มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การนำกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ไปใช้ ครูควรศึกษาขั้นตอนในการใช้ให้เข้าใจ รวมถึงมีการวางแผน และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แน่นอน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความนั้น ควรให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจความอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จึงจะทำให้ นักเรียนเกิดทักษะการอ่านจับใจความที่ดี และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอ่านจับใจความอย่างแท้จริง

3. การนำกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนก่อน และควรให้นักเรียนได้ทราบผลคะแนนจากการทำใบงานหรือคะแนนสอบย่อย เพื่อให้นักเรียนได้ทราบพัฒนาการของตนเอง

4. การนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรศึกษาข้อมูลและวิธีการใช้งานของโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันให้เข้าใจ คำนึงถึงข้อดีและข้อเสีย และสอนให้นักเรียนใช้งานอย่างถูกวิธีไม่นำไปใช้งานในทางที่ผิด

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

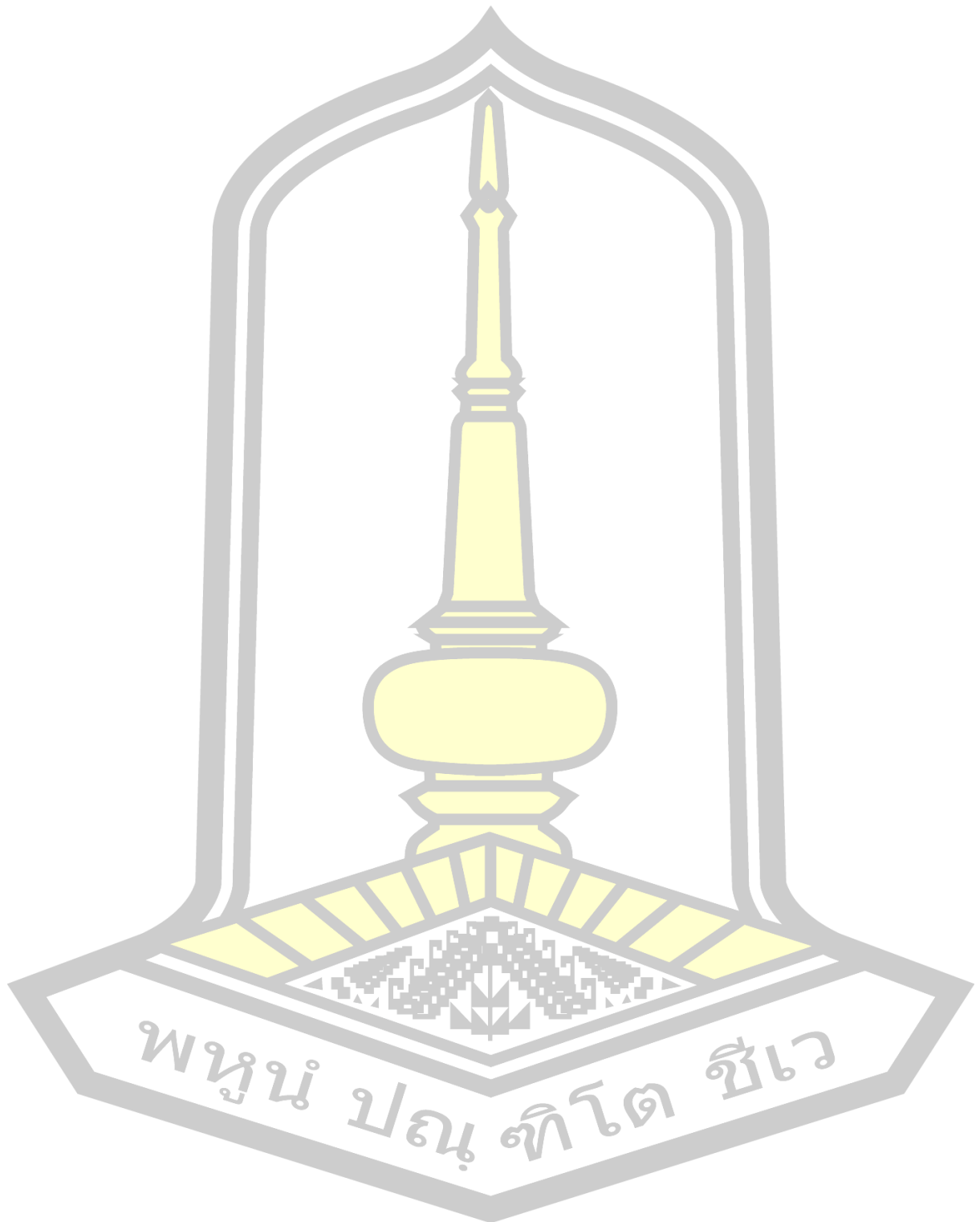
1. ควรมีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R กับเทคนิคการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น 4MAT SQ4R STAD BBL รวมถึงการนำไปใช้ประกอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ

2. ควรนำกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ และนักเรียนอีกหลายๆ โรงเรียน เพื่อขยายผลการวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อนำมาพัฒนาควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้และเทคนิคการจัดการเรียนรู้อื่นๆ จะทำให้การวิจัยเพื่อการศึกษาเปิดกว้างมากขึ้น ในยุคดิจิทัล สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถช่วยให้ครูจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังกระตุ้นความสนใจในการเรียนได้จากการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพทางการเรียนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กุลิสรา จิตรขญาณิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์.(2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

กรัษกาย ไจวงศ์ และ วิไลภรณ์ วิญญวัฒน์. (2567). ผลของกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบขั้นสูง

GPAS 5 Steps ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
และความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารล้านนา
สังคมศาสตร์*, 3(1), น.40-63.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือหลักสูตรการสอน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.

กฤษฎา ไกรสุริยวงศ์ และ สายรุ้ง บุปผาพันธ์ (2567). การบริหารจัดการองค์กรด้วยปัญญาประดิษฐ์
แห่งโลกเสมือนจริง. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์*, 7(3), น.397-411.

จตุพร แทนเถื่อน และ ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2566). การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อ
พัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน. *วารสารวิจัยด้านการศึกษาระยุกต์*, 1(4), 23-28.

จรัสศรี พัวจินดาเนตร. (2560). *หลักกิจกรรมพื้นฐานการงานอาชีพสำหรับครู*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียน
สโตร์.

จิรวัดน์ เพชรรัตน์. (2559). *การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์

จิราภรณ์ ขำมณี. (2562). *การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความด้วย
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : มหาสารคาม

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ วีรวัฒน์ อินทรพร. (2558). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 2)*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จันทนา สุขสมบูรณ์. (2554). *ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยเทคนิค SQ6R*. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชญาภา ศิริลาภ. (2566). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(ภาษาอังกฤษ) เรื่อง การการอ่านสะกดคำ โดยใช้
เทคนิคการสะกดคำพร้อมภาพประกอบการจัดการเรียนรู้แบบ 2W3P สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(1), น.101-110.

- ชไมพร เสาร์หอม และ อ้อมธจิต แป้นศรี. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 5(8), น.498-509.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2553). *การวิจัยหลักสูตรและการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อการเรียนการสอน. *วารสารศิลปากร*. ศึกษาศาสตร์วิจัย. 5(1), น.7-20.
- ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ และ ผดุงชัย ภูพัฒน์. (2562). การพัฒนาตัวชี้วัดบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 30(3), น.82-92.
- ชูศักดิ์ เข้มมงคลศิริ. (2566). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ6R ร่วมกับแบบฝึกทักษะชุดวรรณกรรมท้องถิ่นจังหวัดสุโขทัย. *ครูสภาวิทยารักษ์*, 5(2), น.47-59.
- ดวงพร เฟื่องฟู. (2560). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ทักษพร โพธิ์เหมือน. (2561). *การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค 4W1H ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม.). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- เทพสุดา แสงจันทร์ศรี. (2566). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารร้อยแก่นสาร*, 8(12), น.628-654.
- ธนพรณ์ ศิลาพจน์, ปวีณา ชันธิ์ศิลา และ ประภาพร หนองหารพิทักษ์. (2566). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง พหุนาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 8(15), น.30-41.
- ธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2566). การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI (Chat GPT) เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียน. *วารสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 2(2), น.45-58.
- ธันยลักษณ์ สังข์ลักษณ์. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *พินเนศวร์สาร*, 17(2), น.77-88.

- ธิดาภรณ์ ทองหมื่น. (2561). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีสอนแบบ KWL-Plus ร่วมกับเทคนิค DA-TA เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร
- นลินี ศิริศรี. (2561). การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- นำพล ม่วงอวยพร. (2566). ปัญญาประดิษฐ์ (AI) กับการศึกษา. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2568. จาก <https://www.rcim.in.th/ปัญญาประดิษฐ์-ai-กับการศึกษา/>.
- นิจารีย์ วรภูมิ. (2563). ปัญญาประดิษฐ์ (AI : Artificial Intelligence). สืบค้น 3 พฤษภาคม 2568. จาก <https://shorturl.asia/MqBE1>.
- นัจวา ปุเต๊ะ, นพรัฐ เสน่ห์ และ นิสานาถ สงรักษ์. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญ โดยการใช้แอปพลิเคชัน ReadAWrite ร่วมกับวิธีการอ่านจับใจความสำคัญแบบ 5 W 1 H ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต. วารสารศึกษาศาสตร์, 35(1), น.197-209.
- บันลือ พงกษะวัน. (2557). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว - คิดเป็น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- ปิยฉัตร ศรีสุราช. (2561). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาสมิง จังหวัดตราด. จันทบุรี: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์. (2557). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ6R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและวิธีสอน, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พัชรา เดชโฮม. (2561). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนแบบใช้โครงงานเป็นฐานในรายวิชาการบริหารและประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 12(1), 68-78.
- พัฒนาพร โกวพัฒน์กิจ และปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง. (2567). มาตรการกำกับดูแลการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 53(1), น.112-137.

- พิชญา เชี่ยวภาษา และ กำธร คงอรุณ. (2565). การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*, 12(3), น.63-71.
- พริยกานต์ เพชรทอง. (2567). การพัฒนาแซทบอทผ่านเอ็มเลิร์นนิ่งสำหรับการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดกของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ*, 25(1), น.3-15.
- พระพงษ์ แสงศรี. (2566). การศึกษาการยอมรับและใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ กับระบบการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พุทธิราภรณ์ หังสนัน และ รัตนาภรณ์ คงคา. (2565). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่เข้าศึกษาด้วยระบบการคัดเลือกกลางบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2561-2562. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 39(106), 163-176.
- ไพศาล วรคำ. (2561). *การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- รัชนิ เจริญกิจ และคณะ. (2546). *ชุดกิจกรรมสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยป.3*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- รัตนา กลิ่นจ้อย, ขวณพ เอียวสานุรักษ์, ศิริกร โรจนศักดิ์ และวาสนา จักรแก้ว. (2566). ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบปรับเหมาะตามลีลาการเรียนรู้และบุคลิกภาพของนักศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 25(4), 287-298.
- ลฎาภา คิมอิง, ภาวิณี เจริญศิริสิทธิกุล และ อุบล มะระ. (2566). การใช้แผนที่ความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย*, 5(3), 49-64.
- วรปภา เทศประสิทธิ์, นิราศ จันทระจิตร และ พิจิตรา ธงพานิช. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างจิตสำนึกและความสามารถกับตนเองตามแนวคิดอภิปัญญาการเรียนรู้แบบร่วมมือทฤษฎีการรู้คิดทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 16(2), 219-232.
- วัฒนา นนทชิต, ไสรดา พิจิต, ปภัสสร บุญเหลือ, ปุณรัตน์ อารมณฤทธิ, ญัฐกาญจน์ เดชนุ่น, นัสสินี

- ปานฉว่ง และ อรอนงค์ หนูไทย. (2565). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 5(1), 64-82.
- วิไล ทองสม. (2558). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิด เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). *การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบ Backward Design*. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม : กากะเยี่ยสำนักพิมพ์.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2553). *การอ่านจับใจความ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ศิตา เยี่ยมขันติถาวร และ จีรลักษณ์ รัตนพันธ์. (2566). การศึกษาข้อผิดพลาดการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต แขนงหลักสูตรและการสอน เอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 6(1), 45-60.
- ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย (2558). *วิธีสอนทั่วไป*. นครปฐม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. น. 347-348
- ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. น.51
- ศราวุฒิ เกิดถาวร. (2564). การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์และการตรวจจับข่าวปลอม. *วารสารวิชาการและการวิจัยสหวิทยาการ*, 4(1), น.35-45.
- สายชล โชติธนากิจ. (2561). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้วิธีการ สอບอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิทธิพงศ์ สิริวรพงศ์. (2550). *การพัฒนาชุดการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นวราชภัฏวิทยา อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สุวิทย์ มูลคำ . (2551). *ครบเครื่องเรื่องการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์. น.58
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2554). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2556). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- _____. (2557). *การอ่าน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรดา วาเสนัง. (2539). *การใช้สารจากหนังสือพิมพ์ที่ตรงความสนใจพัฒนาการอ่านจับใจความ*

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโคกลี จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2558). *การวัดผลการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 10. กทม. : ประสานการพิมพ์.

หทัยกานต์ ดีประเสริฐ. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 24(2), 367-375.

หนึ่งฤทัย เขียวสวัสดิ์, วิจิต สุรัตน์เรืองชัย, และ ปริญญา ทองสอน. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ร่วมกับกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 23(3), 371-381.

อติวงศ์ สุขชาติ และคณะ. (2566). *การศึกษาแนวทางการประยุกต์ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนระดับประถมศึกษา*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

อภิรดี เสนาวิน. (2555). *ผลการสอนอ่านแบบโฟรอนามาที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและความสนใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). *หลักการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. น. 20

อีไฟแนนซ์ไทยดอทคอม. (2568). บทวิเคราะห์หุ้น: กลุ่มเทคโนโลยีเติบโตแกร่งรับเทรนด์ AI ปี 2025. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2568 จาก https://www.efinancethai.com/efinReview/efinReviewMain.aspx?name=er_202503100636

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2552). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

Aktay, Sayim (2022). The Usability of Images Generated by Artificial Intelligence (AI) in Education. *International Technology and Education Journal*, v6 n2 p51-62.

Anggrella, D. P., Izzati, L. R., & Sudrajat, A. K. (2023). Improving the quality of learning through lesson plan preparation workshops for an independent learning model. *Journal of Community Service and Empowerment*, 4(1), 162-171.

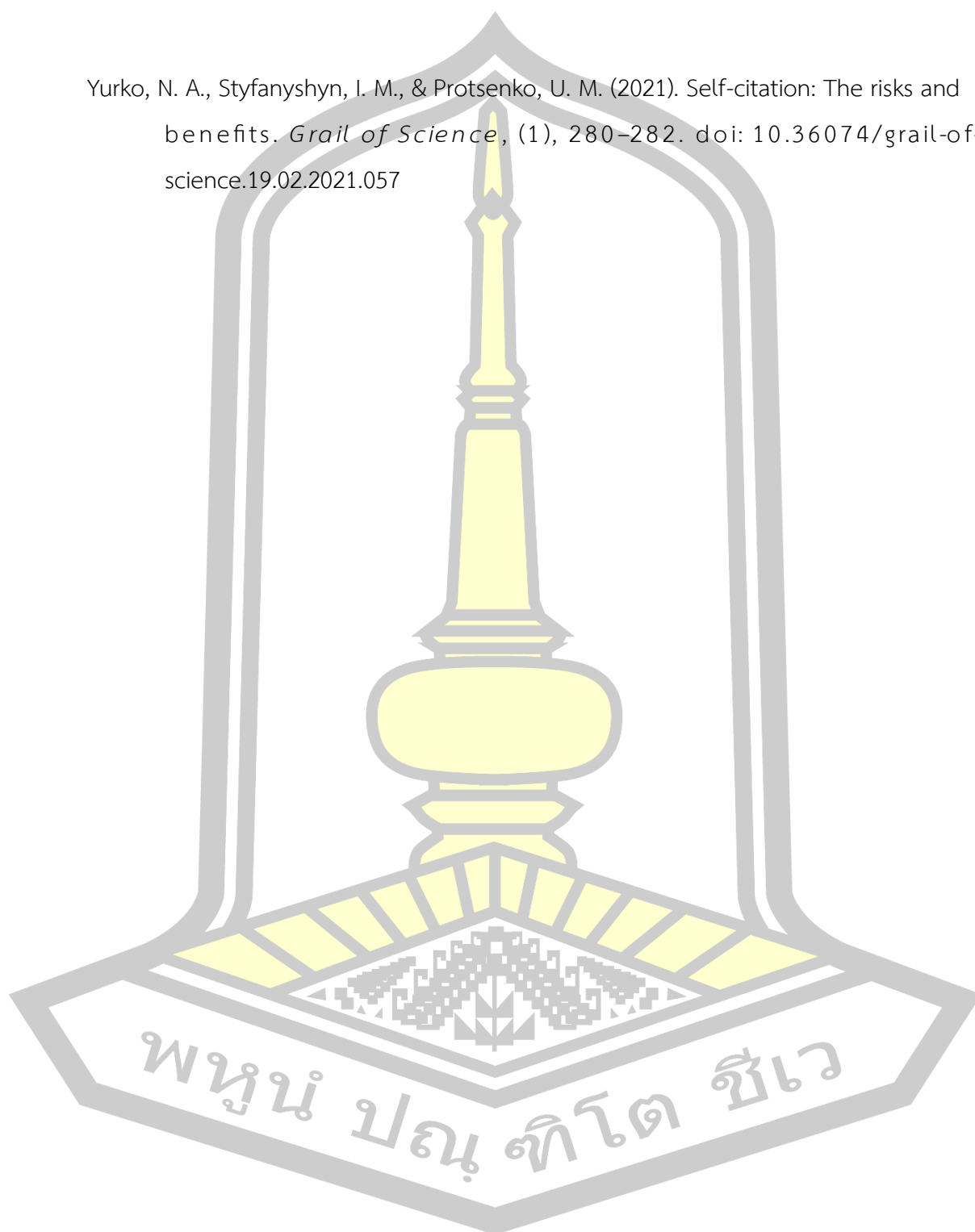
Avila, M. (2010). *Instructional Practices : SQ6R*. Online. Retrieved from <http://web.bcoe.org/minicorps/foreading//index.cfm?>

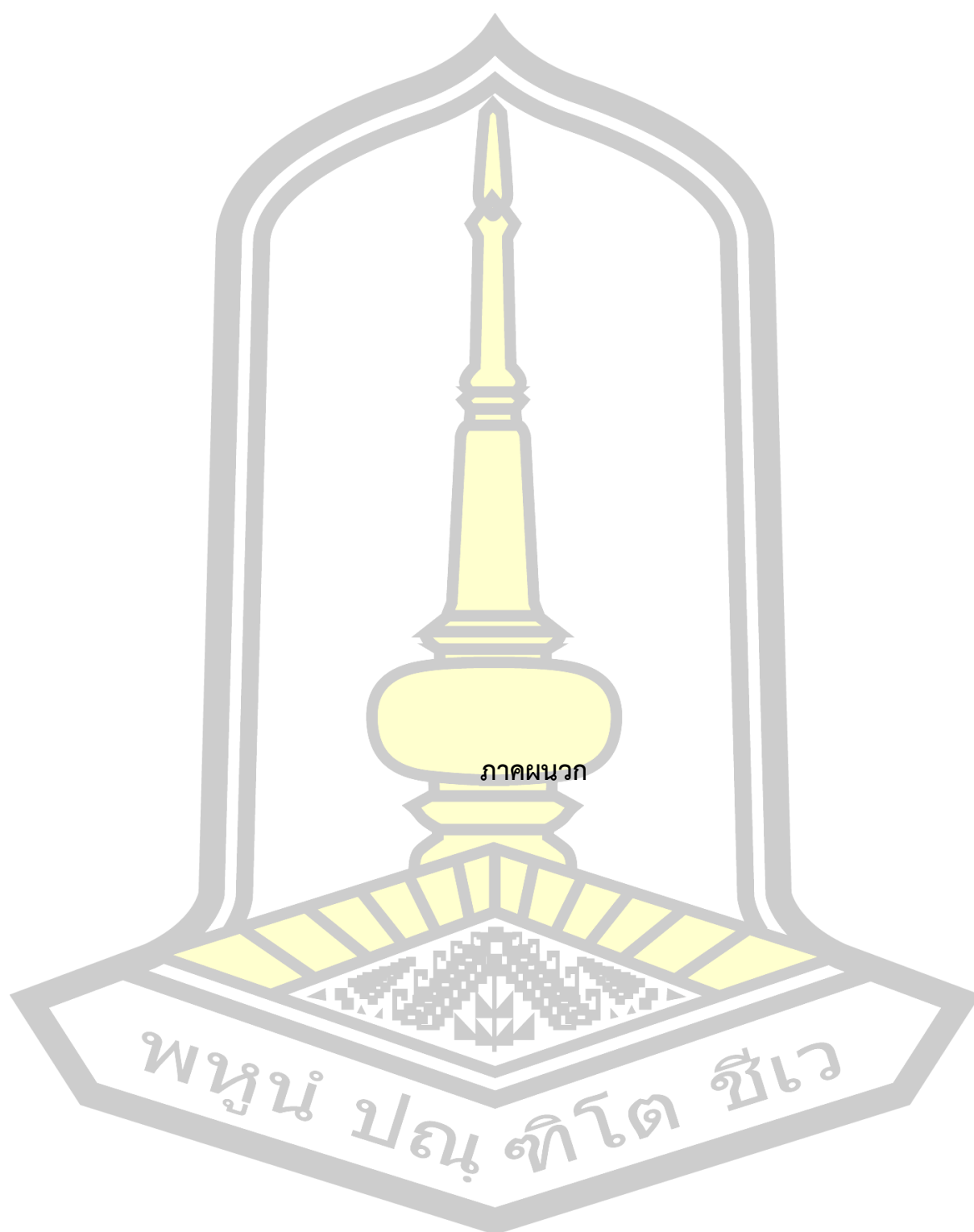
Banditvilai, C. (2020). The effectiveness of reading strategies on reading

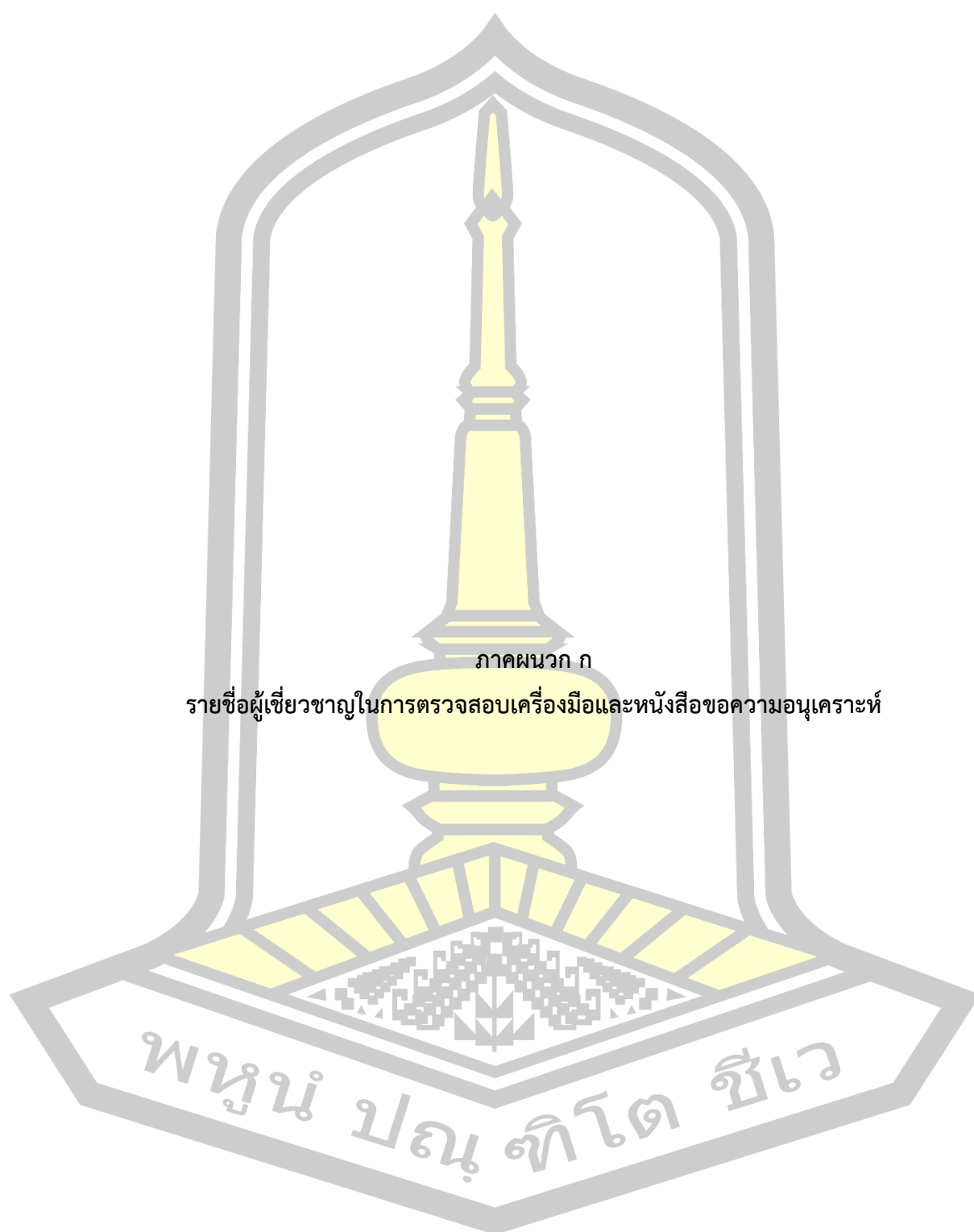
- comprehension. *International Journal of Social Science and Humanity*, 10(2), 46-50. doi: 10.18178/ijssh.2020.10.2.1012
- Chen, L., Chen, P., & Lin, Z. (2020). Artificial Intelligence in Education: A Review. *IEEE Access*, 8, 75264–75278.
- Chen, X., Zou, D., Xie, H., Cheng, G., & Liu, C. (2022). *Two decades of artificial intelligence in education*. *Educational Technology & Society*, 25(1), 28-47.
- Cho, E., Toste, J.R., Lee, M., & Ju, U. (2019). Motivational predictors of struggling readers' reading comprehension: The effects of mindset, achievement goals, and engagement. *Reading and Writing*, 32, 1219-1242.
- Duke, N. K., Ward, A. E., & Pearson, P. D. (2021). *The science of reading comprehension instruction*. *The Reading Teacher*, 74(6), 663-672.
- Elleman, A. M., & Oslund, E. L. (2019). Reading comprehension research: Implications for practice and policy. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, 6(1), 3-11.
- Hassani, H., Silva, E. S., Unger, S., Tajmazinani, M., & Mac Feely, S. (2020). Artificial Intelligence (AI) or Intelligence Augmentation (IA): What is the future? *AI*, 1(2), 143–155. doi: 10.3390/ai1020008
- Hmadi, H. K. (2021). The effect of employing the SQ6R strategy on developing literary appreciation and creative thinking among middle school students. *Al-Adab Journal*, 1(136), 293-314.
- Hwang, G. J., Xie, H., Wah, B. W., & Gašević, D. (2020). Vision, challenges, roles and research issues of Artificial Intelligence in Education. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 1, 100001.
- Kaul, V., Enslin, S., & Gross, S. A. (2020). History of artificial intelligence in medicine. *Gastrointestinal Endoscopy*, 92(4), 807–812. doi: 10.1016/j.gie.2020.06.040
- Korteling, J. E. H., van de Boer-Visschedijk, G. C., Blankendaal, R. A. M., Boonekamp, R. C., & Eikelboom, A. R. (2021). Human- versus artificial intelligence. *Frontiers in Artificial Intelligence*, 4, Article 622364. doi: 10.3389/frai.2021.622364
- Lameras, P., & Arnab, S. (2022). *Power to the Teachers: An Exploratory Review on Artificial Intelligence in Education*. *Information (Switzerland)*, 13 (1).
- Lee, I., Ali, S., Zhang, H., DiPaola, D., & Breazeal, C. (2021, March). Developing middle

- school students' AI literacy. In *Proceedings of the 52nd ACM technical symposium on computer science education* (pp. 191-197).
- Odeh, M. (2023). *Games and AI: How did game engines become unbeatable and does AI dominance entail any risks.*
- OpenAI. (2024). ChatGPT: Optimizing language models for dialogue. Retrieved May 3, 2025, from <https://openai.com/chatgpt>
- Orhun Trker; Ayse Derya Kahraman. (2024). Artificial Intelligence Software in the Context of Educational Process. *Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, v23 n1 p16-23.
- Robinson, F. P. (1946). *Effective-Study*. New York and London: Harper & Brothers Publishers.
- Rusmiati, R., Maharani, P. R., & Susidamaiyanti, S. (2022). *The use of SQ6R method in increasing EFL students' reading comprehension*. *ACCENTIA: Journal of English Language and Education*, 2(1), 31-39.
- Tuba Satir; Agah Tugrul Korucu. (2023). An Evaluation on the Use of Artificial Intelligence in Education Specific to ChatGPT. *Shanlax International Journal of Education*, v12 n1 p104-113.
- Vaughn, S., Boardman, A., & Klingner, J. K. (2024). *Teaching reading comprehension to students with learning difficulties*. Guilford Publications.
- Walter Pauk. (1984). *The New SQ4R*. *Jourant Reading World*, 23(3).
- Wibowo, Y. E. W., Syafrizal, S., & Syafryadin, S. (2020). An analysis of English teachers' strategies in teaching reading comprehension. *Journal of Applied linguistics and Literacy*, 4(1), 20-27.
- Wiyana, R., Basori., & Efendi, A. (2019). Implementation of sq6r learning model to improve reading comprehension of algorithm on basic programming subjects. *Journal of Informatics and Vocational Education (JOIVE)*, 2(1), 40-44.
- Xu, Y., Liu, X., Cao, X., Huang, C., Liu, E., Qian, S., Liu, X., Wu, Y., Dong, F., Qiu, C., Qiu, J., Hua, K., Su, W., Wu, J., Xu, H., Han, Y., Fu, C., Yin, Z., Liu, M., Roepman, R., Dietmann, S., Virta, M., Kengara, F., Zhang, Z., Zhang, L., Zhao, T., Dai, J., Yang, J., Lan, L., Luo, M., Liu, Z., An, T., Zhang, B., He, X., Cong, S., Liu, X., Zhang, W., Lewis, J. P., Tiedje, J. M., Wang, Q., An, Z., Wang, F., Zhang, L., Huang, T., Lu, C., Cai, Z., Wang, F., & Zhang, J. (2021). Artificial intelligence: A powerful paradigm for scientific research. *The Innovation*, 2(4), 100179. Doi: 10.1016/j.xinn.2021.100

Yurko, N. A., Styfanyshyn, I. M., & Protsenko, U. M. (2021). Self-citation: The risks and benefits. *Grail of Science*, (1), 280–282. doi: 10.36074/grail-of-science.19.02.2021.057

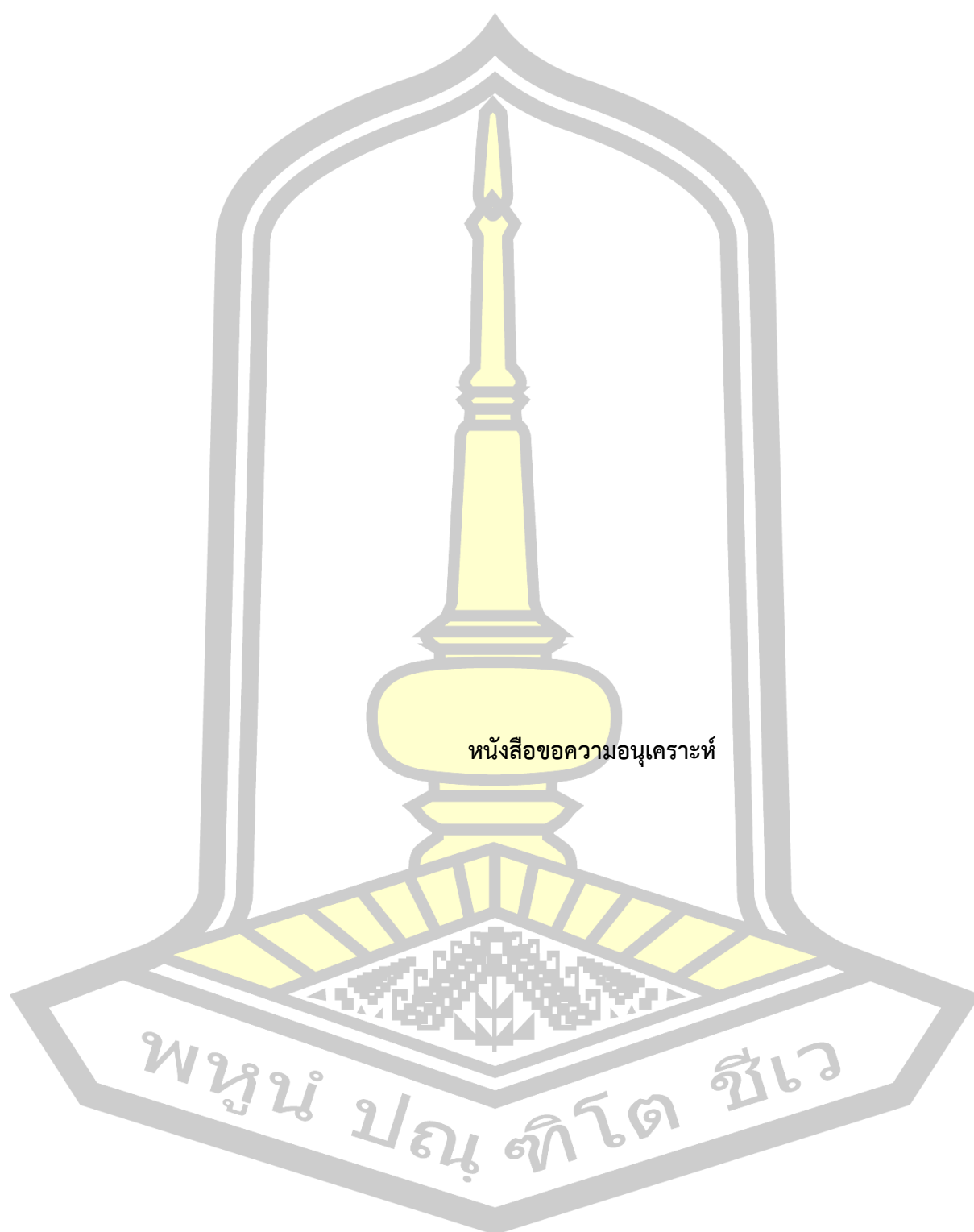

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อพันธ์ พูลพทุฐา อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
3. อาจารย์ ดร.สาวิตรี ราญมีชัย อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัย และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล
4. อาจารย์ ดร.อารีย์รัตน์ โนนสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย
5. ดร.จิตตรา พิกุลทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนผดุงนารี จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว4607

วันที่ 12 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน

ด้วย นางสาวพิมพ์พัฒน ไชยแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาความสามารถ การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 " ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว4607

วันที่ 12 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อัมรินทร์ พูลพทุธา

ด้วย นางสาวพิมรพัฒน์ ไชยแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาความสามารถ การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 " ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อัมรินทร์ พูลพทุธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว4607

วันที่ 12 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.สวิตรี ราษฎร์ชัย

ด้วย นางสาวพิมพ์พัฒน ไชยแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาความสามารถ การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 " ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทรสาร. 0-4372-1764 ภายใน 6216

ที่ อว 0605.5(2)/ ว4607

วันที่ 12 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.อารีรัตน์ โนนสุวรรณ

ด้วย นางสาวพิมพ์พัฒน์ ไชยแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาความสามารถ การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 " ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ ๖4607

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

12 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.จิตตรา พิกุลทอง

ด้วย นางสาวพิมรพัฒน์ ไชยแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาความสามารถ การอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 " ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4322-40 ต่อ 6216
เบอร์โทรศัพท์มือถือ 0914758339

บุญ ภิบาล

ที่ อว 0605.5(2)/4566

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา

ด้วย นางสาวพิมพ์พัฒน์ ไชยแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย เรื่อง “การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้นิสิตคนดังกล่าวเข้าทดลองใช้เครื่องมือวิจัยเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

บุญ ภิเษก

หน้า 1 จาก 1

ที่ อว.0605.5(2)/4571

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

9 ธันวาคม 2567

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีศึกษา

ด้วย นางสาวพิมพ์พัฒน์ ไชยแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิจัย “การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อัฐพล อินตะเสนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตเคราะห้จากท่านได้โปรดอนุญาตให้ นางสาวพิมพ์พัฒน์ ไชยแก้ว เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห้จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

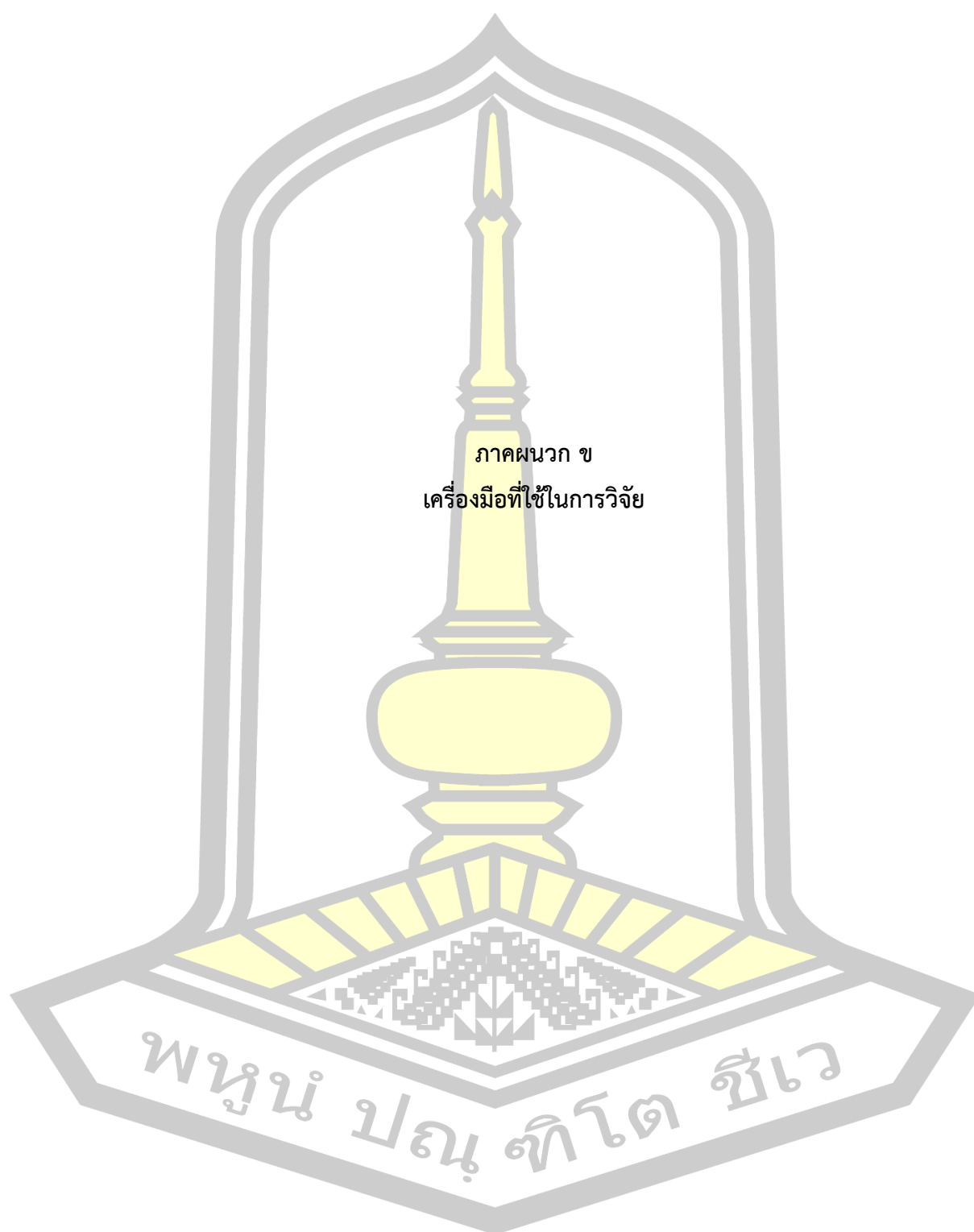
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทองศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

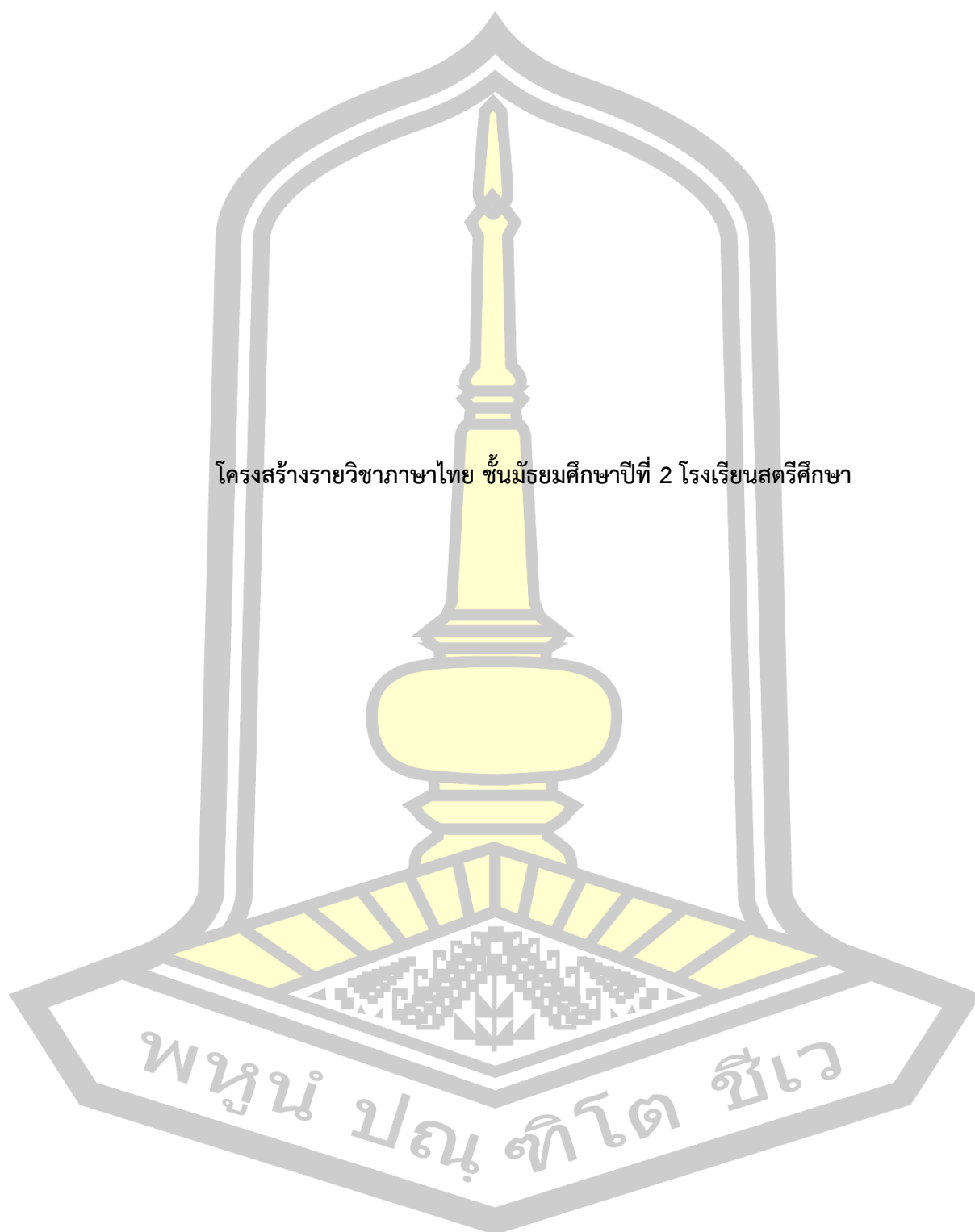
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ 0-4375-4321-40 ต่อ 6216
โทรสาร 0-4371-9852

๒๕๖๗
ปณฺ ติโต

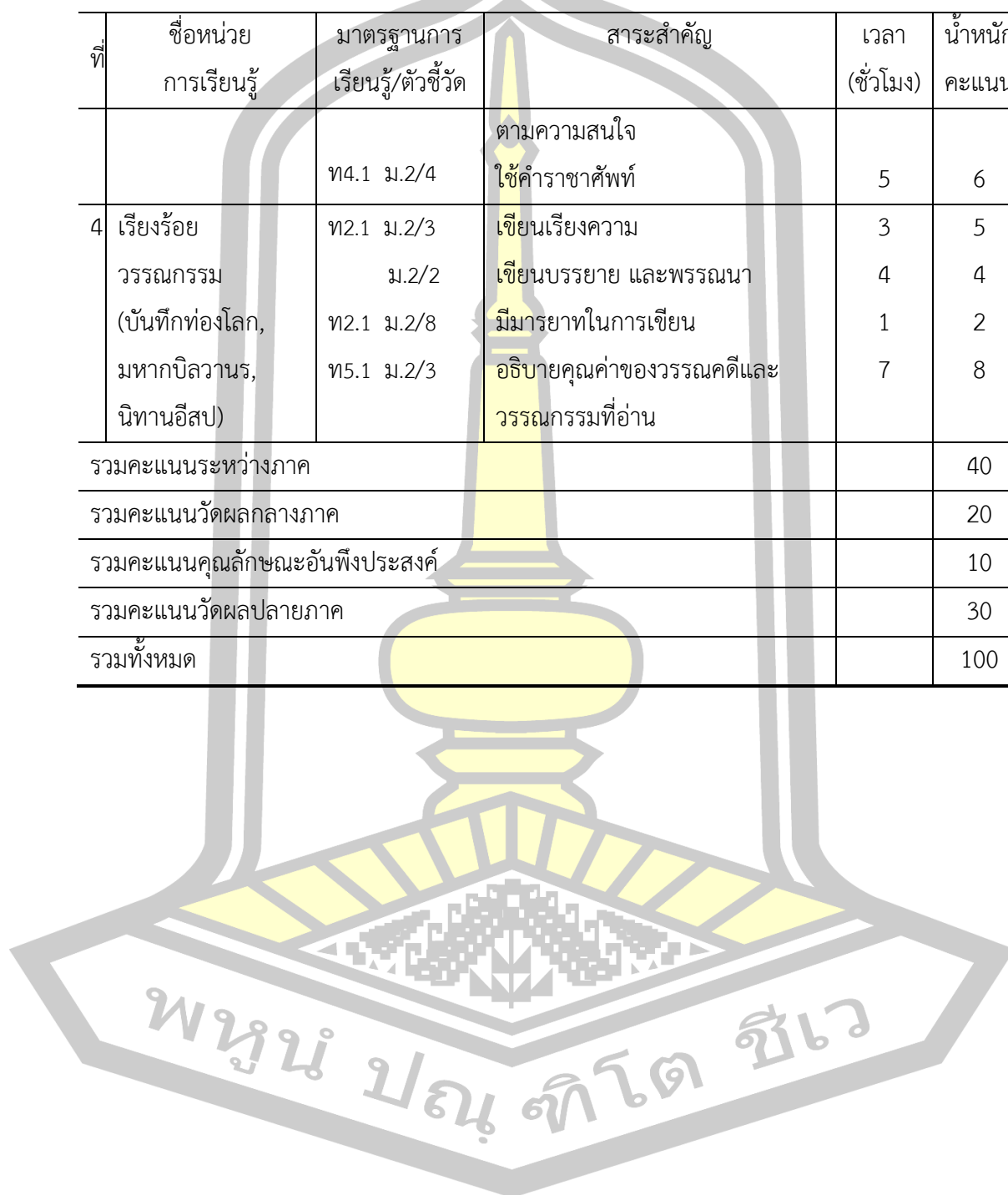
โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีศึกษา

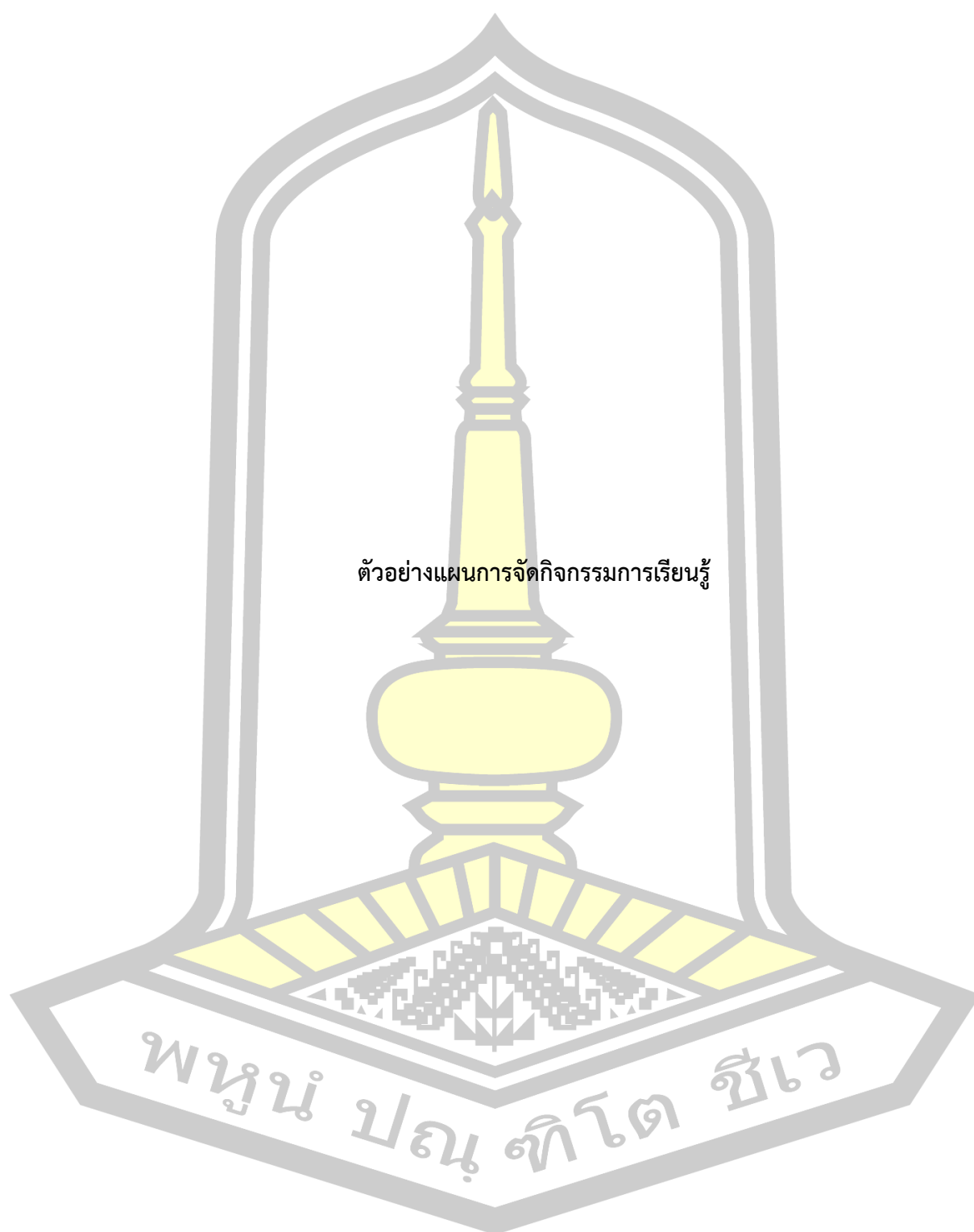

โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีศึกษา

รหัสวิชา ท 22102		ภาคเรียนที่ 2		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	
จำนวน 1.5 หน่วยกิต		3 ชั่วโมง/สัปดาห์		60 ชั่วโมง/ภาคเรียน	
ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	โคลงสุภาษิตคำสอน (โคลงสุภาษิตา, พุดดิมีเสน่ห์, การเขียนรายงาน)	ท2.1 ม.2/5	เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	4	7
		ท3.1 ม.2/5	พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ ศึกษาค้นคว้า	5	6
		ม.2/4	พุดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตาม วัตถุประสงค์	4	7
		ม.2/6	มีมารยาทในการฟัง การดู และการ พุด	1	3
		ท5.1 ม.2/2	วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น ที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ	3	7
2	กลอนกลบทพรรษา (กาพย์ห่อโคลง ประพาสธาร ทองแดง, วันที่ผม ตื่นสาย, พอใจให้สุข)	ท3.1 ม.2/2	วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจาก สื่อต่างๆ	3	6
		ท1.1 ม.2/5	วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจาก บทความที่อ่าน	3	7
		ท4.1 ม.2/3	แต่งบทร้อยกรอง	3	6
		ท2.1 ม.2/6	เขียนจดหมายกิจธุระ	3	6
3	พิจารณากลอน ดอกสร้อย (กลอนดอกสร้อย รำพึงในป่าช้า, โชคดีที่มีภาษาไทย)	ท1.1 ม.2/7	อ่านหนังสือ บทความหรือคำ ประพันธ์อย่างหลากหลาย และ ประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จาก การอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาใน ชีวิต	7	9
		ท5.1 ม.2/5	ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่า	2	1

รหัสวิชา ท 22102		ภาคเรียนที่ 2		ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	
จำนวน 1.5 หน่วยกิต		3 ชั่วโมง/สัปดาห์		60 ชั่วโมง/ภาคเรียน	
ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
		ท4.1 ม.2/4	ตามความสนใจ ใช้คำราชาศัพท์	5	6
4	เรียงร้อย วรรณกรรม (บันทึกท่องโลก, มหากปิลวานร, นิทานอีสป)	ท2.1 ม.2/3	เขียนเรียงความ	3	5
		ม.2/2	เขียนบรรยาย และพรรณนา	4	4
		ท2.1 ม.2/8	มีมารยาทในการเขียน	1	2
		ท5.1 ม.2/3	อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและ วรรณกรรมที่อ่าน	7	8
รวมคะแนนระหว่างภาค					40
รวมคะแนนวัดผลกลางภาค					20
รวมคะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์					10
รวมคะแนนวัดผลปลายภาค					30
รวมทั้งหมด					100

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย (ท 22101)

โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 2/2567

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

แผนที่ 1/6

ผู้สอน นางสาวพิมพ์พัฒน ไชยแก้ว

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อความรู้เป็นสิ่งจำเป็นเพราะผู้อ่านสามารถจับใจ ความสำคัญของเรื่องได้จะทำให้เข้าใจเรื่องได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายของถ้อยคำและสำนวนที่ปรากฏในเรื่องและจัดลำดับเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถจับใจความสำคัญได้อย่างครบถ้วน การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจ ตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่สำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้น

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ม. 2/2 จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้ (K)
2. นักเรียนสามารถอ่านจับใจความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้ (P)
3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอ่านจับใจความ (A)

4. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ความหมายของการอ่านจับใจความและใจความสำคัญ
2. หลักการจับใจความสำคัญ
3. สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่กำหนด

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย

3. ใฝ่เรียนรู้

4. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร

2. ความสามารถในการคิด

3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. ผลงานที่ต้องการ

ใบงานที่ 1 แผนผังความคิดสรุปความรู้ การอ่านจับใจความ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ (5 นาที)

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนพูดคุยเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองภายในชั้นเรียน โดยการถามเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

2. ครูเกริ่นนำ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ให้นักเรียนได้ทราบเนื้อหาที่จะเรียนในคาบแบบคร่าว ๆ

3. ครูสอบถามหนังสือหรือบทความที่นักเรียนเคยอ่าน หรือชื่นชอบแล้วโยงให้สอดคล้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (40 นาที)

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 15 ข้อ

2. ครูอธิบายหลักการอ่านจับใจความ โดยใช้สื่อ Power point ในการนำเสนอ ข้อมูล หากนักเรียนมีข้อสงสัยร่วมกันซักถาม แสดงความคิดเห็น หลังจากนั้นให้นักเรียนจับกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 Survey (S) นักเรียนรับไฟล์ความรู้เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ เนื้อหาในใบความรู้จะกล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ ใจความสำคัญ พलความ และหลักการอ่านจับใจความ นักเรียนสามารถค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากปัญญาประดิษฐ์ (AI)

ขั้นที่ 2 Questi0n (Q) ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม โดยร่วมกันศึกษาความรู้จาก PowerPoint ที่ครูได้ส่งให้ แล้วตั้งคำถามกันในกลุ่ม

ขั้นที่ 3 Read (R) ขั้นอ่าน

เมื่อตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนอ่านเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ในขณะที่อ่านให้นักเรียนค้นหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ก่อนหน้านี้

ขั้นที่ 4 Record (R) ขั้นบันทึก

ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนบันทึกข้อความที่สำคัญ

เป็นข้อความที่รัดกุมตามความเข้าใจของนักเรียน และบันทึกคำตอบของข้อคำถามที่ตั้งไว้ลงในกระดาษ

ขั้นที่ 5 Recite (R) ขั้นจดจำ สรุปใจความสำคัญ

ให้นักเรียนนำข้อมูลที่บันทึก มาสรุปและเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง เพื่อให้

เกิดความสละสลวย อ่านเพื่อจดจำและทำความเข้าใจกับข้อมูลที่สำคัญที่สรุป

ขั้นที่ 6 Review (R) ขั้นทบทวน

ให้นักเรียนอ่านอีกครั้งเพื่อทบทวน แล้วนำประเด็นคำถามและคำตอบมาพูดคุยกับเพื่อน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ภายในห้องเรียน หากสิ่งใดที่ยังจำไม่ได้ให้กลับไปอ่านซ้ำและทบทวน เพื่อให้นักเรียนสามารถจำจุดได้แม่นยำมากขึ้น โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ช่วยในการทบทวนความรู้

ขั้นที่ 7 Reflect (R) ขั้นสะท้อนความรู้

ให้นักเรียนร่วมกันสะท้อนความคิดเห็นโดยการ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ การอ่านจับใจความสำคัญ ที่นักเรียนได้อ่านแล้วสะท้อนความรู้ที่ได้ ผู้เรียนขยายความในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนสนใจ จากนั้นครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ออกมาหน้าชั้นเรียนเพื่อสรุปใจความสำคัญ ครูกล่าวชื่นชมเพิ่มเติมความรู้ ชี้แนะแก้ไขหากนักเรียนข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขั้นที่ 8 Reshape (R) ขั้นสร้างงานใหม่

ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากเนื้อหาที่ได้เรียนในวันนี้ โดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับครู และเพื่อนในชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปในชั่วโมง และสรุปแนวทางการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการอ่านของนักเรียน และสรุปใจความสำคัญ ข้อคิด คติ สอนใจ การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนต่อไป

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ (10 นาที)

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนพูดคุยเพื่อสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองภายในชั้นเรียน โดยการถามเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน
2. ครูตั้งคำถามกระตุ้นความคิด เรื่อง การอ่านจับใจความ เป็นการทบทวนความรู้ที่เรียนผ่านมาในชั่วโมงที่แล้ว
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ในชั่วโมงนี้ คือ การทบทวนความรู้การอ่านจับใจความ โดยให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 แผนผังความคิดสรุปความรู้ การอ่านจับ

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน (35 นาที)

1. ครูอธิบายหลักการอ่านจับใจความและยกตัวอย่างการจับใจความจากบทความหรือข่าวที่น่าสนใจ และมีประโยชน์ให้กับนักเรียนฟัง แล้วลองให้นักเรียนสรุปบทความหรือข่าวสารที่

ตนเองได้อ่านมาให้เพื่อนในชั้นเรียนฟังเพื่อให้นักเรียนได้จัดลำดับความคิดและทบทวนขั้นตอนการจับใจความ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

2. ครูแจกใบงานให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น จากนั้นครูจะอธิบายคำชี้แจงในการทำใบงานและกำหนดเวลาในการทำใบงานให้ชัดเจน

3. ให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 แผนผังความคิดสรุปความรู้ การอ่านจับใจความ โดยสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก Power Point ในคาบเรียนที่ผ่านมา หรือศึกษาจากอินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน ChatGPT เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป (10 นาที)

1. ครูขอตัวแทนนักเรียน 2-3 คนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปในชั่วโมง และสรุปแนวทางการอ่านจับใจความที่ตนเองได้ทำในใบงานให้เพื่อนในชั้นเรียนฟังเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปในชั่วโมง และสรุปแนวทางการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการอ่านของนักเรียน

8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ
2. Power Point เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
3. ใบงานที่ 1 แผนผังความคิดสรุปความรู้ การอ่านจับใจความ
4. ปัญญาประดิษฐ์ (AI)

9 . การวัดและการประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความจากเรื่องที่กำหนดให้ได้	- การทดสอบ	- แบบทดสอบ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้	- การทำใบงานที่ 1 แผนผังความคิดสรุปความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ	- ใบงานที่ 1 แผนผังความคิดสรุปความรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ - แบบบันทึกคะแนนใบงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจับใจความ	- การสังเกตพฤติกรรม	- แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4 รายการคุณลักษณะ 3 ระดับคุณภาพ	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- ประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3 ระดับ 3 รายการ	- แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ
(.....)

ตำแหน่ง

วันที่ เดือน พ.ศ.

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

10.2 ปัญหาที่พบระหว่างเรียน

.....

.....

.....

.....

10.3 วิธีแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

10.4 ผลของการแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

พจนัน ปณ จิต ชูเว

สื่อการสอน Power Point การอ่านจับใจความสำคัญ

ใจความสำคัญ

คือ ส่วนที่สำคัญและเด่นที่สุดของย่อหน้า สามารถ
 คลอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ของย่อหน้านั้น ๆ
 ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยค
 เดียว หรืออาจมีอย่างมากที่สุดไม่เกิน 2 ประโยค

ใจความรอง หรือผลความ

คือ ประโยคที่ทำหน้าที่ขยาย
 ประโยคใจความสำคัญให้
 ชัดเจนมากขึ้น โดยมีหลักการ
 สังเกต ดังนี้

แสดงตัวอย่างประกอบ
 เพื่อให้เข้าใจมากขึ้น

ให้เหตุผลโดยยก
 ข้อมูล สถิติ หลักฐาน

เปรียบเทียบกับสำนวน,
 ยกเรื่องราวเป็นอุทาหรณ์
 เพื่อให้เข้าใจมากขึ้น

อธิบายให้รายละเอียด
 หรือคำจำกัดข้อความ

การพิจารณาตำแหน่ง ของใจความสำคัญ

1. ประโยคใจความสำคัญ
อยู่ตอนต้นของย่อหน้า

เป็นการนำเสนอแนวคิด
สำคัญไว้ที่ประโยคแยก

การพัฒนาบทบาทมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับประเทศไทย เพราะสภาพรบพของเรายังต้องการการพัฒนาในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ดินทำกิน การประกอบอาชีพความเป็นอยู่ ปัญหาการศึกษาและสาธารณสุขที่เหมาะสมซึ่งเรื่องต่างๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างกับความยากจนและมักจะเป็นวงจรที่มีปัจจัยหนึ่งเป็นสาเหตุของอีกปัจจัยหนึ่งเสมอ

ใจความสำคัญ คือ การพัฒนาบทบาทมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับประเทศไทย

การพิจารณาตำแหน่ง ของใจความสำคัญ

2. ประโยคใจความสำคัญ
อยู่ตอนกลางของย่อหน้า

พบได้น้อยมาก อาจเป็น
การเขียนให้นิยาม

ในปัจจุบันเรามักจะพบโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้คนดื่มเครื่องดื่มที่เป็นอาหารเสริมอยู่เสมอ ซึ่งมีหลายประเภทหลายผลิตภัณฑ์ ทั้งที่มีความจำเป็นและไม่จำเป็นต่อร่างกาย **นมเป็นอาหารเสริมชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อร่างกาย** เพราะมีส่วนประกอบของแร่ธาตุอาหารหลายอย่าง ได้แก่ คาร์โบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน เกลือแร่ และวิตามิน แร่ธาตุอาหารดังกล่าวนี้จะช่วยเสริมสร้างและซ่อมแซมส่วนที่สึกหรบของร่างกาย มีส่วนทำให้ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรง และมีพลังงานมีสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ใจความสำคัญ คือ นมเป็นอาหารเสริมชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อร่างกาย

หลักการอ่าน จับใจความสำคัญ

3. ขณะที่ย่านให้ตั้งคำถาม
คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน
อย่างไร เป็นต้น

4. เมื่ออ่านจบให้นำสิ่งที่ได้
จากการอ่านมาสรุปเป็น
สำนวนของตนเอง

แหล่งอ้างอิง

หนังสือภาษาไทยระดับชั้น ม.1 – ม.6

แบบทดสอบย่อย

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนกากบาท X ข้อที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบเพียงข้อเดียว

- หลักการการจับใจความสำคัญมีกี่ขั้นตอน

ก. 2	ข. 3
ค. 4	ง. 5
- ขั้นตอนแรกของการหลักการการจับใจความสำคัญคือข้อใด

ก. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน	
ข. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ	
ค. ถามตนเองว่าเรื่องที่อ่านมีใครทำอะไร ที่ไหนเมื่อไหร่ทำไมและอย่างไร	
ง. ชีตเส้นเน้นข้อความเพื่อความเข้าใจ	
- ควรสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาสำนวนอย่างไร

ก. สำนวนโวหาร	ข. คำราชาศัพท์
ค. บทร้อยกรอง	ง. สำนวนภาษาตนเอง
- ประโยคใจความสำคัญ หมายถึงอะไร

ก. ประโยคตอนต้นของเรื่อง	ข. ประโยคตอนท้ายของเรื่อง
ค. ประโยคบอกที่มาของเรื่อง	ง. ประโยคที่สรุปเรื่องนั้นไว้ทั้งหมด
- บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการอ่านจับใจความ

ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ	
ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ	
ค. แดงอ่านเรื่องลูกขาวนาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจ เพราะเคยช่วยปู่ทำนา	
ง. นารีได้ฉายาว่าหนอนหนังสือ เพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท	
- การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องปฏิบัติอย่างไร

ก. แยกใจความสำคัญจากส่วนขยายใจความสำคัญ	ข. แยกเรื่องออกเป็นตอน ๆ
ค. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ	ง. อ่านให้รวดเร็วอย่างสม่ำเสมอ
- ข้อใดถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความ

ก. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง	ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ
ค. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง	ง. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ
- การที่เราจะอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุดคือ

ก. พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน	
ข. ตั้งคำถามและคำตอบจากเรื่องที่อ่าน	
ค. พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ	
ง. พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียวกัน	

9. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการอ่านจับใจความ

ก. เพื่อเพิ่มเติมทักษะทางการอ่าน

ข. เพื่อลดเวลาในการอ่าน

ค. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารด้านต่าง ๆ

ง. เพื่อสร้างจินตนาการ

10. ข้อใดถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความ

ก. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง

ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ

ค. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง

ง. อ่านซ้ำตอนที่เข้าใจ

เฉลยแบบทดสอบย่อย

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนกากบาท X ข้อที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบเพียงข้อเดียว

- หลักการการจับใจความสำคัญมีกี่ขั้นตอน

ก. 2	ข. 3
ค. 4	ง. 5
- ขั้นตอนแรกของการหลักการการจับใจความสำคัญคือข้อใด

ก. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน	
ข. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ	
ค. ถามตนเองว่าเรื่องที่อ่านมีใครทำอะไร ที่ไหนเมื่อไหร่ทำไมและอย่างไร	
ง. ชีตเส้นเน้นข้อความเพื่อความเข้าใจ	
- ควรสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาสำนวนอย่างไร

ก. สำนวนโวหาร	ข. คำราชาศัพท์
ค. บทร้อยกรอง	ง. สำนวนภาษาตนเอง
- ประโยคใจความสำคัญ หมายถึงอะไร

ก. ประโยคตอนต้นของเรื่อง	ข. ประโยคตอนท้ายของเรื่อง
ค. ประโยคบอกที่มาของเรื่อง	ง. ประโยคที่สรุปเรื่องนั้นไว้ทั้งหมด
- บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการอ่านจับใจความ

ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ	
ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ	
ค. แดงอ่านเรื่องลูกขาวนาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจ เพราะเคยช่วยปูทำนา	
ง. นารีได้ฉายาว่าหนอนหนังสือ เพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท	
- การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องปฏิบัติอย่างไร

ก. แยกใจความสำคัญจากส่วนขยายใจความสำคัญ	ข. แยกเรื่องออกเป็นตอน ๆ
ค. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ	ง. อ่านให้รวดเร็วอย่างสม่ำเสมอ
- ข้อใดถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความ

ก. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง	ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ
ค. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง	ง. อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ
- การที่เราจะอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุดคือ

ก. พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน	
ข. ตั้งคำถามและคำตอบจากเรื่องที่อ่าน	
ค. พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ	
ง. พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียวกัน	

9. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการอ่านจับใจความ

ก. เพื่อเพิ่มเติมทักษะทางการอ่าน

ค. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารด้านต่าง ๆ

ข. เพื่อลดเวลาในการอ่าน

ง. เพื่อสร้างจินตนาการ

10. ข้อใดถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความ

ก. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง

ค. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง

ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ

ง. อ่านซ้ำตอนที่เข้าใจ

ใบงานที่ 1 แผนผังความคิดสรุปความรู้ การอ่านจับใจความ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปความรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบย่อย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

ชื่อแบบทดสอบ ชั้น วันที่สอน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70	
					ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

เลขที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70	
					ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						

สรุปผลการบันทึกคะแนนใบงานรายชั้นเรียน

นักเรียนทั้งหมด คน

ผ่านเกณฑ์ คน

ไม่ผ่านเกณฑ์ คน

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

พูน ปณ ภิโต ชีโว

แบบบันทึกคะแนนใบงานที่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

ชื่อใบงาน ชั้น วันที่สอน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70	
					ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						

เลขที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70	
					ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
36						
37						
38						
39						
40						

สรุปผลการบันทึกคะแนนใบงานรายชั้นเรียน

นักเรียนทั้งหมด คน

ผ่านเกณฑ์ คน

ไม่ผ่านเกณฑ์ คน

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

เลขที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรม					รวมคะแนน	
		ความตั้งใจในการเรียน (3)	ความสนใจและการซักถาม (3)	การตอบคำถาม (3)	การทำงานทันตามกำหนดเวลา (3)	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (3)	รวมคะแนน (15)	ผ/ผ
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								

เลขที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรม					รวมคะแนน	
		ความตั้งใจในการเรียน (3)	ความสนใจและการซักถาม (3)	การตอบคำถาม (3)	การทำงานทันตามกำหนดเวลา (3)	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (3)	รวมคะแนน (15)	ผ/มผ
21								
22								
23								
24								
25								
26								
27								
28								
29								
30								
31								
32								
33								
34								
35								
36								
37								
38								
39								
40								

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เกณฑ์การประเมินการสังเกตพฤติกรรม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ดีมาก	ปานกลาง	พอใช้
1. ความตั้งใจในการเรียน 1.1 มีสมาธิจดจ่อ 1.2 ไม่คุยและเล่นกัน 1.3 เตรียมหนังสือและอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน	ตั้งใจเรียนตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ตั้งใจเรียนตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ตั้งใจเรียนตามเกณฑ์ 1 ข้อ
2. ความสนใจและการซักถาม 2.1 ถามในหัวข้อที่ไม่เข้าใจ 2.2 บันทึกคำถามคำตอบ 2.3 กล้าแสดงออก	ความสนใจและการซักถามตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ความสนใจและการซักถามตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ความสนใจและการซักถามตามเกณฑ์ 1 ข้อ
3. การตอบคำถาม 3.1 ร่วมตอบคำถามในชั้นเรียน 3.2 ตอบตรงตามประเด็น 3.3 คำตอบถูกต้อง	การตอบคำถามตามเกณฑ์ 3 ข้อ	การตอบคำถามตามเกณฑ์ 2 ข้อ	การตอบคำถามตามเกณฑ์ 1 ข้อ
4. การทำงานทันตามเวลากำหนด 4.1 ทำงานเสร็จทันเวลา 4.2 ทำงานถูกและชัดเจน 4.3 ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย	การทำงานทันตามเวลากำหนดตามเกณฑ์ 3 ข้อ	การทำงานทันตามเวลากำหนดตามเกณฑ์ 2 ข้อ	การทำงานทันตามเวลากำหนดตามเกณฑ์ 1 ข้อ
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม 5.1 ให้ความร่วมมือ 5.2 ให้ความช่วยเหลือ 5.3 มีความกระตือรือร้น	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามเกณฑ์ 3 ข้อ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามเกณฑ์ 2 ข้อ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามเกณฑ์ 1 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ

ดีมาก หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ระดับ 3 คะแนน
 ดี หมายถึง พฤติกรรมนั้นชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ระดับ 2 คะแนน
 พอใช้ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ระดับ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนกำหนดไว้ ดังนี้

คะแนน 7 - 9 คะแนน หมายถึง ดีมาก
 คะแนน 4 - 6 คะแนน หมายถึง ดี
 คะแนน 1 - 3 คะแนน หมายถึง พอใช้

แบบการประเมินการสังเกตพฤติกรรม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			สรุปผลการประเมิน
	3	2	1	
1. ความตั้งใจในการเรียน				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
1.1 มีสมาธิจดจ่อ				
1.2 ไม่คุยและเล่นกัน				
1.3 เตรียมหนังสือและอุปกรณ์การเรียนพร้อมที่จะเรียน				
สรุปรวมคะแนน = ...				
2. ความสนใจและการซักถาม				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
2.1 ถามในหัวข้อที่ไม่เข้าใจ				
2.2 บันทึกคำถามคำตอบ				
2.3 กล้าแสดงออก				
สรุปรวมคะแนน = ...				
3. การตอบคำถาม				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
3.1 ร่วมตอบคำถามในชั้นเรียน				
3.2 ตอบตรงตามประเด็น				
3.3 คำตอบถูกต้อง				
สรุปรวมคะแนน = ...				
4. การทำงานทันตามเวลากำหนด				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
4.1 ทำงานเสร็จทันเวลา				
4.2 ทำงานถูกและชัดเจน				
4.3 ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย				
สรุปรวมคะแนน = ...				
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
5.1 ให้ความร่วมมือ				
5.2 ให้ความช่วยเหลือ				
5.2 มีความกระตือรือร้น				
สรุปรวมคะแนน = ...				

สรุปผลการประเมินสมรรถนะทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับคุณภาพ

☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

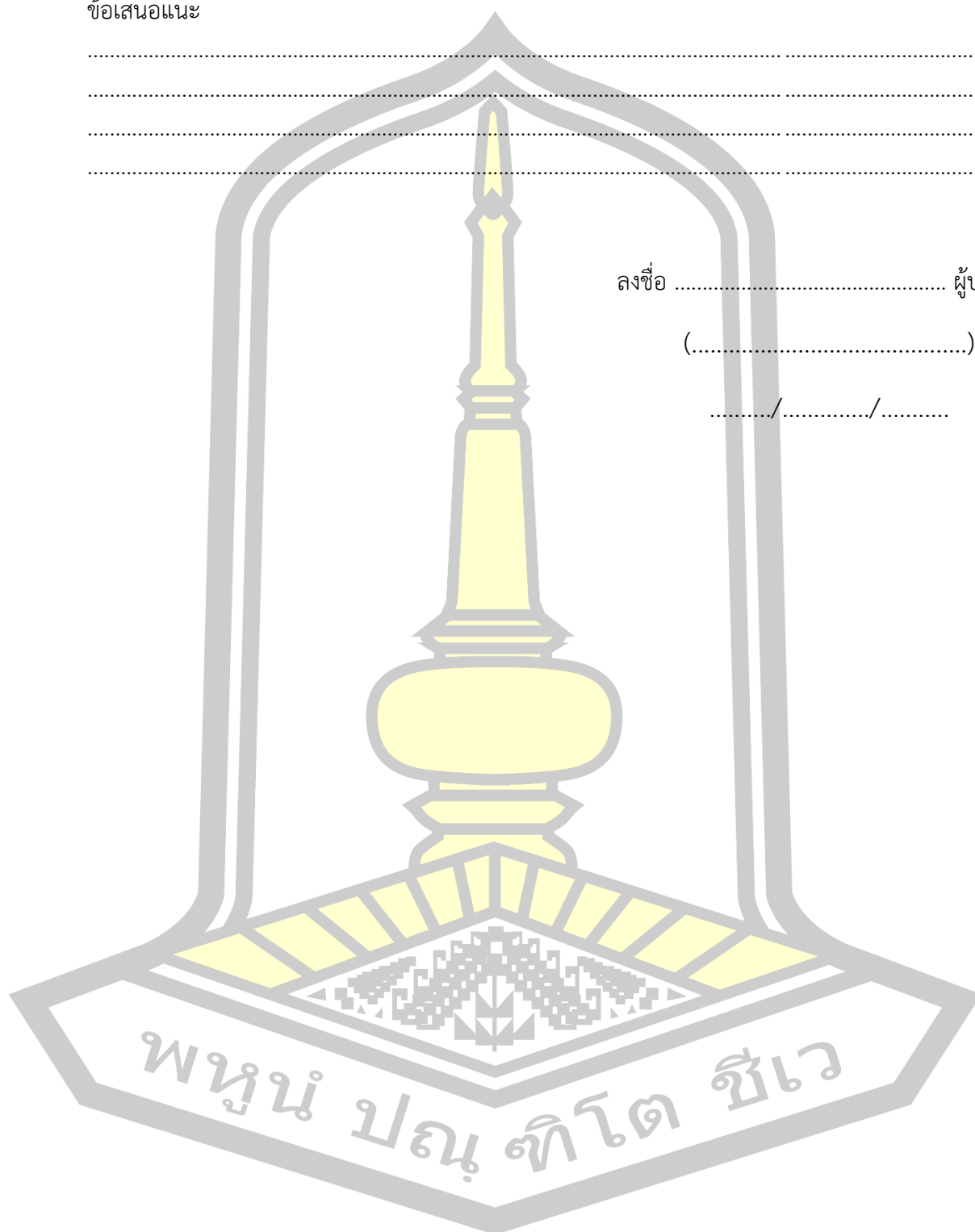
.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน									สรุป	
		มิวไนย			ใฝ่เรียนรู้			มุ่งมั่นในการ ทำงาน			รวม (9)	ผ/มศ
		3	2	1	3	2	1	3	2	1		
24												
25												
26												
27												
28												
29												
30												
31												
32												
33												
34												
35												
36												
37												
38												
39												
40												

**เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567**

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	ดีมาก	ปานกลาง	พอใช้
1. มีวินัย 2.1 ตรงต่อเวลา 2.2 ปฏิบัติงานเรียบร้อยเหมาะสม 2.3 ปฏิบัติตามข้อตกลง	มีวินัย ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	มีวินัย ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	มีวินัย ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
2. ใฝ่เรียนรู้ 2.1 กระตือรือร้นในการแสวงหาข้อมูล 2.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ 2.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล	ใฝ่เรียนรู้ ตามเกณฑ์ 3 ข้อ	ใฝ่เรียนรู้ ตามเกณฑ์ 2 ข้อ	ใฝ่เรียนรู้ ตามเกณฑ์ 1 ข้อ
3. มุ่งมั่นในการทำงาน 3.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงาน 3.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายามและความ อดทน 3.3 เอาใจใส่ต่อการทำงาน	มุ่งมั่นในการ ทำงาน 3 ข้อ	มุ่งมั่นในการ ทำงาน 2 ข้อ	มุ่งมั่นในการ ทำงาน 1 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ

ดีมาก หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ระดับ 3 คะแนน
 ดี หมายถึง พฤติกรรมนั้นชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ระดับ 2 คะแนน
 พอใช้ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ระดับ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนกำหนดไว้ ดังนี้

คะแนน 7 - 9 คะแนน หมายถึง ดีมาก
 คะแนน 4 - 6 คะแนน หมายถึง ดี
 คะแนน 1 - 3 คะแนน หมายถึง พอใช้

แบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			สรุปผลการประเมิน
	ดีมาก	ปานกลาง	พอใช้	
1. มีวินัย				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
1.1 ตรงต่อเวลา				
1.2 ปฏิบัติงานเรียบร้อยเหมาะสม				
1.3 ปฏิบัติตามข้อตกลง				
สรุปรวมคะแนน = ...				
2. ใฝ่เรียนรู้				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
2.1 กระตือรือร้นในการแสวงหาข้อมูล				
2.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
2.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
สรุปรวมคะแนน = ...				
3. มุ่งมั่นในการทำงาน				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
3.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงาน				
3.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายามและความอดทน				
3.3 เอาใจใส่ต่อการทำงาน				
สรุปรวมคะแนน = ...				

สรุปผลการประเมินสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับคุณภาพ

☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

แบบการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนรายบุคคล.....)
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567...../.....

ชื่อ นามสกุล ชั้น เลขที่

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนทั้งในระหว่างเรียนและนอกห้องเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องว่าง ให้ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)	สรุปผลการประเมิน
1. ความสามารถในการสื่อสารในการสื่อสาร	1.1 มีความสามารถในการรับส่งสาร				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
	1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจของตนเอง โดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม				
	1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม				
	สรุปรวมคะแนน = ...				
2. ความสามารถในการคิดในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อสร้างองค์ความรู้				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
	2.2 มีความสามารถคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อการสร้างองค์ความรู้				
	สรุปรวมคะแนน = ...				
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	3.1 นำกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในชีวิตประจำวัน				☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้
	3.2 เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง				
	สรุปรวมคะแนน = ...				

สรุปผลการประเมินสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับคุณภาพ

☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ พอใช้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ

ดีมาก หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ระดับ 3 คะแนน

ดี หมายถึง พฤติกรรมนั้นชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ระดับ 2 คะแนน

พอใช้ หมายถึง พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ระดับ 1 คะแนน

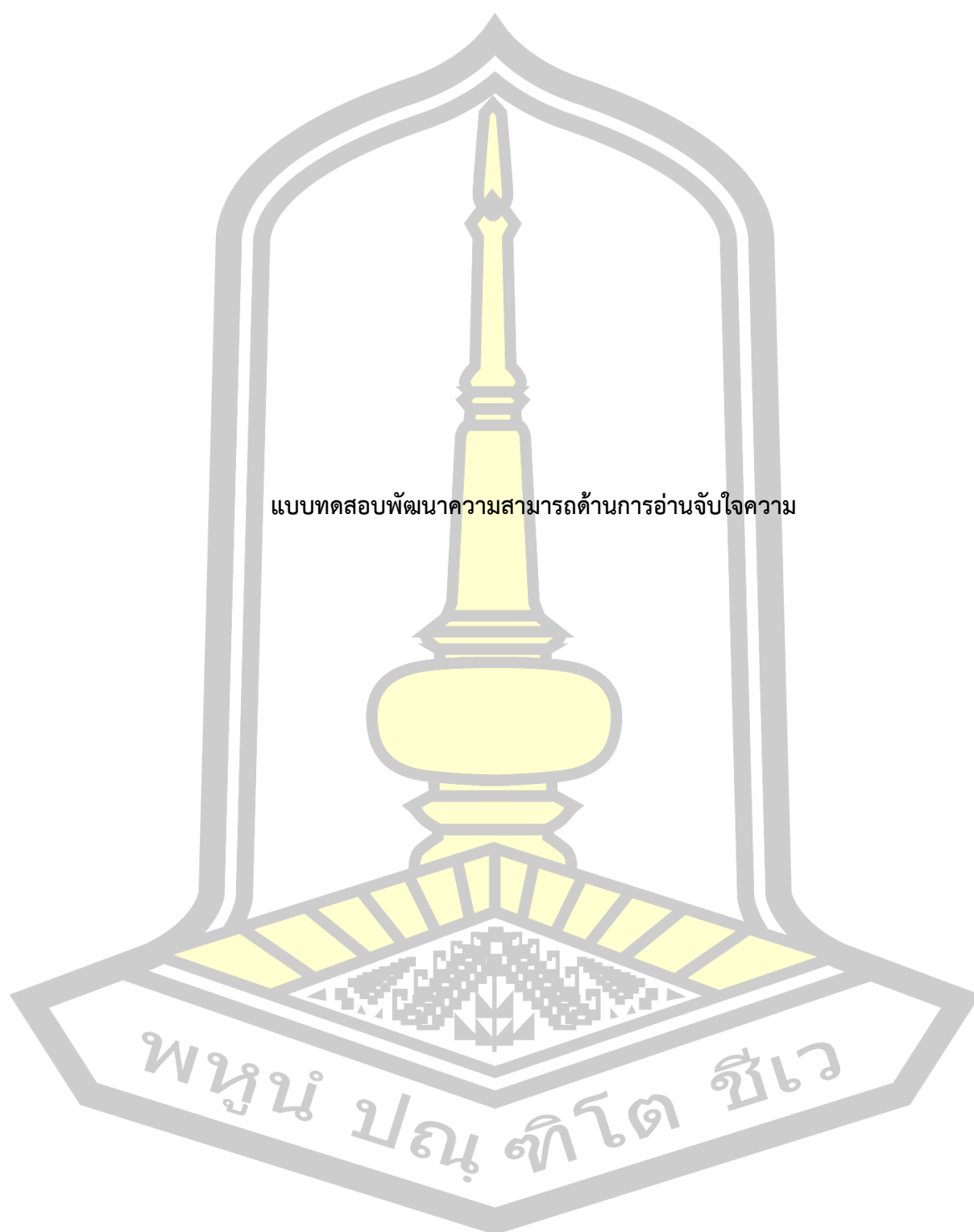
เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนกำหนดไว้ดังนี้

คะแนน 6 - 9 คะแนน หมายถึง ดีมาก

คะแนน 4 - 5 คะแนน หมายถึง ดี

คะแนน 1 - 3 คะแนน หมายถึง พอใช้

พหุ ประถมศึกษา

แบบทดสอบ
เรื่อง การอ่านจับใจความ

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 55 นาที
2. ให้นักเรียนกากบาท x ข้อที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบเพียงข้อเดียว

1. สิ่งใดที่ควรทำก่อนการอ่านจับใจความ
 - ก. ค้นหาคำศัพท์ยากทั้งหมด
 - ข. อ่านคำถามก่อนอ่านเนื้อเรื่อง
 - ค. ดูภาพประกอบก่อนอ่าน
 - ง. อ่านบทสรุปท้ายเรื่องก่อนเสมอ
2. ถ้าผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญได้ดี จะส่งผลอย่างไร
 - ก. เข้าใจเรื่องได้ชัดเจนและรวดเร็ว
 - ข. อ่านช้าลง
 - ค. จำเนื้อเรื่องได้ทุกคำ
 - ง. ไม่ต้องอ่านซ้ำอีกเลย
3. การจัดลำดับเหตุการณ์เป็นส่วนหนึ่งของทักษะใด
 - ก. การวิเคราะห์ตัวละคร
 - ข. การสังเคราะห์ข้อมูล
 - ค. การอ่านจับใจความ
 - ง. การจินตนาการเรื่องราว
4. ใจความสำคัญของเรื่องหมายถึงข้อใด
 - ก. คำที่เขียนด้วยตัวหนา
 - ข. ประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า
 - ค. ข้อความที่มีรายละเอียดมากที่สุด
 - ง. ข้อความที่แสดงสาระหรือแนวคิดหลักของเรื่อง
5. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการอ่านจับใจความ
 - ก. ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น
 - ข. สามารถสรุปเรื่องราวได้
 - ค. ใช้ตัดสินใจในชีวิตประจำวัน
 - ง. ช่วยเพิ่มคำศัพท์เฉพาะทาง
6. ข้อใดคือลักษณะเด่นของข่าว
 - ก. เป็นเรื่องใหม่หรือกำลังเป็นที่สนใจ
 - ข. เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตไกล
 - ค. เป็นเรื่องแต่งเพื่อความบันเทิง
 - ง. เป็นนิทานสอนใจ
7. การแยกแยะข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นช่วยให้ผู้อ่านมีอะไร
 - ก. อารมณ์ขัน
 - ข. วิจารณ์ญาณ
 - ค. ความเชื่อมั่น
 - ง. จินตนาการ
8. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง
 - ก. ประเทศไทยสวยงามมาก
 - ข. นักเรียนควรอ่านหนังสือทุกวัน

- ค. โคลงสุภาชิตนฤพุมนาการ
ง. โคลงสุภาชิตพระราชนิพนธ์
16. จากบทความเรื่อง "ซานมไข่มุก" ข้อใดเป็นประเด็นหลัก
ก. การผลิตไข่มุก
ข. วิธีทำซานมไข่มุกให้อร่อยที่สุด
ค. ประวัติของประเทศไต้หวัน
ง. ผลกระทบต่อสุขภาพจากการบริโภคที่มากเกินไป
17. จากบทความเจาะลึกเบื้องหลังซานมไข่มุก : คุณหรือโทษ ข้อใดคือข้อดีของการดื่มชาเพื่อสุขภาพ
ก. สามารถช่วยเพิ่มความดันโลหิต
ข. เพิ่มไขมันในหลอดเลือด
ค. ช่วยยับยั้งการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ
ง. ช่วยให้นอนไม่หลับจะได้มีเวลาทำอย่างอื่นมากขึ้น
18. หากต้องจับใจความจากบทความ ควรมองหาสิ่งใด
ก. คำศัพท์ยาก
ข. คำลงท้ายประโยค
ค. ชื่อของแหล่งอ้างอิง
ง. ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่แน่น
19. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของบทความที่ดี
ก. มีโครงสร้างชัดเจน
ข. ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็น
ค. ใช้ถ้อยคำคลุมเครือ
ง. สื่อแนวคิดแก่ผู้อ่านได้ดี
20. บทความให้ความรู้ต่างจากนิทานอย่างไร
ก. บทความเน้นสอดแทรกคติ
ข. บทความเน้นการให้ข้อมูลและข้อคิดเห็น
ค. บทความมีตัวละครเหมือนนิทาน
ง. บทความไม่มีการสรุปแนวคิด
21. ข้อใดคือวัตถุประสงค์หลักของการอ่านเรื่องสั้นในแผนนี้
ก. เพื่อฝึกทักษะการเขียนเรื่องสั้น
ข. เพื่อวิเคราะห์ความยาวของเรื่อง

- [illegible]

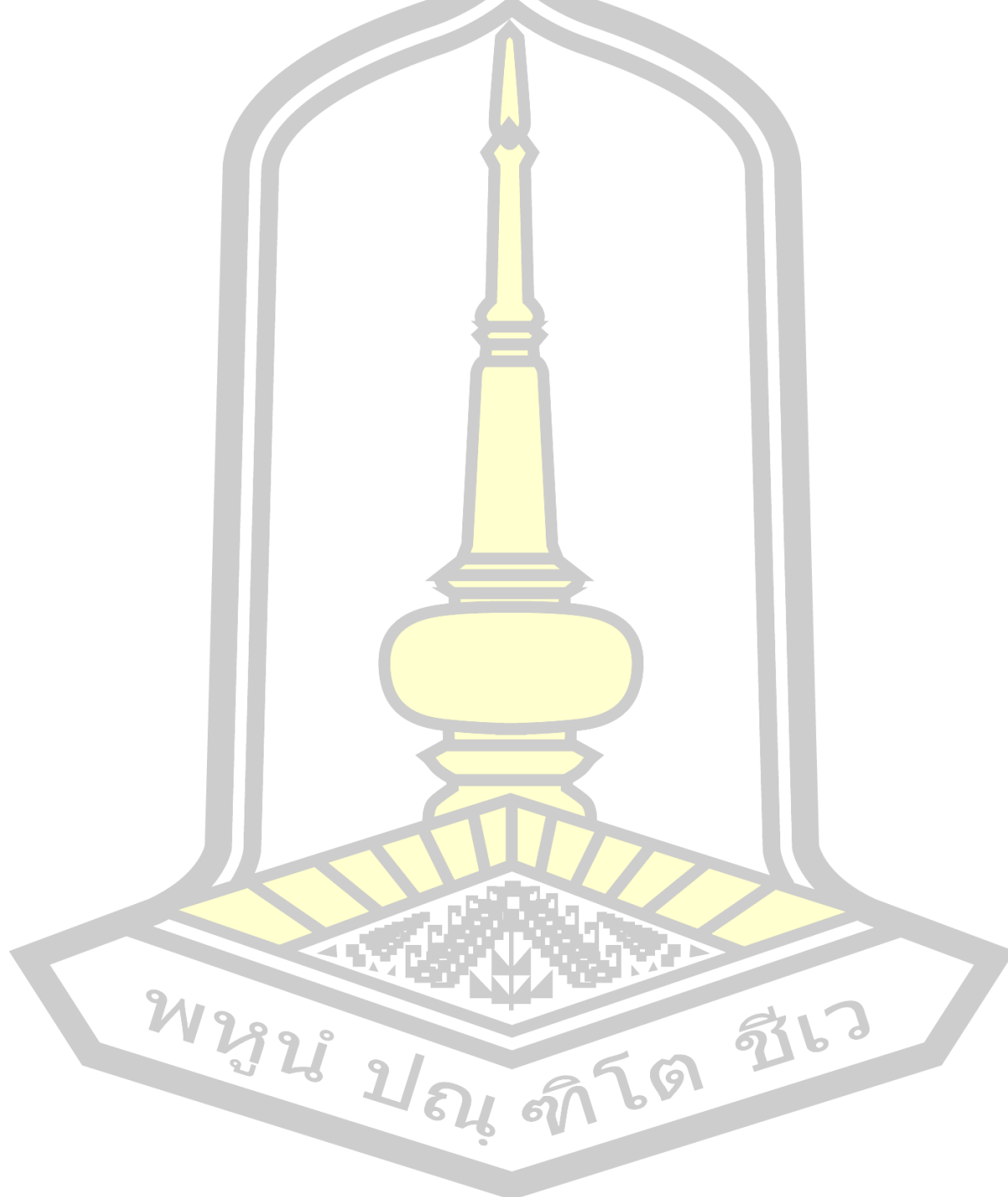
30. นักเรียนควรมีท่าทีต่อการอ่านพระราชนิพนธ์อย่างไร

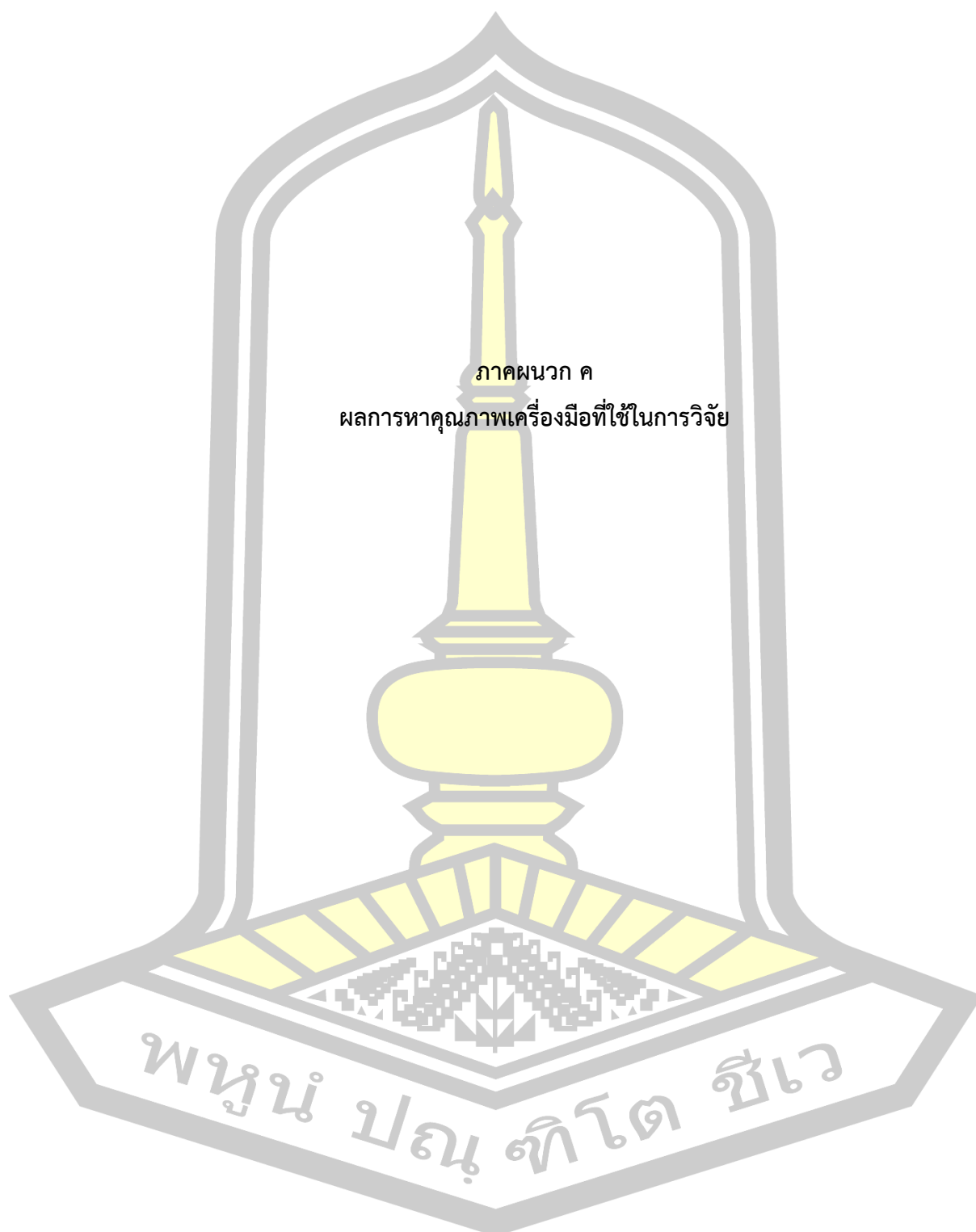
ก. อ่านเพียงเพื่อสอบ

ข. อ่านด้วยใจรักและตั้งใจเรียนรู้

ค. อ่านเฉพาะตอนจบ

ง. อ่านเพื่อวิจารณ์งานพระราชนิพนธ์

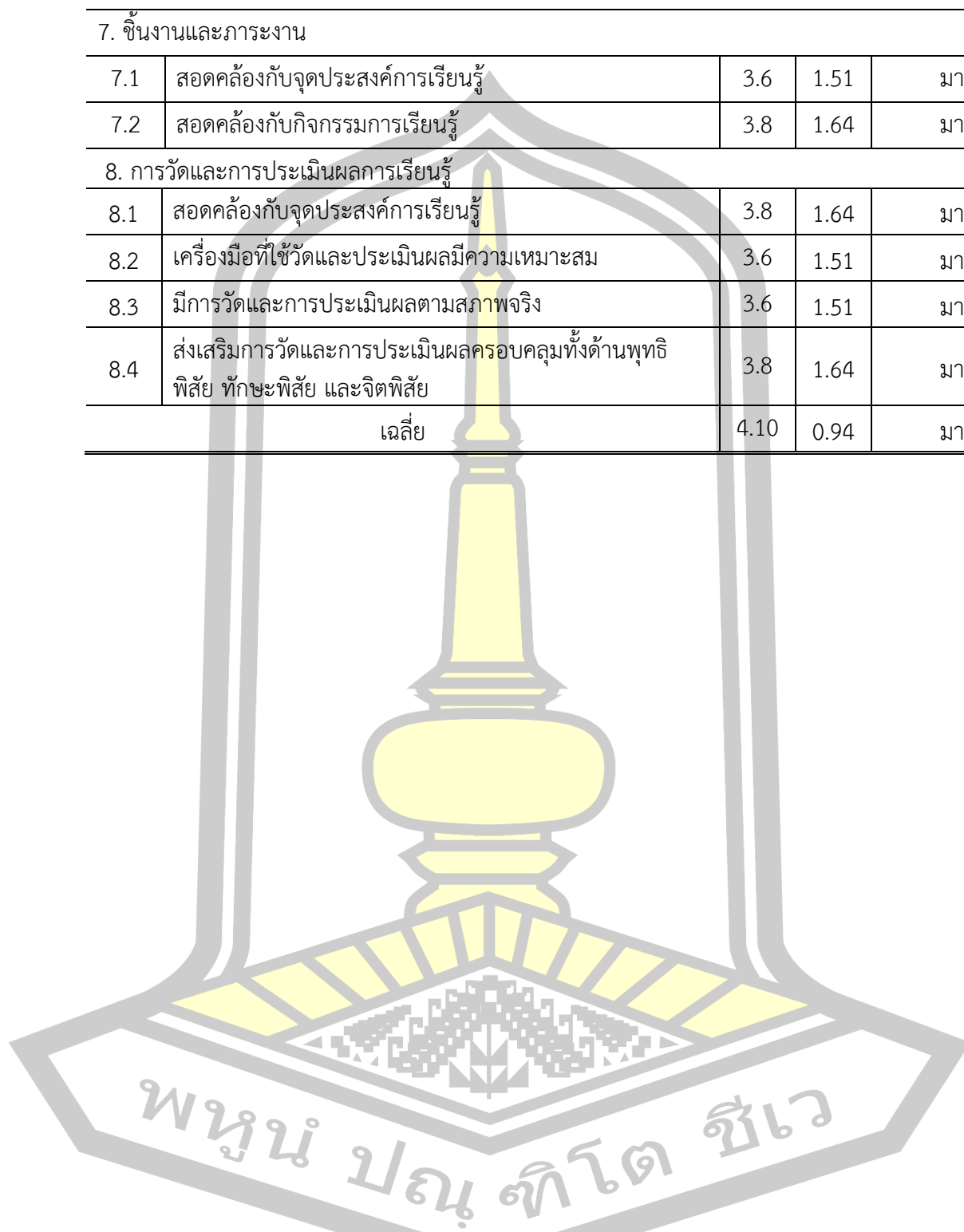

ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับ
ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด				
1.1	สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.6	0.54	มากที่สุด
1.2	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.8	0.44	มากที่สุด
2. สาระสำคัญ				
2.1	ชัดเจนเข้าใจง่าย	4.4	0.54	มาก
2.2	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.4	0.54	มาก
3. จุดประสงค์การเรียนรู้				
3.1	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.8	0.44	มากที่สุด
3.1	ครอบคลุมทั้งพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	4.2	0.83	มาก
3.3	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.0	1.22	มาก
3.4	ระบุพฤติกรรมที่วัดและประเมินผลได้	4.0	1.00	มาก
4. สาระการเรียนรู้				
4.1	สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน	4.4	0.54	มาก
4.2	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.6	0.54	มากที่สุด
4.3	กำหนดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.4	0.54	มาก
5. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
5.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.4	0.89	มาก
5.2	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.4	0.89	มาก
5.3	เหมาะสมกับเวลา	3.8	1.09	มาก
5.4	เหมาะสมกับการพัฒนาการอ่านจับใจความ	3.8	1.09	มาก
5.5	เป็นไปตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)	4.0	0.70	มาก
5.6	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	3.6	1.14	มาก
6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้				
6.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.8	0.44	มาก
6.2	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.0	0.70	มาก

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความเหมาะสม
--------	---------------	-----------	------	-------------

7. ชิ้นงานและภาระงาน				
7.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.6	1.51	มาก
7.2	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	3.8	1.64	มาก
8. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้				
8.1	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.8	1.64	มาก
8.2	เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	3.6	1.51	มาก
8.3	มีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง	3.6	1.51	มาก
8.4	ส่งเสริมการวัดและการประเมินผลครอบคลุมทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย	3.8	1.64	มาก
เฉลี่ย		4.10	0.94	มาก

แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับ
แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อสอบ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	IOC	สรุปผล
--------	---------------------------------	-----	--------

	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	-1	+1	+1	+1	0	0.40	ใช้ไม่ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	-1	-1	+1	0.20	ใช้ไม่ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ข้อสอบ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	-1	+1	0.60	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r) ของแบบทดสอบปรนัย
วัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อสอบ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์ คุณภาพ
--------	-----------------------	----------------------	----------------	---------------------

1	0.83	0.15	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
2	0.53	0.15	ปานกลาง	ผ่าน
3	0.83	0.05	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
4	0.33	0.15	ค่อนข้างยาก	ผ่าน
5	0.50	0.50	ปานกลาง	ผ่าน
6	0.95	0.00	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
7	0.38	-0.05	ค่อนข้างยาก	ผ่าน
8	0.83	0.15	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
9	0.73	0.35	ปานกลาง	ผ่าน
10	0.55	0.20	ปานกลาง	ผ่าน
11	0.85	0.10	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
12	0.65	0.30	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
13	1.00	0.00	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
14	0.80	0.10	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
15	0.88	0.05	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
16	0.80	0.20	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
17	0.48	0.45	ปานกลาง	ผ่าน
18	0.95	0.10	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
19	0.93	0.15	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
20	0.95	0.10	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
21	0.65	0.40	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
22	0.73	0.25	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
23	0.23	0.25	ค่อนข้างยาก	ผ่าน
24	0.93	0.15	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
25	0.90	0.10	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
26	0.63	0.45	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน

ข้อสอบ	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์ คุณภาพ
27	0.53	0.73	ปานกลาง	ผ่าน

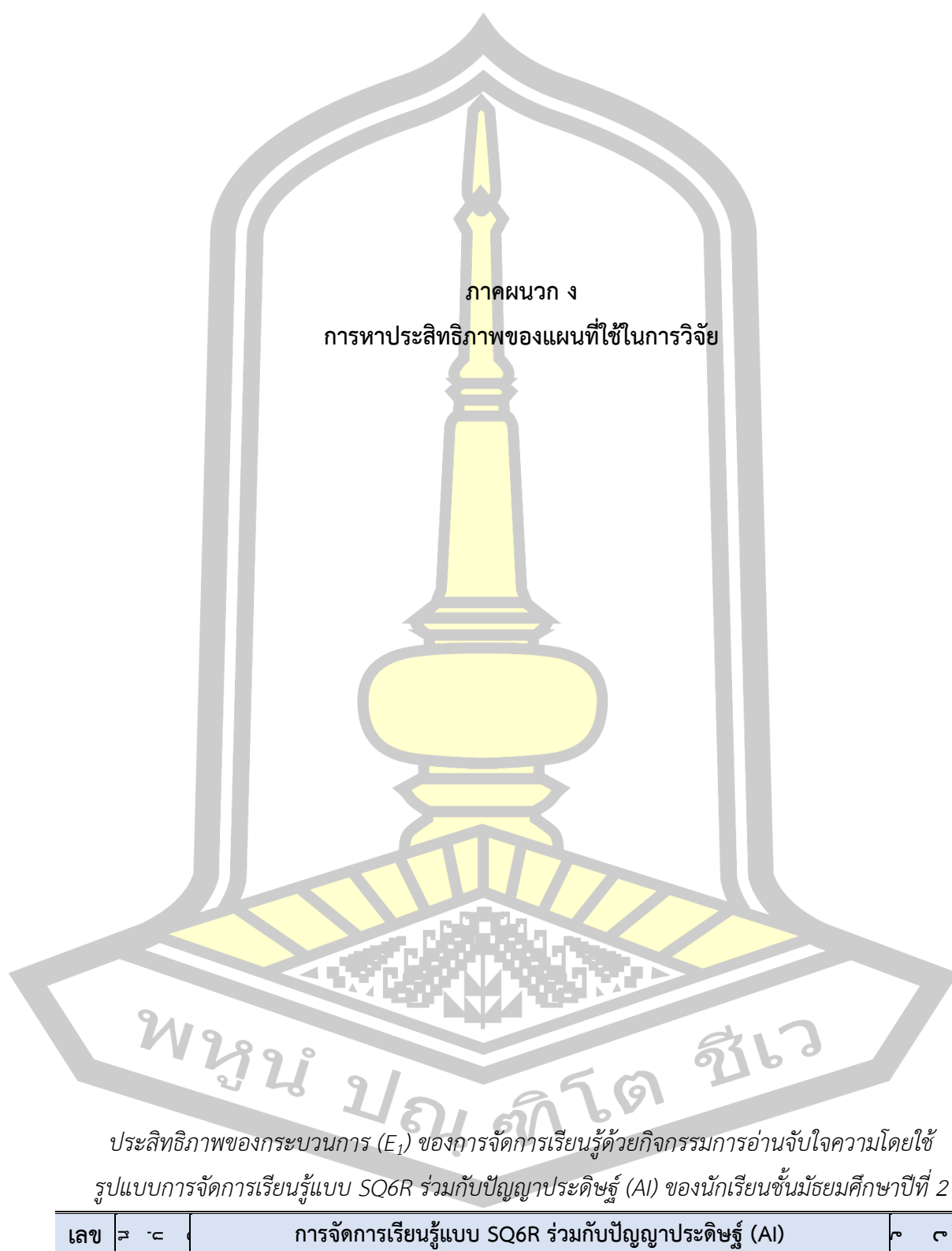
28	0.73	0.25	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
29	0.70	0.50	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
30	0.55	0.20	ปานกลาง	ผ่าน
31	0.90	0.10	ง่ายมาก	ไม่ผ่าน
32	0.83	0.25	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
33	0.75	0.20	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
34	0.48	0.15	ปานกลาง	ผ่าน
35	0.40	-0.10	ปานกลาง	ผ่าน
36	0.80	0.40	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
37	0.73	0.45	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
38	0.80	0.20	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
39	0.60	0.40	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
40	0.80	0.10	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
41	0.63	0.15	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
42	0.70	0.50	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
43	0.83	0.35	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
44	0.80	0.40	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน
45	0.68	0.45	ค่อนข้างง่าย	ผ่าน

ค่าความยากง่าย (P) มีค่าตั้งแต่ 0.33 – 0.83

ค่าอำนาจจำแนก (B) มีค่าตั้งแต่ -0.05 – 0.73

ค่าความเชื่อมั่น (r) ของแบบทดสอบปรนัย เรื่อง การอ่านจับใจความ เท่ากับ 0.91

ที่		แผนที่ 1		แผนที่ 2		แผนที่ 3		แผนที่ 4		แผนที่ 5		แผนที่ 6			
	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	120	30
1	15	7	6	7	7	10	10	9	10	10	10	10	8	104	21
2	14	8	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	117	22
3	14	8	9	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	116	23
4	14	10	10	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	119	23
5	11	8	10	10	10	10	8	9	10	10	10	10	10	115	22
6	15	8	9	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	116	25
7	15	10	10	8	10	10	10	10	10	10	10	10	10	118	24
8	16	9	9	8	10	10	10	8	10	9	10	10	8	111	27
9	13	7	9	9	10	10	10	8	10	10	10	10	10	10	22
10	11	8	9	9	9	10	10	10	10	10	10	10	9	114	22
11	12	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	25
12	14	10	9	8	7	10	10	7	9	9	10	10	10	10	24
13	12	9	10	8	7	10	10	8	8	10	10	10	10	10	23
14	12	10	10	10	8	10	10	9	10	10	10	10	10	10	23
15	13	10	10	10	10	10	10	9	10	10	10	10	10	10	24
16	15	7	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	27
17	14	8	9	9	9	10	10	9	10	10	10	10	8	111	25
18	13	8	9	7	7	10	10	10	10	10	9	10	9	110	25
19	15	9	9	7	7	9	9	10	10	10	10	10	8	108	27
20	12	7	8	9	10	8	10	10	10	10	10	10	10	10	24
21	10	6	8	9	8	10	10	10	9	9	10	10	10	10	22
22	11	9	9	7	10	10	10	9	10	9	10	10	10	10	22

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน	การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)												รวม	คะแนน หลังเรียน
		แผนที่ 1		แผนที่ 2		แผนที่ 3		แผนที่ 4		แผนที่ 5		แผนที่ 6			
	30	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	120	30
23	17	8	9	7	10	10	10	9	9	10	10	10	10	112	27
24	18	7	7	8	10	10	10	10	10	10	10	10	9	112	27
25	19	8	10	7	7	10	10	9	10	10	10	10	10	111	28
26	16	6	10	7	7	8	10	7	8	10	9	10	10	101	23
27	15	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	119	25
28	17	8	10	9	10	9	10	8	10	10	10	10	10	114	26
29	15	10	10	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	119	25
30	18	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	120	27
31	13	6	10	9	8	10	10	10	10	10	10	10	10	113	24
32	16	9	9	7	7	10	10	9	10	9	10	10	10	110	25
33	12	7	9	8	7	10	10	9	9	10	10	10	10	109	24
34	17	9	9	9	10	10	10	10	10	10	10	10	10	117	27
35	14	7	10	7	8	10	10	7	10	9	10	10	8	106	23
36	15	10	10	9	9	10	10	10	10	10	10	10	10	118	24
37	17	7	10	9	10	10	10	10	10	9	10	10	10	115	26
38	12	8	9	9	10	8	10	9	10	10	10	10	10	113	24
39	18	10	10	10	10	10	10	9	10	10	10	10	10	118	27
40	13	9	10	8	8	10	10	9	8	10	10	10	9	112	24
รวม	573	607		704		789		760		791		787		4,538	978
$\bar{x}$	14.33	17.67		17.6		19.72		19.00		19.77		19.67		113.45	24.45
S.D.	2.25	1.81		2.07		0.67		1.30		0.42		0.73		1.17	1.85
%	47.75	88.38		88.00		98.63		95.00		98.88		98.38		94.55	81.50

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวพิมรพัฒน์ ไชยแก้ว
วันเกิด 21 ตุลาคม 2543
สถานที่เกิด อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 2 ซ.สุขาอุปถัมภ์ 1/2 ถ.สุขาอุปถัมภ์ ต.ในเมือง อ.เมืองอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี 34000
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2566 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2568 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภัโต ชีเว